

TORSDAG DEN 24 APRIL 2014, KL. 13.30 STADSHUSET SAL B

Gruppmöten: 12.30-13.30

S-, V- och MP-grupp: B-salen

M-, C-, FP- och KD-grupp: Översikten

BESLUTSÄRENDEN

1	Ansökan om adoption, barn f 2006	SN 14/6
2	Ansökan om adoption, barn f 2013	SN 14/6
3	Nedläggande av faderskapsutredning barn f. 2010	SN 14/7
4	Ekonomisk månadsrapport
- Månadsrapport	SN 14/2
5	Riktlinjer för ekonomiskt bistånd
- Tjänsteskrivelse
- Riktlinje	SN 13/48
6	Medel för rekrytering av familjehem för ensamkommande barn
- Tjänsteskrivelse	SN 14/21
7	Förordnande vid brådska beslut – sommaren 2014
- Tjänsteskrivelse	SN13/23

- 8 Ansökan till sociala investeringsfonden – *Centrum för ungdomspraktik* SN 14/19
- Tjänsteskrivelse
 - Yttrande
 - Ansökan

- 9 Yttrande över revisionsrapport *Granskning av den interna kontrollen inom försörjningsstödet* SN 14/20
- Tjänsteskrivelse
 - Yttrande
 - Revisionsrapport

- 10 Delegationsärenden SN 14/4

- 11 Anmälningsärenden SN 14/1

INFORMATIONSÄRENDEN

- 1 Delrapport från referensgruppen för ekonomiskt utsatta barn Anders
Stengård
KI14.15-14.45
- 2 *FIKA*
Familjerådgivningen Solweig
Ericsson Kurg
KI15.00-15.10
- 3 Hemlöshetsundersökningen Elin Lindelöw
KI15.10-15.25
- Undersökning
- 4 Ekonomisk rapport och statistik från division social omsorg Glenn
Andersson och
Peter
Johnsson
KI 15.25-15.40

5	Återrapportering från Division Social omsorg av uppdrag enligt internöverenskommelsen 2013, SN 12/45
- Återrapport	Glenn
Andersson och
Peter
Johnsson
KI15.40-15.55.
6	Seminarium med revisorerna om beställar- utförar-modellen	Louise
Ankarfjäll
KI15.55-

Louise Ankarfjäll
Ordförande

Kerstin Frimodig
Sekreterare

SN §

Dnr SN14/6

Ansökan om adoption, barn f 2006

Sekretess. Handlingarna delas ut på gruppmötena. Ledamöter kan vid behov även läsa handlingarna hos nämndregistrator på Kommunledningskansliet före sammanträdet.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

SN §

Dnr SN14/6

Ansökan om adoption, barn f 2013

Sekretess. Handlingarna delas ut på gruppmötena. Ledamöter kan vid behov även läsa handlingarna hos nämndregistrator på Kommunledningskansliet före sammanträdet.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

SN §

Dnr

Nedläggande av faderskapsutredning barn f. 2010

Sekretess. Handlingarna delas ut på gruppmötena. Ledamöter kan vid behov även läsa handlingarna hos nämndregistrator på Kommunledningskansliet före sammanträdet.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

SN §

Dnr SN14/2

Ekonomisk månadsrapport

En ekonomisk månadsrapport för mars 2014 har tagits fram.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att godkänna ekonomisk månadsrapport t.o.m. mars 2014.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Resultaträkning

År: 2014 - Period: Mars - Ansvar: - Enhet: Tkr (vänt tecken) - Typ: Drift - Företag: 480010 Nyköpings kommun

Konto Ansvar/Verksamhet d Jan - Mar 2014 II Jan - Mar 2014 e Jan - Mar 2014 II Jan - Mar 2013 udget helår 2014 Utfall helår 2013

Resultat	Socialnämnden	-43 875	-43 945	-70	-43 263	-175 500	-171 670
	Nämnd	-510	-463	47	-602	-2 041	-2 056
	Till nämndens förfogande	-150	-15	135		-600	-185
	Bidrag till verksamhet	-604	-856	-252	-953	-2 414	-2 594
	Försörjningsstöd	-9 992	-9 993	0	-9 330	-39 970	-37 320
	Insatser för barn och unga	-14 430	-14 430	0	-14 217	-57 720	-56 867
	Insatser för vuxna	-5 608	-5 608	0	-5 311	-22 430	-21 243
	DSO övrig administration	-12 581	-12 581	0	-12 851	-50 325	-51 405
	Integration	0	0	0	0	0	0
Intäkter	Socialnämnden	655	661	6	707	2 620	2 310
	Bidrag till verksamhet	30	36	6	82	120	426
	Integration	625	625	0	626	2 500	1 883
Kostnader	Socialnämnden	-44 530	-44 606	-76	-43 970	-178 120	-173 980
	Nämnd	-510	-463	47	-602	-2 041	-2 056
	Till nämndens förfogande	-150	-15	135		-600	-185
	Bidrag till verksamhet	-634	-892	-259	-1 034	-2 534	-3 020
	Försörjningsstöd	-9 992	-9 993	0	-9 330	-39 970	-37 320
	Insatser för barn och unga	-14 430	-14 430	0	-14 217	-57 720	-56 867
	Insatser för vuxna	-5 608	-5 608	0	-5 311	-22 430	-21 243
	DSO övrig administration	-12 581	-12 581	0	-12 851	-50 325	-51 405
	Integration	-625	-625	0	-625	-2 500	-1 883

Socialnämnden

Kommentarer utfall perioden

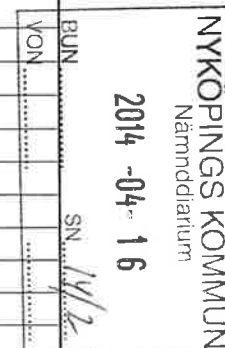
Nämndens egna kostnader ligger inte helt i takt med budget beroende på några felperiodiseringar.

Nämndens kostnader i enlighet med IÖ visar ingen förändring ännu, men avräkning ska göras gällande försörjningsstöd vid delårs- och årsbokslutet. Utvecklingen på försörjningsstödet är enligt divisionens prognos oroande. En stor del beror på ökat antal hushåll som tidigare finansierades med statsbidrag, men som nu belastar försörjningsstöd.

Kommentarer prognos

Gällande nämndens egna kostnader ligger prognosen kvar som budget.

Även för de kostnader som finns i IÖ mot DSO ligger prognosen kvar som budget, men avräkning ska göras av försörjningsstöd. Som det ser ut nu -4 mnkr på helår.

SN §

Dnr SN13/48

Riktlinjer för ekonomiskt bistånd

De nuvarande riktlinjerna för ekonomiskt bistånd antogs av socialnämnden 2012-01-26 och fastställdes av kommunfullmäktige 2012-04-10.

Socialnämnden beslutade 2013-12-19 att lämna i uppdrag till nämndansvarig tjänsteman att arbeta fram ett förslag på nya riktlinjer för ekonomiskt bistånd. Vid socialnämndens sammanträde 2014-01-30 utsågs en politisk styrgrupp att delta i framtagandet av de nya riktlinjerna för att särskilt uppmärksamma barnperspektivet vid handläggningen av ekonomiskt bistånd.

Ett förslag till riktlinjer har nu utarbetats i samverkan med division Social omsorg.

Revideringen innebär att dokumentet fått en tydligare struktur. Uppdateringar har gjorts då nya lagar trätt i kraft eller andra förändringar skett inom området.

Revideringen innebär bland annat att barnperspektivet lyfts fram mer än i de tidigare riktlinjerna, särskilt vad gäller familjer som är i långvarigt behov av ekonomiskt bistånd.

Exempel på en annan förändring gäller kostnad för internet. Enligt de tidigare riktlinjerna beviljades detta bara till personer/familjer som bedömts ha särskilda behov. I förslaget till nya riktlinjer anses internet viktigt för alla och ingår i skälig levnadsnivå. Bistånd kan beviljas med max 350 kr.

Socialnämndens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anta riktlinjer för ekonomiskt bistånd i enlighet med bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2014-03-31.

Beslut till:

Kommunstyrelsen

Socialnämnden

NYKÖPINGS KOMMUN	
Nämnddiarium	
2014 -04- 16	
BUN	SN <u>13/48</u>
VON	

Riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Bakgrund

De nuvarande riktlinjerna för ekonomiskt bistånd antogs av socialnämnden 2012-01-26 och fastställdes av kommunfullmäktige 2012-04-10.

Socialnämnden beslutade 2013-12-19 att lämna i uppdrag till nämndansvarig tjänsteman att arbeta fram ett förslag på nya riktlinjer för ekonomiskt bistånd. Vid socialnämndens sammanträde 2014-01-30 utsågs en politisk styrgrupp att delta i framtagandet av de nya riktlinjerna för att särskilt uppmärksamma barnperspektivet vid handläggningen av ekonomiskt bistånd.

Ett förslag till riktlinjer har nu utarbetats i samverkan med division Social omsorg.

Förslag

Revideringen innebär att dokumentet fått en tydligare struktur. Uppdateringar har gjorts då nya lagar trätt i kraft eller andra förändringar skett inom området.

Revideringen innebär bland annat att barnperspektivet lyfts fram mer än i de tidigare riktlinjerna, särskilt vad gäller familjer som är i långvarigt behov av ekonomiskt bistånd.

Exempel på en annan förändring gäller kostnad för internet. Enligt de tidigare riktlinjerna beviljades detta bara till personer/familjer som bedömts ha särskilda behov. I förslaget till nya riktlinjer anses internet viktigt för alla och ingår i skälig levnadsnivå. Bistånd kan beviljas med max 350 kr.

Förslaget till nya riktlinjer lämnas som bilaga till tjänsteskrivelse. De tidigare riktlinjerna finns på socialnämndens hemsida.

Socialnämndens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anta riktlinjer för ekonomiskt bistånd i enlighet med förslag

Anna Ulf

Nämndansvarig tjänsteman

Beslut till:

Kommunstyrelsen

RIKTLINJER

FÖRSLAG

Riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	5
2	Syfte.....	5
3	Lagstiftning mm.....	6
3.1	Vistelsebegreppet.....	6
3.2	Barnperspektiv.....	6
3.3	Hot och våld i nära relation.....	7
4	Handläggning.....	7
4.1	Principer för handläggningen.....	7
4.2	Prövning av rätten till bistånd.....	8
4.3	Förebygga felaktiga utbetalningar.....	8
4.4	Ansökan.....	9
4.5	Dokumentation.....	9
5	Hushållstyper.....	10
5.1	Sammanboende med hushållsgemenskap.....	10
5.2	Gifta men inte sammanboende.....	10
5.3	Delad bostad och ungdom med egen inkomst som bor hemma.....	10
5.4	Gymnasiestuderande ungdom.....	10
5.5	Gymnasiestuderande ungdom med eget hushåll/boende.....	11
5.6	Inneboende.....	11
5.7	Underårig som bildat familj.....	11
5.8	Hushåll med underåriga barn.....	11
5.9	Hushåll där barn bor växelvis med föräldrarna.....	12
5.10	Bistånd till barn och ungdom vid övergång från yngre till äldre åldersgrupp.....	12
6	Identitet och vistelse.....	12
6.1	Medborgarskap/uppehållstillstånd.....	13
7	Särskilda grupper av sökanden.....	13
7.1	Arbetslösa.....	13
7.2	Ungdom och unga vuxna (personer under 25 år).....	14
7.3	Sjukskrivna.....	14
7.4	Personer med missbruksproblem.....	15
7.5	Bistånd vid avstängning från arbetslöshetsersättning.....	15
7.6	Företagare eller personer med fria yrken.....	15

7.7	Inskrivna för kriminalvård, rättspsykiatrisk vård etc.....	16
7.8	Inskrivna för vård eller behandling inom socialtjänsten.....	18
7.9	Personer 65 år och äldre	18
7.10	Studerande	18
7.11	Ungdomar under 21 år som går i skolan.....	18
7.12	Vuxenstuderande på grundskolenivå.....	18
7.13	Vuxenstuderande på gymnasienivå.....	19
7.14	Studier på högskolenivå	19
7.15	Kurslitteratur	19
7.16	Bistånd till studerande under studieuppehåll	19
7.17	Personer som söker asyl eller uppehållstillstånd	20
7.18	EU-medborgare	20
7.19	Personer som genomgår grundläggande militärutbildning.....	20
8	Försörjningsstöd/ekonomiskt bistånd	20
8.1	Riksnorm.....	21
8.2	Förhöjning av normen	21
8.3	Hälsa och hygien	22
8.4	Kosttillägg	22
8.5	Telefon, tidningar, Internet.....	22
8.6	Lek- och fritid för barn.....	22
9	Skäliga kostnader utöver riksnorm	23
9.1	Boende	23
9.2	Hushållsel	23
9.3	Hemförsäkring	23
9.4	Arbetsresor	23
9.5	Fackförening och arbetslöshetskassa.....	24
9.6	Läkarvård/medicin	24
10	Boendekostnader	24
10.1	Hyresrätt	24
10.2	Bostadsrätt och villa.....	25
10.3	Andrahandsboende	26
10.4	Inneboenderum.....	26
10.5	Delad lägenhet.....	27
10.6	Ungdom som avslutat skolgång men inte tidigare betalat hyresdel till föräldrarna	27
10.7	Ungdom/vuxet barn som tidigare betalat hyresdel till föräldrarna.....	27
10.8	Förälder boende hos barn.....	27
10.9	Övriga boendeformer.....	27

10.10	Ungdom under 21 år utan egna inkomster som tecknat hyresavtal	28
10.11	Kommunkontrakt	28
11	Reducerat försörjningsstöd	28
11.1	Akut bistånd	28
11.2	Umgängeskostnader	29
11.3	Försörjningsstöd vid vistelse på institution	30
12	Löpande beslut/Beslut som löper över flera månader .	30
13	Utlandsvistelse	31
14	Bistånd till livsföring i övrigt.....	31
14.1	Barnomsorgsavgift – förskola, fritidshem	31
14.2	Begravningskostnad	31
14.3	Flyttkostnad	32
14.4	Glasögon eller kontaktlinser.....	32
14.5	Hemtjänstavgift	32
14.6	Hemutrustning	33
14.7	Juridiska kostnader och stämpelavgifter	35
14.8	Kläder och skor utöver vad som ingår i försörjningsstödet	35
14.9	Magasineringskostnad	36
14.10	Samtalsterapikostnad	36
14.11	Resor.....	36
14.12	Reparationskostnader	37
14.13	Sjukvårdskostnad	38
14.14	Skulder	38
14.15	Spädbarnsutrustning	39
14.16	Tandvård	40
14.17	Tekniska hjälpmedel	41
14.18	Telefonabonnemang	41
15	Revidering av riktlinjen.....	42

1 Inledning

Socialnämnden är ansvarig nämnd för bl a ekonomiskt bistånd i enlighet med reglemente beslutat av kommunfullmäktige.

Ekonomiskt bistånd ska vara ett komplement till socialförsäkringarna och ge hjälp när generella stödformer är otillräckliga eller inte kan lämnas.

Biståndets uppgift är att träda in tillfälligtvis vid korta perioder av försörjningsproblem.

Riktlinjerna anger vad som är skälig levnadsnivå i normalfallet men ska inte tolkas som absoluta regler. Enligt socialtjänstlagen ska en individuell behovsprövning alltid göras och om sakliga skäl finns motiverar detta avsteg från riktlinjerna.

2 Syfte

Dessa riktlinjer ersätter dokumentet Riktlinjer Ekonomiskt bistånd (dnr SN11/52) som antogs av kommunfullmäktige 2012-04-10. Dokumentet berör verksamhet inom division Social omsorg.

Syftet med riktlinjerna är likabehandling i kommunen när det gäller såväl bidragsnivå som förutsättningar för rätt till ekonomiskt bistånd samt insatser för att sökande skall finna vägar till egen försörjning. Riktlinjerna ska samtidigt ge stöd och vägledning för arbetet.

Utgångspunkten vid den individuella behovsprövningen är vad som skiljer den enskilde från andra i samma situation med hela kommunen som jämförelseunderlag. Även de krav som ställs på den biståndssökande ska anpassas efter dennes individuella förmåga och förutsättningar.

Rättsliga utslag i domstol finns inte kontinuerligt inarbetade i riktlinjerna men måste fortlöpande beaktas.

Kommunen har det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver.

Socialnämndens övergripande uppdrag är att tillgodose kommuninvånarnas rätt till:

- egen försörjning
- social trygghet

Genom att:

- hjälpa människor att finna vägar till självförsörjning
- pröva rätten till ekonomiskt bistånd under tiden

3 Lagstiftning mm

De lagar som främst reglerar verksamheten är socialtjänstlagen (SoL), förvaltningslagen (FL), offentlighets- och sekretesslagen (OSL) och kommunallagen (KL). Dessutom omfattas regler i en rad andra lagar som äktenskapsbalken (ÄktB), sambolagen, lag om registrerat partnerskap, föräldrabalken (FB), lag om mottagande av asylsökande m fl (LMA), hälso- och sjukvårdslagen (HSL), lag om allmän försäkring (AFL), bidragsbrottslagen m fl. Verksamheten regleras även genom kommunens övriga riktlinjer och styrdokument.

Det är inte möjligt att i dessa riktlinjer beskriva alla olika sorters situationer eller behov som kan tänkas uppstå. Riktlinjerna beskriver vanligt förekommande situationer och behov. I övrigt får en individuell prövning göras.

Undantag kan alltid göras i akuta situationer eller för situationer när någon riskerar att hamna i nöd. Vägledning kan även inhämtas från Socialstyrelsens Allmänna Råd och Socialstyrelsens Handbok för ekonomiskt bistånd. Vägledning kan också erhållas från prejudicerande domar som exempelvis kan sökas i någon rättsdatabas på internet.

3.1 Vistelsebegreppet

Bestämmelsen i 2 a kap 2 § SoL har också avgörande betydelse för ansvarsfördelningen mellan kommunerna. Här fastslås huvudregeln – att det är vistelsekommunen som ska lämna den enskilde det stöd och den hjälp som han eller hon behöver.

Vistelsekommun

Den kommun som någon mer eller mindre tillfälligt vistas i när hjälpbehovet inträder kallas för vistelsekommun. Kommunens skyldighet att pröva en persons behov av ekonomiskt bistånd påverkas inte av vistelsetidens längd. Detta ansvar gäller även om en person vistas helt tillfälligt i en kommun men är bosatt i en annan. Omfattningen av det bistånd som vistelsekommunen kan ha skyldighet att ge kan däremot påverkas av den tid som han eller hon vistas där och under vilka förhållanden.

Har den sökande vistats i annan kommun en längre tid (mer än en månad) är det normalt en anledning till att avslå ansökan med motiveringen att sökande inte vistas i kommunen. Den sökande bör då söka biståndet i den kommun som han/hon vistas i. För att nämnden ska kunna lämna information till den nya kommunen om ärendet ska det finnas ett uttalat och dokumenterat samtycke.

Om den enskilde är bosatt i en annan kommun är vistelsekommunens ansvar begränsat till akuta stöd- och hjälpinsatser. Andra än akuta insatser ska bosättningskommunen ansvara för.

3.2 Barnperspektiv

I bidragshushåll där det finns barn och ungdomar ska deras situation alltid uppmärksammas. När beslut rör barn ska särskilt beaktas vad hänsynen till barnens bästa kräver i enlighet med FN:s barnkonvention. I ärenden där det finns barn i

familjen ska konsekvenserna för barnen alltid övervägas innan beslut fattas. Detta gäller också i ärenden där vårdnadshavare inte har barnet folkbokfört hos sig. Vid avslagsbeslut ska det dokumenteras att detta övervägande har skett.

Barnens behov ska särskilt uppmärksammas och beaktas i hushåll som bedöms ha ett långvarigt behov av ekonomiskt bistånd.

Ytterligare vägledning kan fås av Socialstyrelsen tillsynsåterföring i rapporten Barnperspektiv vid handläggning av ekonomiskt bistånd.

3.3 Hot och våld i nära relation

Personer som är utsatta för våld i nära relation ska erbjudas stöd och hjälp från socialtjänsten. I arbetet med ekonomiskt bistånd är det viktigt att uppmärksamma det behov av hjälp som kan finnas i bidragshushållen i samband med våld i nära relationer och i samband med hedersrelaterat våld.

Vid bedömning av rätten till ekonomiskt bistånd i det akuta skedet ska hänsyn tas till att den våldsutsatta kan ha begränsade möjligheter att bidra till utredningen. Att hänvisa till parternas försörjningsskyldighet är olämpligt i det akuta skedet och i samband med familjevåld bör man göra separata akter för personerna. Vid en prövning av den våldsutsattas rätt till ekonomiskt bistånd ska endast personens egna inkomster och tillgångar ingå.

Vid behov av bistånd av exempelvis skyddat boende ska inte den våldsutsattas ekonomi avgöra om behövliga biståndsinsatser ska beviljas eller inte.

4 Handläggning

4.1 Principer för handläggningen

Arbetet ska bedrivas rättssäkert och med tro på människans resurser. Handläggning och beslut ska präglas av respekt för den enskilde. Det ska finnas personal tillgänglig för att svara på frågor eller göra en akut bedömning.

Avgörande för väntetiden vid nybesök är hur angeläget behovet är, väntetiden bör dock inte överstiga två veckor.

Lättillgänglig information om villkor och förutsättningar ska tillhandahållas.

Arbetslinjen ska gälla. Enskilda ska kunna försörja sig genom arbete och vid behov stöttas för att klara detta. Arbetslinjen innebär att individens förmågor sätts i fokus, snarare än oförmågor. Utgångspunkten är att människor både vill och kan ta ansvar för sin egen försörjning. Därför blir verksamhetens främsta uppgift att genom aktiva insatser och genom motivations- och förändringsarbete skapa förutsättningar för den enskilde att ta detta ansvar.

Behov som kan uppstå när enskilda behöver bistånd under lång tid ska uppmärksammas och följas upp, särskilt om barn berörs. Hembesök ska göras om samtycke lämnas till detta.

Vägledning kan även inhämtas från Socialstyrelsens Allmänna Råd och Socialstyrelsens Handbok för ekonomiskt bistånd.

4.2 Prövning av rätten till bistånd

Arbetet med ekonomiskt bistånd innebär i hög utsträckning myndighetsutövning med krav på rättsäkerhet, gemensamt förhållningssätt och likvärdiga bedömningar. Prövningen av rätten till bistånd görs i flera steg och en individuell behovsprövning ska alltid göras. Följande frågeställningar ska utredas:

Är förutsättningarna för bistånd uppfyllda?

En bedömning ska göras av om den sökande kan anses uppfylla de krav som kan ställas på henne eller honom i syfte att uppnå självförsörjning.

Kan behovet av bistånd tillgodoses på annat sätt?

Annat sätt kan exempelvis vara genom försörjningsskyldiga, genom inkomster eller tillgångar, genom socialförsäkringsförmåner, studiestödsformer eller andra ersättningar.

I vissa fall ska behovet tillgodoses genom andra huvudmän såsom försäkringskassan, landstinget, migrationsverket eller kriminalvården.

Vilket bistånd ska beviljas?

Utöver riksnormen, som fastställs av regeringen, ska en biståndsbedömning göras utifrån den enskildes behov med utgångspunkt från lagen och kommunens riktlinjer.

4.3 Förebygga felaktiga utbetalningar

Genom noggrann handläggning ska felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd motverkas. Felaktiga utbetalningar kan uppkomma av olika orsaker. De kan uppstå till följd av brister i ärendehantering, genom att den sökande saknar kunskap om regelsystemet eller att den sökande medvetet lämnar oriktiga uppgifter.

Felaktiga utbetalningar ska förebyggas genom tydlig information och vägledning till de sökande om vad som gäller och genom noggranna kontroller.

Uppgifter som alltid ska kontrolleras är:

- Identitet och medborgarskap, boende, folkbokföring, civilstånd
- Vårdnadshavare för barn i hushållet
- Om personen är anmäld som arbetssökande hos arbetsförmedlingen
- Kontroll av inkomster och tillgångar, exempelvis bilinnehav, bankmedel

Omständigheter som kan leda till felaktiga utbetalningar och som särskild bör uppmärksammas:

- Att sökande egentligen är sammanboende
- Att barn som uppges ingå i hushållet inte vistas där
- Att sökande samtidigt uppbär ekonomiskt bistånd i annan kommun
- Att sökande undanhåller inkomster och tillgångar

Den som misstänks ha lämnat felaktiga uppgifter eller genom grov oaktsamhet orsakar fara för att felaktigt bidrag betalas ut ska polisanmälas för bidragsbrott. I de fall den enskilde obehörigt fått ekonomiskt bistånd eller fått bistånd med för högt belopp ska biståndet alltid återkrävas när det är möjligt enligt lag.

4.4 Ansökan

Ansökan bör vara skriftlig men i princip gäller även en muntlig ansökan. Det är dock viktigt att göra skillnad mellan en ansökan och ett rådgivande samtal. En överdriven formalisering av kontakten kan i vissa fall kännas kränkande för den enskilde. Om förhållandet är oklart ska handläggaren kontrollera med sökanden om det finns/är en ansökan eller inte. På vilket sätt ansökan mottas ska finnas dokumenterat i journalen.

Det är viktigt att informera den sökande om rättigheter och skyldigheter i samband med biståndsprövningen, exempelvis normberäkning, krav, och kontroller samt att uppgifterna kommer att registreras i dataregister. Den sökande har då möjlighet att överväga att avstå från att lämna en ansökan.

Ansökningstiden beräknas från datumet när den första kontakten sker. Från detta datum ska ärendet anses aktualiserat, om inte annat framkommer under utredningen. Detta innebär att en person kan beviljas bistånd från och med den tidpunkt behovet anmäls. Ansökan samt anmälan om behov ska utredas enligt 11 kap 1 § SoL.

Av utredningen ska klart framgå vad den sökande frågar efter. Den sökande ska intyga sanningshalten i sina uppgifter genom att underteckna ansökan eller tilläggsansökan samt genom att lämna nödvändiga verifikationer.

4.5 Dokumentation

Socialtjänsten har skyldighet att dokumentera sin verksamhet. Särskilt viktigt är det i samband med myndighetsutövning. Den enskilde ska hållas underrättad om den dokumentation som förs om honom eller henne och rätten att ta del av all dokumentation. Om den enskilde anser att någon uppgift i dokumentationen är oriktig ska detta antecknas. Fördjupad vägledning kan fås från Socialstyrelsens handbok Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten.

5 Hushållstyper

5.1 Sammanboende med hushållsgemenskap

En utgångspunkt vid prövningen av ekonomiskt bistånd är att alla inkomster och tillgångar räknas som gemensamma för makar, registrerade partner och sambor. Normalt ska den ena parten i ett par inte kunna få bistånd för egen del utan att den andres inkomster eller tillgångar beaktas. Om man räknar separat på någon som lever i denna typ av hushållsgemenskap ska halva normen för makar/sammanboenderegistrerad partner användas och hälften av övriga gemensamma utgifter räknas in i månadsbehovet.

En annan typ av hushållsgemenskap gäller personer som bor ihop och delar vissa kostnader men inte har ekonomiskt ansvar gentemot varandra, t ex vuxna barn som bor kvar hemma eller vänner som delar lägenhet. För denna grupp beräknas normen som den personliga kostnaden för ensamstående samt personens andel av hela hushållets gemensamma hushållskostnader.

Hushållsgemenskap gäller normalt från den dag sammanflyttningen sker. Om sammanboendet är oplanerat och osäkert och haft en kort varaktighet kan det undantagsvis och under kortare tid göras avsteg från principen.

5.2 Gifta men inte sammanboende

Gifta makar är enligt lagstiftning försörjningspliktiga gentemot varandra. Försörjningsplikten kvarstår även om makarna har skilda hushåll. Den gemensamma inkomsten ligger till grund för bedömning av bistånd och hänsyn ska inte tas till fördyrade omkostnader på grund av skilda hushåll.

Endast om det är uppenbart olämpligt att makarna har gemensam ekonomi, exempelvis vid en familjevåldssituation, eller då någon av makarna är oförmögen att ta sitt ansvar för resten av familjen ska principen om gemensam försörjningsplikt frångås. Undantag kan naturligtvis även göras vid akuta nödsituationer.

5.3 Delad bostad och ungdom med egen inkomst som bor hemma

För personer som delar boende och har viss hushållsgemenskap men inte lever under äktenskapsliknande förhållande ska "halv sambonorm" tillämpas. Normtypen är aktuell för kamrater som delar lägenhet, föräldrar som bor hos barn eller ungdomar med egen inkomst som bor kvar hemma. Normbeloppets storlek är beroende av hur många som delar lägenhet. Samtliga boende, även minderåriga barn, medräknas.

5.4 Gymnasiestuderande ungdom

Föräldrarna har, enligt föräldrabalken, försörjningsskyldighet för ungdomar upp till 21 år eller så länge ungdomarna går kvar i skolan. I dessa fall ska den unge räknas in i familjens behov och normen för 15-21 åringar användas. Föräldraansvaret gäller oavsett om den unge har egen bostad eller inte.

Socialtjänsten ska normalt inte vid biståndsprövning ta hänsyn till den extra kostnad det innebär att gymnasiestuderande ungdom har eget boende. Undantag ska göras endast om det finns synnerliga skäl till att den unge inte kan bo kvar hemma. I möjligaste mån ska den unge ingå i föräldrarnas hushåll, men ibland kan det finnas skäl att se honom eller henne som ett eget hushåll. Även i det senare fallet ska, om möjligt, föräldrarnas ekonomi och förmåga att bidra till den unges kostnader utredas.

5.5 Gymnasiestuderande ungdom med eget hushåll/boende

En särskild bedömning görs när det gäller gymnasiestuderande ungdomar som av sociala skäl beviljats ekonomiskt bistånd till eget boende. Dessa ungdomar kan, efter individuell prövning, få behålla högst 3 600 kr av sina sommarinkomster (om de ska återgå till studier efter sommaren). Syftet är framför allt att dessa ungdomar inte generellt ska missgynnas i jämförelse med sina jämnåriga som kan bo kvar hos sina föräldrar och därigenom använda sina ferieinkomster till att fylla behov utöver det nödvändigaste. Vidare är tanken även här att ge den unge, som ibland har en tung social bakgrund och bristande uppbackning från nätverket, en positiv syn på att arbete lönar sig.

Rent praktiskt görs i dessa fall en överenskommelse med den unge i det enskilda fallet vilken månad beloppet dras av från lönen som upptas i beräkning. Exempel: Den unge får lön i augusti med 6 500 kr. Endast 2 900 kr av dessa upptas då som inkomst. Beroende på hur mycket den unge arbetar och tjänar kan beloppet behöva dras av under två månader. (Summan är tagen från vad ungdomen kunde erhålla från ett kommunalt sommarjobb.)

5.6 Inneboende

För sökande som är inneboende räknas inte med hushållsgemenskap. Dessa personer ska ha bistånd enligt vanlig norm för ensamstående. Om avtalet mellan hyresvärden och den inneboende innebär att vissa hushållsutgifter, som t ex telefon och/eller förbrukningsvaror, ingår i hyran kan normen anpassas efter det.

5.7 Underårig som bildat familj

Förälder har kvar sitt försörjningsansvar för underårigt barn även om den underåriga själv blir förälder. Föräldrarna har däremot inget försörjningsansvar för sitt barnbarn.

Vid giftermål övertar partnern försörjningsplikten för underårig eller gymnasiestuderande upp till 21 års ålder. Om partnern inte kan fullfölja sin försörjningsplikt, primär försörjningsplikt, har den underåriges föräldrar försörjningsplikt, sekundär försörjningsplikt.

5.8 Hushåll med underåriga barn

Föräldrarna ska ta ut full föräldrapenning till dess barnomsorgsplats erbjuds. Fyra veckor får sparas fram till det år föräldrapenningen senast får tas ut enligt

försäkringskassans regler. Sparade dagar kan användas bland annat till barnets invänjning i förskoleverksamhet eller skola. Vid parallellt deltagande i arbetssökarverksamhet får ersättningsdagarna delas upp mellan föräldrarna.

Den som har försörjningsstöd i avvaktan på plats i förskoleverksamhet är skyldig att ta första anvisning av plats, även i annan stadsdel, om avståndet är rimligt, för att ha rätt till fortsatt bistånd.

Undantag från denna princip kan göras om barn av psykiska eller medicinska skäl är i behov av särskild typ av förskoleverksamhet eller av senareläggning av inträdet i verksamheten. Behovet ska vara styrkt med läkarintyg.

5.9 Hushåll där barn bor växelvis med föräldrarna

Om barnet eller barnen bor ungefär lika mycket hos båda föräldrarna ska halva barnbidraget räknas som inkomst och halva normen som utgift. Även övriga utgifter för barnet förutsätts föräldrarna dela på, exempelvis beviljas övrigt ekonomiskt bistånd med halva barnomsorgsavgiften, medicinkostnaden etc.

Beträffande umgängesbarn, se under kap 11.2 Umgängeskostnader.

5.10 Bistånd till barn och ungdom vid övergång från yngre till äldre åldersgrupp

När ett barn övergår från en yngre till en äldre åldersgrupp ska det nya normbeloppet räknas från och med den månad barnet fyller år oavsett när i månaden det inträffar. Åldern måste därför observeras vid varje utredningstillfälle och särskild uppmärksamhet ägnas ärenden där löpande bistånd utbetalas.

6 Identitet och vistelse

Personuppgifter och uppgifter om boende kontrolleras i alla nya ärenden. Som legitimation godtas pass, körkort eller ID-kort från bank eller polismyndighet. Boende och vistelsetillhörighet kontrolleras genom folkbokföring, hyreskontrakt och aktuell hyresavi. Om det inte är möjligt att kontrollera en persons boende eller vistelsetillhörighet på annat sätt ska hembesök göras. Huvudregeln är att hembesök alltid ska göras om den sökande har andrahandskontrakt som inte är godkänt av hyresvärden eller är inneboende.

Om den sökande inte är folkbokförd på den adress som anges i ansökan, men uppger sig vara stadigvarande bosatt där, ska han eller hon uppmanas ändra folkbokföringsadress. Vid bedömning av den sökandes kommuntillhörighet ska utgångspunkten vara vistelsebegreppet.

Löpande kontroll av att sökande vistas i kommunen ska göras genom personlig kontakt. Det är även viktigt att kontrollera vistelsen för barn och ungdomar som uppges ingå i hushållet samt vem som är vårdnadshavare.

Gymnasiestuderande ungdomar ska särskilt uppmärksammas för att avhopp från skolan snarast möjligt ska upptäckas. Dessa ungdomar ska omgående hänvisas till relevant instans.

6.1 Medborgarskap/uppehållstillstånd

Utländska medborgare ska vid ansökan uppvisa giltigt uppehållstillstånd eller handling som styrker uppehållsrätt. Vid tveksamhet ska Migrationsverket kontaktas.

7 Särskilda grupper av sökanden

7.1 Arbetslösa

Vid prövning av rätten till ekonomiskt bistånd ingår prövning av om behoven kan tillgodoses på annat sätt. Av förarbetena till lagen framgår att den enskilde är skyldig att efter förmåga bidra till sin försörjning.

4 kap 1 § SoL

Den som är arbetslös och bedöms som arbetsför ska stå till arbetsmarknadens förfogande och söka arbete aktivt. Detta innebär att vara anmäld på arbetsförmedlingen och söka arbete och acceptera arbeten enligt arbetslöshetsförsäkringens regler. Krav ska ställas på att den arbetslöse, som ansöker om ekonomiskt bistånd, söker alla lämpliga arbeten. Det kan även gälla tillfälliga och mindre kvalificerade arbeten som den sökande omgående ska kunna ta.

Socialtjänsten kan även som en del i utredningen kräva att den enskilde deltar i praktik eller arbetsträning. Som en del i utredningen av rätten till bistånd ska normalt den arbetslöse medverka i särskild kartläggning för att klargöra vilket stöd den arbetslöse behöver för att få arbete eller motsvarande.

Kraven på en arbetslös biståndssökande person kan ingå som ett led i prövningen antingen enligt 4 kap 1 § SoL eller enligt 4 kap 4 och 5 §§ SoL. Det är viktigt att det i utredning och beslut klargörs vilka lagrum som tillämpas.

På den som arbetar deltid kan krav ställas att heltidsarbete ska sökas.

I kravet på den enskilde ingår också att denne deltar i insatser, exempelvis praktik, arbetsmarknadsutbildning eller arbetsrehabiliterande åtgärder för att höja sin kompetens och förbättra sina möjligheter att få ett arbete. Även grundutbildning i svenska och arbetssökarverksamheter räknas hit.

För all arbetsträning och praktik som sker med stöd av 4 kap 1 och 4 §§ SoL ska samverkan ske med arbetsförmedlingen, så att denna kompetens tas tillvara i bedömning om vad som är lämplig utformning.

I 4 kap 4 § socialtjänstlagen finns utvidgade möjligheter att ställa vissa krav på personer som får försörjningsstöd och som inte fått fäste på arbetsmarknaden. Den utvidgade möjligheten gäller personer som av särskilda skäl är i behov av

kompetenshöjande insatser. Särskilda skäl är exempelvis sociala och medicinska svårigheter. Bestämmelsen gäller endast dem som är långvarigt arbetslösa och som inte bedöms kunna få någon lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd inom rimlig tid.

Syftet med praktik eller andra kompetenshöjande åtgärder ska vara att förhindra passivisering i ett långvarigt biståndsberoende. Deltagandet ska vara ett led i en medveten strategi att närma sig arbetsmarknaden och krav på en viss aktivitet ska föregås av en individuell bedömning av den enskildes behov och förmåga. Insatsen ska vara tidsbegränsad och ska dokumenteras i en handlingsplan.

Om den enskilde inte bedöms uppfylla kraven att stå till arbetsmarknadens förfogande, exempelvis genom att inte söka arbete eller genom att vägra delta i arbetspraktik, arbetssökarverksamhet eller liknande, kan rätten till försörjningsstöd ifrågasättas för hela hushållet. Detsamma gäller vid frånvaro från aktivitet utan dokumenterat giltigt skäl.

7.2 Ungdom och unga vuxna (personer under 25 år)

Att vara långtidsarbetslös och sakna tidigare arbetslivserfarenhet innebär särskilda svårigheter. Nämndens insatser för denna grupp är prioriterade. Detta innebär bland annat att väntetider helt ska undvikas och att den sökande så snart som möjligt ska komma igång i en aktivitet. Den sökande bör även få särskilt stöd för att finna vägar till egen försörjning.

7.3 Sjukskrivna

För att arbetsoförmåga vid sjukdom ska godkännas, ska den sökande ha ett aktuellt läkarutlåtande som styrker oförmåga att arbeta eller delta i arbetsinriktad rehabilitering helt eller delvis. Det är inte sjukdomen i sig som bedöms utan arbetsförmågan.

Försäkringskassan måste alltid pröva rätten till sjukpenning vilket innebär att krav ska ställas på den enskilde att den ansöker om sjukpenning även om det förefaller sannolikt att personen saknar sjukpenninggrundande inkomst.

Läkarutlåtanden/intyg ska, även om personen är 0-klassad, sändas till försäkringskassan för att om möjligt få till stånd att försäkringskassan tar samordningsansvar.

Arbetslösa som är sjuka ska, om det utifrån medicinsk utredning bedöms lämpligt, erbjudas rehabiliterande insatser.

Insatser ska erbjudas i samverkan med arbetsförmedlingen, landstinget och försäkringskassan. Socialtjänstens ansvar i sådan samverkan är social rehabilitering.

För att vara berättigad till försörjningsstöd ska personen motiveras till att medverka till behandling och rehabilitering i syfte att bli arbetsför. Arbetslösa som är sjukskrivna på deltid ska stå till arbetsmarknadens förfogande i förhållande till sjukskrivningens omfattning.

Om sjukskrivande läkare bedömer att personen inte kommer att återfå arbetsförmågan inom överskådlig tid, ska ansökan om stadigvarande sjukersättning göras. För personer t o m 29 år görs ansökan om aktivitetsersättning.

7.4 Personer med missbruksproblem

De allmänna reglerna om möjligheten att ställa krav på biståndssökande kan inte i samma utsträckning användas för människor som har allvarliga missbruksproblem. Vägrar dessa personer helt eller i stor utsträckning att medverka i socialtjänstens arbete för att utarbeta en handlingsplan eller att göra en utredning så kan detta dock utgöra grund för att reducera biståndet.

Socialtjänsten kan inte ställa krav på att en person med allvarligt missbruksproblem ska följa en viss behandlingsplan för att vara biståndsberättigad. Däremot kan det ställas krav på att personer som visserligen har pågående missbruk, men som inte visar att de av medicinska skäl är arbetsoförmögna, deltar i arbetssökarverksamhet som förutsättning för rätt till ekonomiskt bistånd.

Kravet på deltagande i en viss praktik eller arbetsträning ska alltid föregås av ett övervägande om den enskildes medverkan vid en denna arbetsplats är lämplig.

När det gäller personer med påvisbart pågående missbruk kan försörjningsstödet reduceras om det är uppenbart att biståndet inte används till avsett ändamål.

7.5 Bistånd vid avstängning från arbetslöshetsersättning

Om den arbetslöse har blivit arbetslös på grund av att han/hon har sagt upp sig själv, är huvudprincipen att försörjningsstöd inte ska kompensera för den avstängning från arbetslöshetsersättning, som det medför att säga upp sig på egen begäran. Om den arbetslöse i övrigt uppfyller förutsättningarna, är han/hon berättigad till försörjningsstöd först från den dag rätten till arbetslöshetsersättning inträder. Om den sökande åberopar synnerliga skäl för att säga upp sig, ska han/hon alltid uppmanas att i första hand försöka få avstängningen från arbetslöshetsersättning hävd. En individuell bedömning ska alltid göras i det enskilda fallet.

7.6 Företagare eller personer med fria yrken

Egna företagare förväntas kunna klara sin försörjning via inkomster från sitt företag, men det finns inte något lagligt stöd att generellt utesluta företagare från rätten till försörjningsstöd. Aktiebolag representerar en realiserbar tillgång liksom vissa handelsbolag och enskilda firmor. Egna företagare som driver en icke lönsam verksamhet bör avveckla sitt företag och ställa sig till arbetsmarknadens förfogande för att vara berättigad till försörjningsstöd. Undantag kan göras i följande fall:

- Behovet av bistånd är kortvarigt (högst 3 månader), därefter ger firman åter inkomster
- Företagaren har fått bidrag från arbetsförmedlingen under 6 månader och det finns utsikter att företaget ger inkomster inom en snar framtid (ca 3 månader)

- Om verksamheten i firman ger en viss inkomst och den sökande bedöms inte vara möjlig att placera på lönearbetsmarknaden inom överskådlig tid, kan efter särskild prövning övriga medlemmar i hushållet få bistånd

Sökande med *fria yrken* (konstnärer, författare, musiker, artister, frilans etc.) har ofta F-skattesedel eftersom detta är ett krav från deras uppdragsgivare. Deras ansökan om försörjningsstöd eller annat ekonomiskt bistånd ska prövas på samma sätt som för andra hel- eller deltidsarbetslösa, d v s de ska vara inskrivna på arbetsförmedlingen och söka alla tillgängliga lämpliga arbeten.

7.7 Inskrivna för kriminalvård, rättspsykiatrisk vård etc

För personer inskrivna inom kriminalvården ska kriminalvården svara för alla kostnader under verkställighetstiden. För hyra och andra kostnader förknippade med eventuell bostad gäller i vissa fall särskilda regler som beskrivs nedan.

Sökandes möjlighet till inkomst från arbete inom kriminalvårdsanstalten ska alltid utredas innan ekonomiskt bistånd beviljas.

Personer som är häktade, inklusive de som genomgår rättspsykiatrisk undersökning, får häktesbidrag från kriminalvården och ska inte beviljas fickpengar.

Den som genomgår rättspsykiatrisk vård eller är omhändertagen enligt smittskyddslagen har rätt till ekonomiskt bistånd på samma villkor som personer inskrivna för vård inom socialtjänsten. Observera att dömda till rättspsykiatrisk vård har kvar rätten till sjukpenning, pension, bostadsbidrag etc.

7.7.1 Hyreskostnad

Personer som är häktade har rätt till ekonomiskt bistånd från socialtjänsten till hyra om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. En sedvanlig ekonomisk prövning ska alltid göras.

Personer som är dömda till kriminalvård har i vissa fall rätt till bistånd till hyra under verkställighetstiden. Vägledande vid prövning ska vara den sökandes hyresförhållande, straffets längd, egen förmåga att betala hyran eller del av hyran samt rehabiliteringsaspekten.

Vid vårdtid på högst 6 månader kan ekonomiskt bistånd till hyra beviljas om det är olämpligt eller omöjligt att hyra ut lägenheten i andra hand. Ifall den sökande hyr andrahandslägenhet eller inneboenderum kan bistånd beviljas om hyresrätten kvarstår efter frigivning.

Om hyresavtal sägs upp kan det bli aktuellt med bistånd till förvaring av bohaget. Denna kostnad bör ses i förhållande till kostnad för nyanskaffning av möbler och husgeråd i kombination med förvaring av en mindre del personligt lösöre.

Vid vårdtid som överstiger 6 månader ska den sökande försöka få sin lägenhet uthyrd i andra hand eftersom bostad efter frigivning är betydelsefull för fortsatt rehabilitering.

Den sökande bör även uppmanas att undersöka möjligheten att få ett tillgodohavande hos hyresvärden (löfte om kontrakt efter frigivning).

7.7.2 Intensivövervakning med elektronisk kontroll – s k fotboja

Det finns två kategorier av intensivövervakning (IÖV) med fotboja och rätten till ekonomiskt bistånd från socialtjänsten skiljer sig åt mellan dessa. Fotboja förekommer dels som påföljd vid korta straff och dels som ett led i frigivningsförberedelserna.

1. Personer som dömts till sammanlagt högst sex månaders fängelse kan ansöka om IÖV som ett alternativ till fängelse. Grundtanken är att personer vid korta straff ska kunna fortsätta arbeta, studera eller delta i rehabiliterande verksamhet. Den dömda jämföras med frivårdsklient och har exempelvis rätt att fortsätta uppbära eventuell pension eller sjukpenning, dock inte ersättning från A-kassa. Om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt har personen rätt till ekonomiskt bistånd från kommunen till sin försörjning under verkställigheten med fotboja. Om verkställigheten med fotboja upphävs och övergår till anstaltsvård gäller istället reglerna för inskrivna inom kriminalvården. Ekonomiskt bistånd till eventuella merkostnader för intensivvårdsbevakningen, såsom avgifter, telefoninstallationer, eller resor till och från aktiviteter ska inte beviljas, då dessa bekostas av kriminalvården. (KVVFS 1999:2)
2. Personer som avtjänar fängelsestraff i lägst ett år kan, som ett led i frigivningsförberedelserna, ansöka om verkställighet utanför anstalt med intensivövervakning med fotboja, s k IÖV-utsluss, i slutet av verkställigheten. Dessa personer är då inskrivna i anstalt och har inte rätt till ekonomiskt bistånd för sin försörjning, utan reglerna för inskrivna inom kriminalvården gäller. (KVVFS 2001:4)

7.7.3 Kontraktsvård

Kontraktsvård är ett alternativ till fängelse som innebär att den dömda får genomgå missbruksbehandling där kriminalvården och socialtjänsten upprättar en gemensam behandlingsplan. Kriminalvården har kostnadsansvaret för behandlingen fram till tänkt dag för villkorlig frigivning vilket inträffar efter 2/3 av det alternativa fängelsestraffet.

Vid behandling på institution står kriminalvården för alla kostnader till vårdgivaren i samband med placeringen såsom fickpengar, drogkontroller, sjukvårdskostnader, resor, klädutrustning, fritids- och sportutrustning och hygienartiklar. I dessa fall ska försörjningsstöd inte beviljas.

Om behandlingen sker i öppenvård bekostar kriminalvården enbart den behandling och kontroll som följer av behandlingsplanen. Klientens behov av försörjningsstöd ska prövas av socialtjänsten.

Kontraktsvård är en påföljd och om klienten avbryter eller missköter den uppgjorda behandlingsplanen gäller i stället reglerna för inskrivna inom kriminalvården.

7.8 Inskrivna för vård eller behandling inom socialtjänsten

Personer som beviljas heldygnsvård eller -behandling är berättigade till ekonomiskt bistånd på samma villkor som andra. Biståndet ska reduceras för kostnader den sökande inte har under vårdperioden. Gällande vilket bistånd som beviljas, se vidare under kap 11.3 Försörjningsstöd vid vistelse på institution.

7.8.1 Reskostnader

Bistånd till resor i samband med institutionsvård, t ex för informationssamtal, in- och utskrivning på institutionen samt möten med socialsekreterare, ska betalas ur förvaltningens aktivitet för vårdkostnader. Observera att vissa resor kan ingå i vårdavgiften, t ex resor till läkare eller tandläkare.

7.9 Personer 65 år och äldre

Personer som är 65 år och äldre, som saknar rätten till ålderspension och ansöker om ekonomiskt bistånd, ska hänvisas till pensionsmyndigheten för att ansöka om äldreförsörjningsstöd i stället. Om ekonomiskt bistånd beviljas i avvaktan beslut hos försäkringskassan ska biståndet återsökas enligt bestämmelserna i lagen om allmän försäkring (AFL 17 kap 1 §).

7.10 Studerande

Studerande på grundskole-, gymnasial- och eftergymnasial nivå är inte berättigade till försörjningsstöd. För dessa grupper finns i regel andra finansieringsalternativ.

7.11 Ungdomar under 21 år som går i skolan

Enligt föräldrabalken 7 kap 1 § har föräldrar försörjningsplikt till dess barnet fyller 18 år eller så länge som barnet genomgår grundskola och gymnasieutbildning eller annan jämförlig utbildning, dock längst till 21 års ålder. Föräldrarnas försörjningsplikt kvarstår även i de fall gymnasiestudierna, efter avbrott, återupptas innan den unge fyller 21 år. Föräldrarnas underhållsskyldighet gäller oavsett om den unge bor hemma eller har ett eget boende.

7.12 Vuxenstuderande på grundskolenivå

Vuxna som studerar på grundskolenivå kan ha rätt till försörjningsstöd i de fall arbetsförmedlingen bedömer att studierna är en förutsättning för att den enskilde i framtiden ska kunna stå till arbetsmarknadens förfogande. Beslut om helt eller kompletterande försörjningsstöd fattas för en tidsbegränsad period och omprövas terminsvis. En förutsättning för beviljande av försörjningsstöd är att alla andra bidragsformer är prövade. Försörjningsstödet bör inte beviljas vid ogiltig frånvaro från studier. Avdrag görs i försörjningsstödet motsvarande det antal dagar den ogiltiga frånvaron pågått.

7.13 Vuxenstuderande på gymnasienivå

Utgångspunkten är att vuxenstuderande inte står till arbetsmarknadens förfogande och därför inte är berättigade till försörjningsstöd. För denna grupp finns andra alternativ i form av studiemedel d v s studielån och studiebidrag. Bidragen är statliga och förväntas ge den enskilde förutsättningar att klara sin livssituation under studietiden.

Försörjningsstöd ska inte beviljas vid annat än korta, tidsbegränsade kurser inom ramen för de insatser som erbjuds arbetslösa, där den sökande samtidigt söker arbete. Den sökande ska när som helst vara beredd att avbryta kursen för att påbörja erbjudet arbete. I vissa individuella fall kan det dock bedömas lämpligt att en studerande får fullfölja den påbörjade kursen.

Om en person i undantagsfall, efter individuell behovsprövning, beviljas ekonomiskt stöd av socialtjänsten för vuxenstudier, ska denne ändå alltid söka studiemedlets bidragsdel. Detta gäller vid såväl grundskolestudier som studier på gymnasial nivå.

Försörjningsstöd kan beviljas som komplettering till hushåll där den ena parten i ett parförhållande studerar med studiemedel. I dessa fall medräknas i regel studiemedlet som inkomst för hushållet och särskilda kostnader för studier som godtagbara utgifter. Alternativ sysselsättning, som ger större försörjningsmöjligheter, ska alltid prioriteras. I vissa fall kan man göra en vanlig normberäkning för familjen med undantag av den familjemedlem som studerar.

7.14 Studier på högskolenivå

Försörjningsstöd beviljas inte under pågående studier. Undantag kan göras för en akut nödsituation då reducerat försörjningsstöd kan beviljas. Har den studerande familj, och det trots försörjningsproblem är olämpligt att avbryta studierna under pågående termin, kan försörjningsstöd beviljas som komplettering till studiemedel. Den studerandes månadsinkomst räknas ut genom att beviljat studiemedelsbelopp fördelas på det antal studiemånader som terminen omfattar enligt studiemedelsbeslutet.

7.15 Kurslitteratur

Om ekonomiskt stöd beviljas för studier ingår även rimlig kostnad för böcker och annat studiematerial i biståndet. Möjligheten att inköpa begagnade läromedel ska undersökas och utgångspunkten ska vara vad studerande i allmänhet har möjlighet att bekosta. Detta gäller även om studierna bedrivs som arbetsmarknadsinsats och den studerande uppbär aktivitetsstöd eller liknande. Det innebär att övriga kostnader såsom avgift för betyg kan förekomma.

7.16 Bistånd till studerande under studieuppehåll

Enligt 4 kap 4 § SoL får socialnämnden begära att studerande som under studieuppehåll behöver försörjningsstöd ska delta i anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet.

För att ha rätt till försörjningsstöd ska studerande kunna visa att de i god tid sökt feriearbete då inkomstbortfallet är en förutsebar situation.

Studiemedlen ska täcka levnadsomkostnaderna under terminerna t.o.m. den dag terminen slutar enligt studiemedelsbeslutet. Först därefter inträder rätt till försörjningsstöd. Högskolestuderande har inget uppehåll mellan hösttermin och vårtermin och ska därför inte beviljas försörjningsstöd under jul- och nyårsuppehållet. För övriga studerande kan reducerat försörjningsstöd till matpengar och eventuell januarihyra beviljas för studieuppehåll under jul och nyår.

Inkomster från extraarbete som utbetalas under månaden innan studierna avslutas ska räknas som inkomst inför uträkning av behovet första biståndsmånaden.

Den som väntar inkomst av arbete eller arbetslöshetsersättning ska beviljas försörjningsstöd mot återbetalning enligt 9 kap 2 § SoL.

7.17 Personer som söker asyl eller uppehållstillstånd

Personer som söker asyl eller uppehållstillstånd i Sverige får vanligtvis dagsersättning från Migrationsverket enligt lagen om mottagande av asylsökande (LMA). Men de som ansöker om uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning och bor hos den anhörige kan få ekonomiskt bistånd som sedan återsöks från Migrationsverket av kommunen.

7.18 EU-medborgare

EU/EES-medborgare som är arbetstagare eller aktivt söker arbete har samma rättigheter som svenska medborgare när det gäller ekonomiskt bistånd.

För turister och andra tillfälliga besökare gäller likabehandlings-principen som för tillfälliga besökare från andra kommuner i Sverige.

Mer information finns i Socialstyrelsens handbok "EG-rätten och socialtjänsten – en vägledning".

7.19 Personer som genomgår grundläggande militärutbildning

Huvudprincipen är att ekonomiskt bistånd inte ska beviljas till person som genomgår grundläggande militärutbildning och dennes familj, då behovet ska tillgodoses genom bidrag som söks genom försäkringskassan. Endast efter prövning om särskilda skäl föreligger kan ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen beviljas.

8 Försörjningsstöd/ekonomiskt bistånd

Försörjningsstöd definieras i 4 kap 3 § SoL och består av två delar; riksnorm och övrigt försörjningsstöd till skäligena kostnader för ett antal regelbundet återkommande behovsposter.

8.1 Riksnorm

Den del av försörjningsstödet som utgör den så kallade riksnormen omfattar sex budgetposter för vuxna och sju budgetposter för barn och ungdomar.

Följande poster ingår i riksnormen:

- *Livsmedel*

Utgångspunkten är en näringsmässigt fullvärdig och varierad kost. Det förutsätts att all mat tillreds hemma. För ensamhushåll beräknas en något högre kostnad med hänsyn till att det kan komma att bli dyrare med mindre förpackningar.

- *Kläder och skor*

Kostnadsberäkningen täcker det vardagliga klädbehovet för hela året samt skoreparationer och en del tillbehör som väska, ryggsäck för barn och skolor, klocka, paraply samt viss kemtvätt.

- *Lek och fritid*

Avser aktiviteter som det är rimligt att alla får möjlighet till, exempelvis att läsa böcker, lyssna på musik och att utöva lek och idrott samt kostnader för cykel, skridskor och skidor.

- *Barn- och ungdomsförsäkring*

- *Förbrukningsvaror*

Här ingår kostnader för rengöring, skötsel och vård av bostaden samt klädvård mm.

- *Hälsa och hygien*

Avser kostnader för tvål, tandkräm, blöjor, mensskydd och hårklippning mm. Även enklare förbandsmaterial, inte receptbelagd medicin och hälsopreparat ingår bland annat i posten.

- *Dagstidning, telefon, TV-avgift*

Här ingår kostnaden för ettårsprenumeration på en daglig tidning, abonnemangs- och samtalsavgifter för telefon, TV-avgift samt brevpapper, kort och frimärken.

8.2 Förhöjning av normen

Om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl kan försörjningsstödet enligt norm beräknas till en högre nivå. Det gäller när någon har förhöjda kostnader för en eller flera av de budgetposter som ingår i riksnormen och om dessa kostnader inte täcks av annan ersättning som handikappersättning eller vårdbidrag. Förhöjda kostnader kan till exempel bero på behov av särskild kost eller extra behov av telefon eller tidningar.

8.3 Hälsa och hygien

Inom normposten hälsa och hygien ska det mesta inrymmas när det gäller mediciner som inte omfattas av högkostnadsskyddet. Ibland finns behov av dyrare eller omfattande hälsovårdsartiklar t ex bandage eller lusmedel, som i barnfamiljer måste sättas in omgående och som inte alltid ryms inom kostnadsramen och inte heller är förutsägbart. Detsamma gäller t ex mammografi som hälsoförebyggande undersökning eller fästing- eller influensavaccin. Det kan då finnas skäl att godkänna dessa kostnader helt eller delvis.

8.4 Kosttillägg

Behov av särskild kost ska bedömas restriktivt och alltid styrkas med intyg om en betydligt ökad matkostnad (specialkost) utifrån sjukdom, allergi eller liknande. Intyget ska utställas av exempelvis dietist eller läkare.

Vägledning för beräkning av merkostnaderna kan fås av Konsumentverket.

För alla vuxna ska de högre beloppen som avser män beviljas.

Om den sökande har väsentligt ökade matkostnader ska möjligheten till handikappersättning undersökas. Vid vissa sjukdomar kan den sökande vara i behov av särskilt näringstillskott. I de fall näringstillskott är ordinerat av läkare kan normen höjas med merkostnaden om det inte står helt klart att näringstillskottet ersätter vanlig mat och inte innebär någon merkostnad.

8.5 Telefon, tidningar, Internet

Om en person utifrån medicinska eller andra särskilda skäl har svårigheter att upprätthålla kontakter, så kan det finnas behov av att de i högre utsträckning än andra får möjlighet att använda telefon och läsa tidningar. För dem som inte har rätt till handikappersättning till sådana ändamål kan skälig kostnad för telefon eller tidningar räknas in i månadsbehovet istället för den beräknade kostnaden i normen.

Bistånd till internet kan utgå med max 350 kr i månaden. Kostnad för internetabonnemang ingår inte i riksnormen utan beviljas separat. Internet är viktigt för alla oberoende av ålder och anses ingå i skälig levnadsnivå.

8.6 Lek- och fritid för barn

Efter individuell prövning kan i undantagsfall bistånd till högre belopp, än vad som ingår i normen, beviljas till lek- och fritidsartiklar samt -aktiviteter för barn om det är av vikt för barnets utveckling och behov av stimulans. Nivån på det beviljade biståndet ska prövas utifrån vad barnfamiljer med låga inkomster i allmänhet har råd med.

Bedömningen ska innefatta:

- om sökandes behov av försörjningsstöd varit långvarigt
- sökandes möjligheter att inom rimlig tid själv tillgodose behovet

Kostnad för cykel ingår i riksnormen i posten lek/fritid och beviljas därför i regel inte. Efter särskild prövning kan ekonomiskt bistånd beviljas till en begagnad cykel (inklusive hjälm) från höstterminen det år barnet fyller 9 år.

Barns behov av aktiviteter under skollov ska särskilt beaktas.

9 Skäliga kostnader utöver riksnorm

Vid behov ska *skälig* kostnad för nedan följande budgetposter ingå i försörjningsstödet. Vid tillfälligt behov av försörjningsstöd ska den sökandes tidigare och väntade inkomster beaktas vid behovsprövning av dessa kostnader med undantag av boendekostnad.

9.1 Boende

Utgångspunkten vid bedömning av skälig kostnad och boendestandard ska vara vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att kosta på sig.

Behovsprövningen ska omfatta både kostnad och bostadsstorlek. Kostnad för kabel-TV beviljas i regel inte om inte denna är inräknad i hyran eller om man inte själv kan bestämma över kostnaden.

Hyresnivåerna anpassas således efter den verkliga hyressättningen på orten. Hänsyn måste även tas till tillgången på bostäder.

9.2 Hushållsel

Bistånd ska beviljas om kostnaden bedöms skälig, för vägledning se Konsumentverkets beräkningar om genomsnittlig elförbrukning. I fråga om skäliga kostnader måste det göras en individuell bedömning utifrån den biståndssökande. Om förbrukningen väsentligt överstiger Konsumentverkets beräknade förbrukning bör orsaken därtill klargöras.

9.3 Hemförsäkring

Bistånd ska beviljas till faktisk kostnad till grundförsäkring som omfattar rättsskydd, ansvar, överfall och egendomsskydd. Möjlighet till nedsatt premie via fackförening ska beaktas och uppmaning till månadsbetalning ska göras. Vägledning kan hämtas från Konsumentverket.

9.4 Arbetsresor

Begreppet arbetsresor avser även kostnad för resor till att kunna delta i studier eller andra aktiva åtgärder som kommunen eller arbetsförmedlingen anordnar, som regel inom kommunen eller i undantagsfall i regionen.

I första hand beviljas kostnad för arbetsresor med allmänna kommunikationsmedel. Busskort kan beviljas vid 6 km och vid behov görs en individuell bedömning.

Först när allmänna kommunikationsmedel inte kan användas kan bistånd beviljas till resa med bil.

Reskostnader med bil ska endast beviljas som en tillfällig lösning och då avse bränslekostnaderna (då det förväntas att egen försörjning kan uppnås inom 3 månader).

Ekonomiskt bistånd till begagnad cykel kan i vissa fall beviljas som alternativ för att möjliggöra resa till arbete eller studier.

Möjligheten till annan ersättning för kostnaden för arbetsresor ska i första hand utredas.

9.5 Fackförening och arbetslöshetskassa

Bistånd till avgift till fackförening eller arbetslöshetskassa ska beviljas med det belopp som gäller för den organisation den sökande tillhör. Den sökande ska dock innan beslut fattas uppmanas att undersöka och återkomma med besked om möjlighet till reducerad avgift.

9.6 Läkarvård/medicin

Läkarvård och sjukvårdande behandling godkänns enligt gällande taxa för patientavgift till och med nivån för högkostnadsskyddet. Faktureringsavgift godkänns i regel inte. Undantag kan göras om man exempelvis inte haft något val till att faktureringsavgiften uppkommit. Vid ansökan om bistånd till kostnad för läkarvård/medicin ska kvitto uppvisas på betald patientavgift samt infört i högkostnadsskyddet.

10 Boendekostnader

10.1 Hyresrätt

Skälig boendekostnad är vad en låginkomsttagare på orten har möjlighet att kosta på sig. En individuell prövning ska göras i varje enskilt fall och kostnader som faller inom ramen för vad som är normalt förekommande i Nyköpings kommun ska vara bidragsgrundande.

Vid en bedömning av vad som är skälig boendekostnad bör hänsyn tas till barns behov av utrymme även hos umgängesförälder. Särskild hänsyn ska tas om den enskilde har en lägenhet som i storlek och utrustning är anpassad till ett funktionshinder.

Om boendekostnaden bedöms vara oskälig och behovet av försörjningsstöd inte bedöms vara tillfälligt (mindre än 3 månader) ska den sökande uppmanas att sänka boendekostnaden. Innan ett hushåll ställs inför kravet att förändra sin boendesituation ska följande förhållanden beaktas:

- Bostadens storlek i förhållande till familjemedlemmarnas antal

- Sociala konsekvenser av en flyttning. Det gäller både barnfamiljer och ensamstående vuxna med sociala problem. För barnfamiljer måste beaktas konsekvenser för t ex skolgång, barnomsorg, socialt nätverk
- Sökandes ålder och hälsotillstånd samt möjlighet att klara av en flyttning
- Sökandes möjlighet att bli godkänd som hyresgäst vid byte p g a exempelvis arbetslöshet, betalningsanmärkningar
- Sökandes möjlighet att i framtiden med egna inkomster själv klara hyran

Om socialtjänsten efter ovanstående överväganden kommer fram till att sökande ska uppmanas ändra sin bostadssituation ska skäligt rådrum ges för att genomföra flyttning eller på annat sätt sänka boendekostnaden. Skäligt rådrum är 4 månader som kan förlängas om sökande under denna tid påbörjat byte av bostaden.

Om sökande har oskäligt hög boendekostnad och bedöms kunna flytta men avstår från försök att sänka sin boendekostnad ska bistånd till hyran nedsättas i nivå med vad som ovan sägs om skälig boendekostnad.

Om någon som har försörjningsstöd anser sig behöva byta bostad under pågående biståndsperiod och detta medför ökad boendekostnad ska detta ske i samråd med socialtjänsten. Om den biståndssökande flyttar till dyrare boende utan att samråda med socialtjänsten ska den tidigare lägre hyran beviljas.

Avgift för parkeringsplats eller garage ska inte godtas om inte bilstöd beviljats från försäkringskassan.

Avgift för medlemskap i hyresgästförening ska inte godtas. Inte heller kostnad för tillval ska godtas utom i de fall då den sökande inte har kunnat styra tillvalet.

Hyrestillägg för lägenhetsunderhåll som beställs under period då den sökande har bistånd ska normalt inte godtas men undantag kan göras t ex om behovet av försörjningsstöd beräknas bli långvarigt och lägenheten är i stort behov av underhåll.

10.2 Bostadsrätt och villa

Bostadsrätt eller villa kan vara en realiserbar tillgång som genom försäljning kan ge inkomster till försörjningen. Om biståndsbehovet väntas bli kortvarigt (högst 3 månader) eller om bostadsrätten eller villan är belånad på sådant sätt att det inte kan bli något överskott vid en försäljning och månadskostnaden är rimlig, ska krav på försäljning inte ställas. Endast om det blir ett överskott som kan användas till försörjningen är en försäljning meningsfull.

I övrigt gäller vad som ovan sägs om hyreslägenheter beträffande skälig kostnad, krav på flyttning och överväganden i samband med det. Som boendekostnad för bostadsrätt räknas månadsavgiften till bostadsrättsföreningen plus räntan på lån för lägenheten. I boendekostnad för villa ingår tillsammans med ränta eventuella kostnader för vatten, uppvärmning, sophämtning, försäkring och tomträttsavgäld.

Endast ränta på lån som tagits för förvärvet av bostaden ska inräknas. Har bostaden belånats i syfte att förvärva andra kapitaltillgångar som t ex bil eller båt, ska räntekostnaden för dessa lån inte räknas in i boendekostnaden.

Amortering på lån räknas in i boendekostnaden då det utgör kapitalbildning. Observera att sökande med lån på bostad alltid ska uppmanas att söka skattejämkning för räntekostnaden.

Undantag kan göras om personen inte har något alternativ till boende, har en låg boendekostnad inklusive amorteringen och gjort vad han/hon kan för att få bort amorteringarna.

10.3 Andrahandsboende

För andrahandsboende gäller beträffande skälig standard och kostnad, krav på flyttning etc, samma regler som vid förstahandskontrakt.

Grundregeln är att andrahandskontraktet ska vara godkänt av hyresvärden. Undantag kan förekomma och då måste en individuell bedömning göras utifrån den sökandes sociala situation och möjligheter att skaffa annat boende.

Ett skriftligt avtal mellan sökande och förstahandshyresgästen ska alltid uppvisas. Detta bör innehålla överenskommelse om hyrestidens längd, ömsesidig uppsägningstid, hyrans storlek och vad som ingår i hyran. Lägenhetens adress ska framgå. Förstahandskontrakt eller hyresspecifikation ska begäras in, men kan inte uppställas som krav för rätt till försörjningsstöd.

Om andrahandskontraktet inte är godkänt av hyresvärden ska som regel hembesök göras för att kontrollera kontraktets riktighet, att lägenheten existerar, antal boende i bostaden och att personen kan anses vistas i kommunen. Den sökande ska vara folkbokförd på adressen.

Om dessa villkor inte kan uppfyllas måste en individuell bedömning göras utifrån den sökandes sociala situation och möjligheter att skaffa annat boende.

10.4 Inneboenderum

Vad som sägs i detta avsnitt gäller inte inneboende hos nära släkting eller delad bostad med någon typ av hushållsgemenskap.

Hyran för inneboenderum ska bedömas utifrån vad den sökande disponerar enligt uppvisat avtal med hyresvärden. Den faktiska hyran ska beviljas om den står i rimlig proportion till den totala lägenhetshyran och antalet boende i lägenheten och inte är oskälig.

Hembesök ska som regel göras för att kontrollera avtalets riktighet, antal boende i bostaden och att personen kan anses vistas i kommunen. Den sökande ska vara folkbokförd på adressen.

10.5 Delad lägenhet

När syskon eller kamrater delar lägenhet ska hushållsgemenskap förutsättas om inget talar emot det. Med hushållsgemenskap menas att man mer eller mindre delar på kostnaderna i hushållet. Om hushållsgemenskap inte finns gäller reglerna vid inneboende.

Vid prövning av försörjningsstöd när sökanden delar lägenhet ska nettohyran delas på antal boende i lägenheten.

10.6 Ungdom som avslutat skolgång men inte tidigare betalat hyresdel till föräldrarna

Huvudregeln är att bistånd till hyresdel inte ska beviljas. Om den unge är medlem i en familj som har försörjningsstöd söker föräldrarna ekonomiskt bistånd till hela hyran.

Undantag görs om föräldrarna på grund av att det vuxna barnet bor kvar, har en högre boendekostnad än de annars skulle ha haft, antingen genom att tvingas behålla en stor bostad eller genom att helt eller delvis mista rätten till bostadsbidrag,

10.7 Ungdom/vuxet barn som tidigare betalat hyresdel till föräldrarna

Undantag görs även om det vuxna barnet tidigare har betalat hemma och inte har rätt till studiestöd enligt studiestödslagen (1999:1395) eller förlängt barnbidrag enligt socialförsäkringsbalken (2010:110). Perioden skall inte ligga mer än 3 månader bakåt i tiden.

Med ett kvarboende vuxet barn avses ett barn som efter fyllda 18 år bor kvar i föräldrahemmet.

10.8 Förälder boende hos barn

Endast om bostaden införskaffats för att föräldern ska få plats och boendekostnaden därför ökat ska bistånd till hyresdel beviljas. Den beräknas då som för hemmaboende vuxet barn.

10.9 Övriga boendeformer

Med övriga boendeformer menas tredjehandskontrakt, campingboende, hyra av stuga, husvagn eller båt, inneboende hos kamrat som bor i 2:a hand, på hotell etc. Bistånd till boendekostnader ska i dessa fall prövas mycket restriktivt och beviljas endast om den sökande har mycket stora svårigheter att få annat boende och socialtjänsten inte kan erbjuda något alternativ.

10.10 Ungdom under 21 år utan egna inkomster som tecknat hyresavtal

Huvudregeln är att bistånd till boendekostnad inte ska beviljas om hyresavtalet tecknas under period då den sökande saknar inkomst och möjlighet att själv betala hyran. Undantag från huvudregeln kan göras om det finns starka sociala skäl till flyttningen.

10.11 Kommunkontrakt

Se socialnämndens separata riktlinjer för kommunkontrakt.

11 Reducerat försörjningsstöd

Reducering av försörjningsstöd får endast göras utifrån särskilda skäl och i det enskilda fallet. Följande situationer kan bli aktuella:

- Den sökande har kunnat försörja sig men inte gjort det och saknar därför nödvändiga medel. Har t ex avstått från arbete eller inte stått till arbetsmarknadens förfogande
- Den sökande har haft inkomster till sin försörjning men använt dem på annat sätt, tappat eller blivit bestulen på inkomsterna och saknar därför medel till sitt uppehälle
- Det är uppenbart att den enskilde inte har vissa kostnader som ingår i försörjningsstödet eller att hon/han inte använder biståndet till avsett ändamål

11.1 Akut bistånd

Beslut om akut bistånd ska i möjligaste mån föregås av sedvanlig utredning. Är tiden mycket knapp bör ändå följande överväganden göras:

- Är det en akut nödsituation?
- Finns barn i familjen?
- Finns sjukdom hos den sökande som skulle kunna förvärras om han eller hon inte får hjälp?
- Har den sökande medicinska eller sociala problem som medför svårigheter att ta eget ansvar för sin situation?
- Känner den sökande till socialtjänstens normer och beräkningsgrunder och har han eller hon tidigare fått information om dem?
- Kan den sökande få hjälp från familj eller vänner?
- Är behovet av ekonomisk hjälp återkommande trots egen försörjning?

Bistånd till personer som regelmässigt har egna inkomster över riksnorm ska prövas restriktivt och endast beviljas för att avvärja en akut nödsituation eller där den sökande bedöms ha svårigheter att själv ta ansvar för sin ekonomi och livssituation.

Till personer som befinner sig i förvirringstillstånd eller vars missbruk är pågående, och där man befärar att beviljat bistånd inte går till rätt ändamål, kan i undantagsfall matrikvisationer vara lämpligt bistånd. Denna möjlighet ska tillämpas mycket restriktivt.

Förlust av pengar p g a stöld eller tappad plånbok ersätts inte förutom med sådant bistånd som är nödvändigt för att undvika en nödsituation. För övrigt hänvisas till sökandes hemförsäkring samt möjligheter till avbetalningar av uppkomna skulder.

Sökande som upprepat tappar pengar eller blir bestulen ska informeras om att han eller hon har eget ansvar för att på ett betryggande sätt förvara sina pengar så att inte samma situation uppstår igen. Information bör lämnas om olika sätt att använda autogiro, direktöverföringar mellan konton etc för att undvika handhavande av stora summor kontanter. Om någon trots denna information tappar eller blir bestulen på sina pengar kan ansökan om bistånd avslås. Ansökan kan också avslås om det är uppenbart att fakta kring den beskrivna situationen inte är trovärdiga.

11.2 Umgängeskostnader

Umgängeskostnader utgör reducerat försörjningsstöd för barn som tillfälligt är medlemmar i hushållet. Det reducerade försörjningsstödet omfattar följande normposter:

- Livsmedel
- Lek och fritid
- Hälsa och hygien
- Förbrukningsvaror

Reducerat försörjningsstöd i form av umgängeskostnad beviljas normalt för 6 dagar per månad. På sommaren och vid större helger får antalet dagar anpassas till överenskommelse mellan föräldrarna om den är skälig.

Bistånd till umgängeskostnader för perioder som överstiger 5 sammanhängande dygn eller totalt 6 dygn under månaden förutsätter att försäkringskassan meddelas. Sådan längre vistelse hos den underhållsskyldige ska påverka underhållsstödet som vårdnadshavaren får.

Rätten till umgänge ska kontrolleras och framgå av dom, avtal eller intyg från vårdnadshavaren. Om umgänget varje månad är mer omfattande än 6 dagar eller om vårdnaden är gemensam ska den ekonomiska uppgörelsen mellan föräldrarna kontrolleras innan beslut. Vid gemensam vårdnad när barnet bor växelvis hos båda föräldrarna ska normalt inkomster och utgifter som rör barnet delas lika mellan föräldrarna och halv månadsnorm för barnet räknas in i den biståndssökande förälderns försörjningsstöd.

Har barnet vårdinsatser genom socialtjänsten ska ekonomiskt bistånd beviljas i enlighet med upprättad vårdplan.

11.3 Försörjningsstöd vid vistelse på institution

11.3.1 Institutionsnorm

Försörjningsstöd till vuxna beviljas vid vistelse på institution eller i familjehem om behovet inte kan tillgodoses med egen inkomst. Institutionsnormen omfattar normposterna fritid/lek, hygien, kläder/skor samt del av posten avseende kostnader för tidning, telefon etc där även andra utgifter får anses ingå som t ex brevpapper, vykort, porto, Internet.

Fickpengar till barn ska inte beviljas då föräldern har barnbidrag.

Bidrag till särskilda aktiviteter samt tillhörande klädutrustning ska betalas ur förvaltningens aktivitet för vårdkostnader.

11.3.2 Kostnader i samband med bostad

För personer som under behandlingstiden har kvar sin bostad ingår även kostnader med anknytning till bostaden i försörjningsstödet. Dessa kostnader är:

- Hyra
- Hushållsel, abonnemangskostnad
- Telefon, abonnemangskostnad
- Hemförsäkring
- TV-avgift

Bistånd till dessa kostnader ska beviljas efter sedvanlig prövning. Bistånd till TV-avgift beviljas om vistelsen på sjukhus eller behandlingshem understiger 2 månader. Om vistelsen planeras bli längre kan den sökande begära avgiftsbefrielse.

12 Löpande beslut/Beslut som löper över flera månader

Ett beslut om löpande ekonomiskt bistånd innebär flera på varandra följande utbetalningar med samma innehåll, betalningsmottagare och belopp. Även i de fall den sökande bedöms ha samma biståndsbehov under en längre period ska en ny ansökan och ett nytt beslut fattas för varje månadsperiod.

Beslut som löper över flera månader

Ibland är det nödvändigt att fatta beslut som sträcker sig över flera månader, exempelvis gällande en omfattande tandvårdsbehandling. Rätten till ekonomiskt bistånd provas månad för månad och när beslut fattas som gäller flera månader måste en omprövningsklausul ingå. Beslutet kan annars inte omprövas under perioden, t ex om omständigheterna som beslutet grundar sig på ändras. En sådan ändring skulle innebära att myndigheten ändrar ett för den enskilde gynnande beslut till hans eller hennes nackdel, vilket inte är tillåtet enligt förvaltningslagen (FL 27 §). Följande

omprövningsklausul ska läggas till alla beslut som sträcker sig över mer än en månad:
"Vid ändrade förhållanden av biståndsbehovet kan beslutet komma att omprövas".

13 Utlandsvistelse

Bistånd under period då den sökande vistas utomlands beviljas inte. Kortare utlandsvistelse (max 1 månad), som inte påverkar möjligheten till egen försörjning eller riskerar att sökande förlorar ersättningar från de generella välfärdsystemen kan i undantagsfall godkännas. Den sökande ska samråda med sin handläggare innan utlandsresan sker. Utgångspunkten är att den sökande ska vistas i kommunen som arbetssökande. Avdrag på inkomst, lön eller annan ersättning, till följd av utlandsvistelse, ersätts inte av försörjningsstöd. Ansökan från och utbetalning till en sökande som vistas utomlands accepteras inte.

14 Bistånd till livsföring i övrigt

14.1 Barnomsorgsavgift – förskola, fritidshem

Barnomsorgsavgift beviljas till den faktiska kostnaden när man i övrigt är berättigad till försörjningsstöd. Vid växelvis boende bör föräldrar begära delad räkning.

Skuld för avgift för förskoleverksamhet behandlas normalt som andra skulder. Den sökande har möjlighet att göra upp en avbetalningsplan med barn- och utbildningsnämnden. Hotas ändå barnet av uppsägning från plats i förskoleverksamheten, och det är viktigt att så inte sker, ska ansvarig för denna verksamhet kontaktas. Om barnet har behov av platsen av sociala skäl får den enligt skollagen inte sägas upp.

14.2 Begravningskostnad

Bistånd till begravningskostnader kan beviljas under förutsättning att dödsboanmälan upprättats och dödsboets tillgångar utretts. Begravningskostnader går före alla andra kostnader som kan belasta dödsboet, t ex obetald hyra, hushållsel, telefon eller kostnader för utflyttning och städning av bostaden. Rätten till bistånd bedöms utifrån dödsboets tillgångar och inte dödsbodelägarnas. Hänsyn ska tas även till tillgångar i form av försäkringar, skatteåterbäring etc. Beviljat bistånd kan återkrävas enligt SoL 9 kap 2 § första stycket om dödsboet förväntas erhålla tillgångar längre fram.

Bistånd beviljas till en enkel men värdig begravning med respekt för den avlidnes och nära anhörigas önskemål. Bistånd kan beviljas med maximalt 33 % av basbeloppet för begravning samt med maximalt 17,5% av basbeloppet för gravsten. Samma belopp kan maximalt beviljas för begravning på annan ort eller utomlands och inkluderar då transportkostnader.

Bistånd till kostnad för begravning av minderårig eller ofullgånget foster prövas i förhållande till vårdnadshavarnas ekonomiska situation.

14.3 Flyttkostnad

Utgångspunkten är att de flesta människor själva organiserar sin flyttning med hjälp av släkt och vänner.

Biståndet ska prövas utifrån följande:

- Behov av och orsak till flyttningen (arbetsmarknadsskäl, hälsa, sociala omständigheter)
- Egen förmåga att ordna flytt med hjälp av vänner och anhöriga
- Vid flytt av arbetsmarknadsskäl bör man undersöka om arbetsförmedlingen kan ge bidrag till flytten

Det beviljade biståndet ska i första hand gälla hyra av släp eller lastbil inklusive kostnader för bensin och försäkring. Endast om särskilda skäl finns anlitas flyttfirma.

I de fall den enskilde av medicinska skäl inte kan ombesörja flytten själv får han/hon inhämta minst två skriftliga kostnadsförslag från flyttfirmor och sedan göra en framställan om bistånd till flyttkostnader. Läkarintyg måste styrka de medicinska skälen.

Särskilda skäl ska även finnas för flyttning till annan ort i Sverige.

Bistånd till kostnad för flyttning till utlandet beviljas inte enligt riktlinjerna.

14.4 Glasögon eller kontaktlinser

Den sökande ska uppvisa kostnadsförslag som styrker behovet av glasögon och vad som ingår i begärt pris. Skälig kostnad för glasögon är lägsta paketpris som erbjuds av optiker.

Bistånd till specialslipade eller specialbehandlade glas, såsom färgade eller extra tunna glas, beviljas inte, om behovet inte är styrkt av läkare och om speciell slipning eller behandling är det enda alternativet för att korrigera sökandens synfel.

Kostnad för linser godtas endast om det är enda alternativet och behovet är styrkt med läkarintyg.

Avseende borttappade eller förlorade glasögon får individuell bedömning avgöra beslutet. Dock bör sökande uppmanas att i första hand nyttja sin hemförsäkring.

Observera att landstingsbidrag till glasögon för barn kan sökas via optikern.

14.5 Hemtjänstavgift

Ekonomiskt bistånd beviljas inte till kostnaden för hemtjänstavgift. Den enskilde ska alltid ha ett skäligt belopp kvar till sina utgifter efter det att hyra och hemtjänstavgift betalats, s k förbehållsbetopp.

Om en person som betalar hemtjänstavgift ansöker om bistånd till glasögon eller tandvård ska de i första hand uppmanas att ansöka om nedsättning av hemtjänstavgiften.

Hemtjänstavgiften utgör en godkänd kostnad i den ekonomiska beräkningen som görs vid ansökan om bistånd till annan utgift som ingår i begreppet skälig levnadsnivå.

14.6 Hemutrustning

Ekonomiskt bistånd kan ges till sådan hemutrustning som behövs för att ett hem ska fungera. Behovet bedöms utifrån den enskildes personliga förhållanden och framtida försörjningsmöjligheter. Vid ansökan om hemutrustning ska hembesök göras.

Följande ska övervägas:

- Är behovet akut och nödvändigt för att sökanden med kort varsel ska kunna flytta in i anvisad bostad
- Barns behov av hemutrustning ska särskilt beaktas
- Hemutrustning kan vara led i en rehabilitering
- Kommer sökanden att inom rimlig tid själv kunna skaffa sig eller komplettera en hemutrustning?
- Vilka möjligheter har sökanden haft att spara till eller planera för boende och hemutrustning?
- Vilken hjälp kan den sökande få av nätverket? Unga människor som flyttar hemifrån skall normalt inte kunna få bistånd av samhället för grundutrustning
- Möjlighet att tillgodose behovet genom inköp av begagnad utrustning ska beaktas

Flyktingar eller utländska medborgare som har fått uppehållstillstånd p g a anknytning till flykting hänvisas att ansöka om lån till hemutrustning via CSN.

14.6.1 Begränsad hemutrustning

Begränsad hemutrustning kan beviljas vid behov till personer som har tillfälligt behov av försörjningsstöd och som för att få en fungerande boendesituation inte kan avvakta till att egna inkomster täcker behovet. Bistånd i dessa fall kan avse kostnader för säng, lampor, köksbord och stolar, husgeråd, städartiklar, sängutrustning, handdukar etc. Behoven kan normalt, bortsett från sängutrustning, tillgodoses genom införskaffande av begagnad hemutrustning.

Begränsad hemutrustning beviljas för säng, lampor, köksbord och köksstolar med:

8 % av basbeloppet för en vuxen

12 % av basbeloppet för två vuxna

3 % av basbeloppet per barn

Begränsad hemutrustning för husgeråd, städartiklar, sängutrustning och handdukar beviljas med:

8 % av basbeloppet för en vuxen

8 % av basbeloppet för ytterligare en person i hushållet

14.6.2 Hel grundutrustning

Avser en mer omfattande hemutrustning som ska användas under lång tid. Beviljas endast personer som inom överskådlig tid inte bedöms kunna förbättra sina inkomster och själva bekosta en grundutrustning. Detta ska bedömas restriktivt och efter det att andra möjligheter är uttömda.

Hel grundutrustning: Möbler till kök, sovrum och vardagsrum. Sängutrustning, lampor, gardiner, husgeråd, handdukar, mattor, städartiklar, dammsugare, TV, dator och radio.

Hel grundutrustning beviljas med:

30 % av basbeloppet för 1 vuxen

40 % av basbeloppet för 2 vuxna

8 % av basbeloppet för varje ytterligare person i hushållet

14.6.3 Komplettering av hemutrustning

Bistånd till löpande komplettering och reparation av befintlig hemutrustning kan beviljas vid behov till sökande med mer än 6 månaders behov av försörjningsstöd. Prövning av behovet ska göras i förhållande till vad som kan anses vara skälig levnadsnivå och vad en låginkomsttagare i allmänhet har råd att kosta på sig.

14.6.4 Diskmaskin

Bistånd till inköp av diskmaskin sker endast undantagsvis om det finns starka medicinska skäl styrkta av läkarintyg och annan bedömning.

14.6.5 Tvättmaskin

Bistånd till inköp eller reparationer av tvättmaskin beviljas endast till sökande med fysiska eller psykiska hinder som är styrkta av läkarintyg eller annan bedömning som gör det omöjligt att använda fastighetens tvättstuga.

Om behovet av tvättmaskin uppstått p g a att fastigheten saknar tvättstuga, eller att denna är undermålig, ska sökande hänvisas till värden.

14.6.6 Hemutrustningslån

Hemutrustningslån från CSN kan beviljas till flyktingar. Bistånd till återbetalning av hemutrustningslån beviljas inte.

14.7 Juridiska kostnader och stämpelavgifter

14.7.1 Advokatkostnader

Normalt beviljas inte bistånd till advokatkostnader.

I första hand ska den sökande utnyttja det rättsskydd som ingår i hemförsäkringen. Detta rättsskydd gäller t ex för tvister angående vårdnad och underhåll men inte för tvister som rör äktenskapsskillnad, upplösning av samboförhållande eller bodelning.

Ekonomiskt bistånd kan beviljas till självrisken vid rättsskydd och till den kostnad som tillkommer sökande vid statlig rättshjälp om målet gäller familjerättsliga ärenden.

14.7.2 Stämpelavgifter

Huvudregeln är att bistånd till stämpelavgifter inte beviljas. Undantag kan göras för kostnader för identitetskort och i enskilda fall om det är viktigt att en äktenskapsskillnad eller bodelning genomförs.

Kostnader i samband med ansökan om svenskt medborgarskap beviljas inte.

14.7.3 Identitetshandling

Kostnad för identitetshandling kan efter särskild prövning beviljas, det vill säga att ändamålet är nödvändigt för den sökande och att behovet av ekonomiskt bistånd är att betrakta som inte tillfälligt. ID-kort, inklusive foto, söks hos polis eller bank och man betalar vid ansökningstillfället.

14.7.4 Uppehållstillstånd

Kostnad för utfärdande av pass beviljas inte. Kostnad som uppkommer på grund av förlängning av uppehållstillstånd kan beviljas i de fall biståndsbehovet inte är att bedöma som tillfälligt. En restriktiv bedömning bör tillämpas.

14.8 Kläder och skor utöver vad som ingår i försörjningsstödet

14.8.1 Klädutrustning inför institutionsvistelse

Extra bidrag till kläder och skor beviljas som huvudregel inte, om det inte föreligger starka medicinska eller andra tungt vägande skäl. Sökande som placeras för vård eller behandling kan vid akut behov av klädutrustning få bistånd till kläder och skor förskottat inom försörjningsstödet ram.

14.8.2 Behov av särskilda kläder eller skor

Här avses engångskostnader för specialbeställda kläder eller skor som inte täcks av handikappersättning. Alla normala utgifter för kläder och skor ingår i normen. Ansökan prövas utifrån detta och eventuellt bistånd ges endast till merkostnader.

Ansökan ska styrkas med ett intyg från läkare, t ex gällande ortopediska skor.

14.9 Magasineringskostnad

För personer som saknar permanent bostad kan ekonomiskt bistånd till kostnad för magasinering av egna tillhörigheter beviljas efter individuell prövning. Beslutet ska vara tidsbegränsat (i normalfallet 3 månader) och omprövas vid behov. Det är den enskilde som ska stå för kontraktet gentemot magasineringsfirman.

Vid bedömningen ska också följande beaktas:

- Möjligheten för den sökande att inom överskådlig tid erhålla egen bostad eller magasinering genom egna kontakter
- Kostnaderna för magasinering i förhållande till kostnad för nyanskaffning av hemutrustning
- Bohagets innehåll och skick
- Konsekvenser för den enskilde vid eventuell försäljning av bohaget

14.10 Samtalsterapikostnad

Psykoterapi är sjukvårdshuvudmannens ansvar. Huvudprincipen är därför att bistånd till kostnad för psykoterapi inte ska beviljas. Den som söker sådant bistånd ska hänvisas till vårdcentral eller psykiatrisk öppenvårdsmottagning. (Alla ansökningar måste dock prövas.)

14.11 Resor

14.11.1 Lokala resor som inte är arbetsresor

Lokala resor som inte är arbetsresor kan i vissa fall beviljas av särskilda skäl. Behovet kan ha uppstått p.g.a. att sökande har regelbundna besök hos annan vårdgivare eller i samband med rehabiliteringsplanering eller öppenvårdsbehandling. Det kan också finnas starka sociala skäl till behovet. Om bistånd i form av färdtjänst inte bedöms vara aktuellt kan ekonomiskt bistånd till kostnad för lokala resor beviljas.

14.11.2 Färdtjänst

För färdtjänst beviljas faktisk avgift. Maximalt per månad upp till nivån för månadskort för lokaltrafik. Busskort beviljas inte samtidigt. Bistånd till avgift för riksfärdtjänst ska bedömas på samma sätt som kostnad för andra resor som inte är lokala. Kostnader för medresenär beviljas normalt inte.

14.11.3 Rekreationsresor

Ansökan om rekreationsresor prövas restriktivt. Resor inom landet kan beviljas enligt följande:

- För ensamstående vuxna ska biståndet prövas mycket restriktivt och endast ges när det finns mycket starka sociala eller medicinska skäl för en resa till anhörig i rehabiliterande syfte.

- Rekreationsresa kan beviljas för barnfamiljer med särskilda behov som har haft försörjningsstöd i cirka 2 år och som inte beräknas få egna inkomster inom överskådlig tid. Ansökan ska prövas utifrån barnets behov av miljöombyte och extra stödinsats. Bedömning ska även göras om behovet av rekreation kan tillgodoses genom lek- och fritidsposten i riksnormen. Nivån på det beviljade biståndet ska prövas utifrån vad barnfamiljer med låga inkomster i allmänhet har råd med.

14.11.4 Resa till begravning/anhörigs sjukdom

Bistånd kan beviljas för resa inom Sverige om den avlidne är nära anhörig eller annan närstående. Med nära anhörig menas make/maka eller motsvarande, förälder, barn, syskon, mor- och farförälder och barnbarn. Med annan närstående menas person som, utan att vara nära anhörig, stått den sökande mycket nära. Kostnaden ska vara i nivå med vad en låginkomsttagare har råd till.

14.11.5 Resor i samband med umgänge med barn

Behovsprövningen ska innefatta:

- *Barnets* behov av umgänge
- Båda föräldrarnas ekonomiska förutsättningar
- Skäligheten av kostnaden för resan

Båda föräldrarna har gemensamt ansvar för att barns behov av umgänge tillgodoses. Den förälder som barnet bor hos ska vara med och bekosta umgänget utifrån ekonomisk förmåga och vad som är skäligt i förhållande till båda föräldrarnas ekonomi. Den förälder som ska utöva umgänge har dock huvudansvaret för kostnaderna. Även barn med förälder som vistas i fängelse har rätt till umgänge med denne.

Om föräldrarna tillsammans inte har råd eller inte kunnat komma överens om hur reskostnaderna ska betalas, kan bistånd till kostnad för umgängesresa beviljas. Reskostnaderna ska jämföras med vad en familj i allmänhet har råd med.

14.11.6 Återföreningsresor

Kostnader för återföreningsresor beviljas inte enligt riktlinjerna.

14.11.7 Återvändningsresor

Kostnader för återvändningsresor beviljas inte enligt riktlinjerna.

14.12 Reparationskostnader

Bistånd beviljas normalt inte till kostnader för reparation p g a onormalt slitage eller skadegörelse i hyreslägenhet. Undantag kan göras om kostnaden utgör ett hinder för den sökande att genomföra en flyttning och då det finns medicinska och/eller sociala skäl till bostadsbytet.

14.13 Sjukvårdskostnad

Vid en planerad sjukhusvistelse kan försörjningsstödet reduceras med posten för livsmedel, under förutsättning att de extra kostnader som sjukhusvistelsen innebär medräknas i försörjningsstödet och bidrag till sjukhusräkning beviljas. Vid sjukhusvistelse en månad eller längre tid räknas förbehållsbeloppet som grundnorm + hyra + övriga faktiska skäligena kostnader + sjukvårdsräkningen. Om inkomsterna ligger under norm beviljas utfyllnad. Kostnader för transporter till och från sjukvård eller sjukbesök beviljas endast med den del som inte täcks av ersättning från försäkringskassan.

14.14 Skulder

Bistånd till skulder som böter, avbetalning på studielån eller banklån, underhållsstöd, kontokortskulder, skatteskuld, privata skulder etc beviljas inte.

Undantag kan efter särskild prövning i vissa fall göras om privat lån tagits för att undanröja en akut situation och då den sökande annars skulle ha beviljats bistånd.

Undantag kan även göras avseende studieskuld, som inte överstiger ca 10 000 kronor, eller skuld till arbetslöshetskassa, om avsikten är att den sökande därmed uppnår egen försörjning genom fortsatt tillgång till ersättning via CSN eller arbetslöshetskassa.

Vid skuld för bostadsbidrag ska den sökande hänvisas till försäkringskassan för att få anstånd med betalningen eller få skulden avskriven.

Om den sökande p g a skulder har dålig kontroll över sin ekonomi ska han eller hon erbjudas hjälp av budgetrådgivare. Vid utmätning hos kronofogden kan justering behöva göras. I vissa fall kan ekonomiskt bistånd beviljas trots utmätning, eftersom kronofogden t ex inte kan räkna med kostnader för umgängesbarn eller sådant underhållsstöd som betalas via försäkringskassan.

14.14.1 Hyresskuld

Skuld för obetald hyra eller avgift till bostadsrättsförening kan efter särskild prövning i vissa fall beviljas under förutsättning att sökande får bo kvar om skulden regleras.

Följande fall kan komma ifråga:

- Skuld som uppstått under tid då sökande inte haft inkomster som räckt till boendekostnaden och att sökande skulle ha varit berättigad till bistånd om han/hon hade gjort en sådan ansökan
- Då de sociala konsekvenserna för barnen i en familj skulle bli för stora vid eventuell avhysning. (Bedömning efter samråd med berörd handläggare)
- För gamla, sjuka och/eller funktionshindrade personer där alternativt boende inte går att ordna eller där bostaden särskilt anpassats till någon i hushållet

- Om eventuell avhysning riskerar medföra social utslagning och/eller försämrad möjlighet till egen försörjning. (Bedömning efter samråd med berörd handläggare)

Bistånd till hyresskuld kan avslås om alternativa boendelösningar bedöms möjliga. Vid upprepade hyresskulder ska restriktivare bedömning göras. Bistånd till ny hyresskuld kan avslås om tidigare hyresskuld beviljats med erbjudande om andra insatser som inte accepterats, eller ställda krav som inte uppfyllts. För att undvika upprepning, ska hushåll som beviljats bistånd till hyresskuld, så långt det är möjligt följas upp.

I samband med reglering av en hyresskuld i en barnfamilj ska en arbetsplan för hur uppföljningen ska genomföras upprättas tillsammans med den sökande. Det ska särskilt uppmärksammas om hyresskulden kan vara ett uttryck för omsorgssvikt från förälderns sida och om det därmed finns anledning till oro för barnens hälsa och utveckling.

14.14.2 Elskuld

Bistånd kan också beviljas till skuld för hushållsel efter särskild prövning i likhet med vad som ovan sägs beträffande hyresskulder och där avstängning av eltillförseln kan medföra stora sociala konsekvenser.

Om depositionsavgift krävs för hushåll som beviljas kostnad för elskuld, eller som har behov av nytt elabonnemang, ska även denna beviljas. Depositionsavgiften betalas direkt till elleverantören och på beställningen av abonnemanget ska anges att återbetalning ska ske till kommunen.

14.14.3 Telefonskuld

Bistånd till telefonskuld kan beviljas undantagsvis om det finns starka medicinska eller sociala skäl till att telefonabonnemang bedöms nödvändigt och det inte går att finna andra alternativ till en fast telefon. En anledning kan vara att den sökande behöver få personlarm installerat.

Om depositionsavgift krävs för hushåll som beviljas kostnad för telefonabonnemang ska även denna beviljas. Depositionsavgiften betalas direkt till telefonbolaget och på beställningen av abonnemanget ska anges att återbetalning ska ske till kommunen.

14.15 Spädbarnsutrustning

Den som en längre tid, minst 6 månader, haft försörjningsstöd eller inkomst i nivå med försörjningsstöd kan beviljas bistånd till del av eller full grundutrustning för spädbarn. Biståndet prövas utifrån det faktiska behovet och sökandes möjligheter att tillgodose barnets behov t ex genom arv från större syskon eller lån av utrustning från anhörig. Bistånd till utrustning beviljas med max 10 % av basbeloppet. Grundutrustning omfattar grunduppsättning kläder, säng med sängutrustning och begagnad barnvagn.

Bistånd till begagnad sittvagn kan beviljas om behovet inte kan tillgodoses genom försäljning av befintlig liggvagn.

14.16 Tandvård

Ekonomiskt bistånd till tandvård utgår i första hand till akut tandvård. För annan tandvård skall kostnadsförslag från tandläkare inhämtas. För omfattande tandvårdsbehandling vars kostnadsförslag överstiger 15 % av basbeloppet ska förtroendetandläkare konsulteras. Finns tveksamhet om att föreslagen tandvård inte kan anses utgöra nödvändig tandvård kan förtroendetandläkaren konsulteras även i fall där kostnaden beräknas understiga 15 % av basbeloppet. Kostnader för tandvårdsförsäkring beviljas inte.

14.16.1 Akut tandvård

Med akut tandvård avses ofrånkomligt behov av behandling vid värk, infektiösa tillstånd och traumaskador. Exempel på behandling kan vara tandutdragning, akut rotbehandling, temporära fyllningar, enstaka fyllningar för att undanröja värk samt proteser. Detta är behandling som oftast måste utföras omedelbart. Den får utföras utan kostnadsförslag i de fall ett sådant inte kan inväntas. Det ska av tandvårdsräkning eller genom kontakt med behandlande tandläkare framgå att behovet av behandling var akut.

Det bör uppmärksammas att det faktum att det står "akut besök" på räkningen inte i sig innebär att behovet av behandling var akut.

14.16.2 Nödvändig tandvård

Vid längre tids beroende av försörjningsstöd kan även annan tandvård än akut beviljas om det är nödvändigt för att uppnå godtagbar tuggförmåga, förhindra väsentligt försämrad tandstatus och är en förutsättning för att fungera socialt och kunna arbeta.

Kostnaden för tandläkarens undersökning i samband med kostnadsförslaget ska inkluderas i biståndet, men inte kostnad för uteblivet besök.

Följande ska beaktas vid ansökan om bistånd till tandvård:

- Omfattningen på tandvården och kostnaden ska jämföras med vad en låginkomsttagare har råd att kosta på sig
- Folk tandvårdens prislista för de åtgärder som debiteras ska vara vägledande
- Tandvården ska utföras av tandläkare som är uppförd på försäkringskassans förteckning
- Kostnadsförslag ska infordras och innefatta kopia på eventuellt beslut på förhandsprövning av försäkringskassan
- Oberoende tandläkare (förtroendetandläkare) ska konsulteras vid ansökningar om dyrare eller mer omfattande tandvård

Avgift för narkos eller annan motsvarande smärtlindring kan ingå i tandvårdskostnaden för personer med extrem tandvårdsrädsla. Denna ska vara styrkt med att klienten fått remiss till specialisttandvård.

Sökande som har egen inkomst över försörjningsstödsnivå men ändå söker bistånd till tandvårdskostnad kan beviljas bistånd till nödvändig tandvård i vissa fall. Om kostnad och omfattning är skäligt beviljas bistånd till den del av kostnaden som överstiger vad han eller hon själv kan betala med sitt normöverskott under 6 månader. I första hand ska den sökande dock hänvisas till avbetalning hos tandläkaren.

Ett beslut om bistånd till tandvård sträcker sig ofta över flera månader men ska alltid tidsbegränsas. Rätten till ekonomiskt bistånd ska prövas månad för månad och när beslut fattas som löper flera månader ska en omprövningsklausul alltid skrivas in i beslutet.

Se kap 12 Löpande beslut/Beslut som löper över flera månader.

Tandvård som utförts före ansökan ska inte beviljas utan betraktas som en skuld.

14.17 Tekniska hjälpmedel

Bistånd beviljas efter sedvanlig ekonomisk prövning till egenavgiften för läkarföreskrivna hjälpmedel som t ex hörapparat, batterier etc, om behovet inte kan tillgodoses via landstinget eller försäkringskassan.

Ansökan om vissa hjälpmedel som redan subventionerats från landstinget ska behandlas restriktivt och behov ska styrkas med intyg och/eller i samråd med behandlande läkare eller sjukgymnast.

14.18 Telefonabonnemang

Bistånd till öppnande av nytt telefonabonnemang beviljas endast hushåll med styrkt behov av stationär telefon. Mobiltelefon med telefonkort kan jämföras med och utgöra ett billigare alternativ till fast installation.

I följande fall kan behov av stationär telefon motiveras:

- Personer som på grund av ålder, sjukdom eller skada inte har förmåga att använda en mobiltelefon
- Fast telefoni är en förutsättning för att läkarföreskrivna tekniska hjälpmedel, som exempelvis trygghetslarm, ska kunna installeras

Kostnader för telefoninstallation på grund av intensivövervakning med fotboja ska inte beviljas då detta ska bekostas av kriminalvården.

Alla löpande kostnader för telefon ingår i riksnormen.

14.18.1 Depositionsavgift

För de hushåll enligt ovan som kan beviljas ekonomiskt bistånd till fast telefonabonnemang kan det bli nödvändigt att också bevilja bistånd till gammal skuld och till depositionsavgift, om den sökande har akut behov av fast telefoni och inte inom rimlig tid kan reglera eventuell skuld och betala depositionsavgift.

15 Revidering av riktlinjen

Dokumentet ska aktualitetsprövas i samband med ny mandatperiod. Revidering av dokumentet sker på förekommen anledning. Socialnämnden ansvarar för revidering.

SN §

Dnr SN14/21

Medel för rekrytering av familjehem för ensamkommande barn

Under år 2013 anlände 43 ensamkommande barn till Nyköping. Migrationsverkets prognos är att antalet ensamkommande barn som söker asyl i Sverige kommer ligga fortsatt högt under åren 2014-2017. När ensamkommande barn anländer via Skavsta flygplats blir Nyköping ankomstkommun och får därmed det yttersta ansvaret för barnen, enligt socialtjänstlagen, i det inledande skedet.

Placeringar i jour- och familjehem behöver idag ofta göras genom konsulentstödda företag då möjligheten att rekrytera egna familjehem är begränsad med anledning av det stora antalet ensamkommande barn som anländer till Nyköping.

Kommunen erhåller flera ersättningar från Migrationsverket för mottagandet av de ensamkommande barnen, bland annat två schablonersättningar i samband med att barn får permanenta uppehållstillstånd. Socialnämnden har sedan tidigare ett balanskonto för dessa schablonersättningar där summan uppgår till cirka 1 500 Tkr.

För att kunna ge bästa mottagande av de ensamkommande barnen behöver möjligheten till rekrytering av egna familjehem, samt utbildning, stöd och handledning till dem förstärkas. Ekonomiskt är det också mer fördelaktigt att anlita egna familjehem än konsulentstödda.

Nämndansvarig tjänsteman föreslår att 1 020 Tkr utbetalas till division Social omsorg från socialnämndens balanskonto för ensamkommande barn för att förstärka rekryteringen av familjehem. Summan motsvarar en heltidslön för en handläggare under två år.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

|

|

|

SN §

Dnr SN14/21

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att från balanskontot för ensamkommande barn utbetala 1 020 Tkr till division Social omsorg för att förstärka rekryteringen av familjehem för ensamkommande barn.

Beslut till:

Division Social omsorg
Ekonomienheten

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Socialnämnden

NYKÖPINGS KOMMUN	
Nämnddiarium	
2014 -04- 11	
BUN	SN. 14/21
VON	

Medel för rekrytering av familjehem för ensamkommande barn

Bakgrund

Under år 2013 anlände 43 ensamkommande barn till Nyköping. Migrationsverkets prognos är att antalet ensamkommande barn som söker asyl i Sverige kommer ligga fortsatt högt under åren 2014-2017. När ensamkommande barn anländer via Skavsta flygplats blir Nyköping ankomstkommun och får därmed det yttersta ansvaret för barnen, enligt socialtjänstlagen, i det inledande skedet.

Ett omfattande arbete läggs ner inom socialtjänsten i Nyköping för att utreda samt placera de ensamkommande barnen i jourhem, släktinghem, familjehem eller på HVB-hem. Arbetets omfattning i inledningsskedet, då ett barn anländer, är samma oavsett om Nyköpings kommun sedan får det fortsatta ansvaret för barnen eller om de av Migrationsverket blir anvisade till en annan kommun. Placeringar i jour- och familjehem behöver idag ofta göras genom konsulentstödda företag då möjligheten att rekrytera egna familjehem är begränsad med anledning av det stora antalet ensamkommande barn som anländer till Nyköping.

Kommunen erhåller flera ersättningar från Migrationsverket för mottagandet av de ensamkommande barnen, bland annat två schablonersättningar i samband med att barn får permanenta uppehållstillstånd. Socialnämnden har sedan tidigare ett balanskonto för dessa schablonersättningar där summan uppgår till cirka 1 500 Tkr.

Från år 2014 kommer schablonersättningarna från Migrationsverket inte längre samlas på socialnämndens balanskonto utan utbetalas direkt till divisionen.

Förslag

För att kunna ge bästa mottagande av de ensamkommande barnen behöver möjligheten till rekrytering av egna familjehem, samt utbildning, stöd och handledning till dem förstärkas. Ekonomiskt är det också mer fördelaktigt att anlita egna familjehem än konsulentstödda.

Nämndansvarig tjänsteman föreslår att 1 020 Tkr utbetalas till division Social omsorg från socialnämndens balanskonto för ensamkommande barn för att förstärka rekryteringen av familjehem. Summan motsvarar en heltidslön för en handläggare under två år.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att från balanskontot för ensamkommande barn utbetala 1 020 Tkr till division Social omsorg för att förstärka rekryteringen av familjehem för ensamkommande barn

Anna Ulf

Nämndansvarig tjänsteman

Beslut till:

Division Social omsorg

Ekonomienheten

SN §

Dnr SN13/23

Förordnande vid brådiskande beslut – sommaren 2014

Ledamöterna i socialnämndens socialutskott är anträffbara enligt en upprättad jourlista året runt för brådiskande ärenden i socialtjänsten.

Enligt delegationsordning är det ordföranden som fattar brådiskande beslut i enlighet med Kommunallagen 6 kap 36 §. Beslutet anmäls vid närmast kommande nämndsammanträde.

Enligt kommunallagen 6 kap 36 § kan nämnden, förutom till ordföranden, även uppdra till annan ledamot att besluta å nämndens vägnar i brådiskande ärenden.

Enligt lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) § 13 får, om socialnämndens beslut om omhändertagande inte kan avvaktas, beslut fattas av nämndens ordförande eller annan ledamot som nämnden har förordnat. Beslut ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

Enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) § 6 får, om socialnämndens beslut om omhändertagande inte kan avvaktas, beslut fattas av nämndens ordförande eller annan ledamot som nämnden har förordnat. Beslut ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

Det är önskvärt för verksamheten att det finns ledamot att tillgå vid brådiskande ärenden som också har nämndens mandat att fatta beslut vid sådana tillfällen, förutom ordförande och vice ordföranden. Behovet av utökat förordnande vid brådiskande beslut finns under sommarmånaderna.

SN §

Dnr SN13/23

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att förordna beslutanderätt avseende brådskande beslut i enlighet med Kommunallagen 6 kap 36 § samt LVM § 13 och LVU § 6 till följande ledamöter under angivna tidsbegränsade perioder under sommaren 2014:

Marjo Gustafsson vecka 26

Göran Hagberg vecka 27

Eva Sjöström vecka 28

Marjo Gustafsson vecka 29

Lilian Andersson vecka 30-31

Eva Sjöström vecka 32.

Beslut till:

Division Social omsorg

Förordnade

Löneenheten

Systemadministratör Maria Hamnevik

Nämndregistrator

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Socialnämnden

17

NYKÖPINGS KOMMUN	
Nämnddiarium	
2014 -04- 16	
BUN	SN...13/23...
VON	

Förordnande vid brådskanie beslut – sommaren 2014

Bakgrund

Ledamöterna i socialnämndens socialutskott är anträffbara enligt en upprättad jourlista året runt för brådskanie ärenden i socialtjänsten.

Enligt delegationsordning är det ordföranden som fattar brådskanie beslut i enlighet med Kommunallagen 6 kap 36 §. Beslutet anmäls vid närmast kommande nämndsammanträde.

Kommunallagen säger följande avseende delegering av ärenden inom en nämnd:

36 § En nämnd får uppdra åt ordföranden eller annan ledamot som nämnden har utsett att besluta på nämndens vägnar i ärenden som är brådskanie, att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut skall anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

Nämnden kan således, förutom till ordföranden, även uppdra till annan ledamot att besluta å nämndens vägnar i brådskanie ärenden.

Enligt lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) § 13 får, om socialnämndens beslut om omhändertagande inte kan avvaktas, beslut fattas av nämndens ordförande eller annan ledamot som nämnden har förordnat. Beslut ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

Enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) § 6 får, om socialnämndens beslut om omhändertagande inte kan avvaktas, beslut fattas av nämndens ordförande eller annan ledamot som nämnden har förordnat. Beslut ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

Förslag

Det är önskvärt för verksamheten att det finns ledamot att tillgå vid brådskanie ärenden som också har nämndens mandat att fatta beslut vid sådana tillfällen, förutom ordförande och vice ordföranden. Behovet av utökat förordnande vid brådskanie beslut finns under sommarmånaderna.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att förordna beslutanderätt avseende brådskande beslut i enlighet med Kommunallagen 6 kap 36 § samt LVM § 13 och LVU § 6 till följande ledamöter under angivna tidsbegränsade perioder under sommaren 2014:

Marjo Gustafsson vecka 26

Göran Hagberg vecka 27

Eva Sjöström vecka 28

Marjo Gustafsson vecka 29

Lilian Andersson vecka 30-31

Eva Sjöström vecka 32

Anna Ulf

Nämndansvarig tjänsteman

Beslut till:

Division Social omsorg

Förordnade

Löneenheten

Systemadministratör Maria Hamnevik

Nämndregistrator

SN §

Dnr SN14/19

Ansökan till sociala investeringsfonden – Centrum för ungdomspraktik

Socialnämnden har tagit del av ansökan som inkommit till Nyköpings kommuns sociala investeringsfond för projektet Centrum för ungdomspraktik. Inrättandet av projektet Centrum för ungdomspraktik beslutades av kommunstyrelsen 2013-06-17, dnr K13/278. Inkommen ansökan om medel från sociala investeringsfonden avser en del av det beslutade projektet. Ansökt belopp uppgår till cirka 2,5 Mnr.

Socialnämnden har möjlighet att yttra sig över ansökan då investeringen förväntas ge effekter i socialnämndens budgetram i form av kostnadsminskningar för försörjningsstöd. Enligt anvisningarna för den sociala investeringsfonden, dnr KK12/466, måste den nämnd som ska återbetala investeringen ge sitt medgivande till investeringen. Medgivandet ska ingå i det beslutsunderlag som föreläggs kommunstyrelsen.

Nämndansvarig tjänsteman föreslår att socialnämnden inte lämnar medgivande till den sociala investeringen Centrum för ungdomspraktik utifrån ovanstående. Ett yttrande lämnas som bilaga till tjänsteskrivelsen.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att anta yttrande angående inkommen ansökan om medel från sociala investeringsfonden enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2014-03-31.

Beslut till:

Kommunstyrelsen
Ekonomienheten

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

|

|

|

Socialnämnden

Ansökan till sociala investeringsfonden – Centrum för ungdomspraktik

Bakgrund

Socialnämnden har tagit del av ansökan som inkommit till Nyköpings kommuns sociala investeringsfond för projektet Centrum för ungdomspraktik. Inrättandet av projektet Centrum för ungdomspraktik beslutades av kommunstyrelsen 2013-06-17, dnr K13/278. Inkommen ansökan om medel från sociala investeringsfonden avser en del av det beslutade projektet. Ansökt belopp uppgår till cirka 2,5 Mnkr.

Socialnämnden har möjlighet att yttra sig över ansökan då investeringen förväntas ge effekter i socialnämndens budgetram i form av kostnadsminskningar för försörjningsstöd. Enligt anvisningarna för den sociala investeringsfonden, dnr KK12/466, måste den nämnd som ska återbetala investeringen ge sitt medgivande till investeringen. Medgivandet ska ingå i det beslutsunderlag som föreläggs kommunstyrelsen.

Av ansökan framgår att målgruppen för investeringen är utrikesfödda under 25 år som uppbär försörjningsstöd och är arbetslösa. Syftet är att ge 10 ungdomar från målgruppen en arbetslivsintroduktionsanställning under 12 månader inom någon av kommunens verksamheter. Efter och under anställningsperioden kan ungdomarna bli självförsörjande vilket minskar kommunens kostnader för försörjningsstöd.

Kostnaderna för försörjningsstöd bedöms, enligt ansökan, minska under åren 2014-2019 och socialnämnden ska påbörja återbetalning av investeringen år 2015. Av ansökan framgår att återbetalning ska ske fram till år 2019 men med vilka belopp återbetalningen ska ske framgår inte.

Enligt Kommunstyrelsens beslut 2013-06-17 skulle verksamheten Centrum för ungdomspraktik bedrivas under åren 2014-2015. Socialnämnden har därför redan i sin budget för år 2014 (2015-2016) tagit hänsyn till de positiva effekterna av projektet i form av lägre kostnad för försörjningsstöd, motsvarande 1 Mnkr per år, för den del av projektet som ansökan om medel från sociala investeringsfonden avser. Socialnämnden har beskrivit detta både i Budgetunderlag 2014 flerårsplan 2015-2016 och i Internbudget 2014. Socialnämnden har därmed redan minskat sin budgetram från år 2014 och

saknar utrymme för återbetalning av investeringen i form av ytterligare minskad budgetram under kommande år.

Förslag

Nämndansvarig tjänsteman föreslår att socialnämnden inte lämnar medgivande till den sociala investeringen Centrum för ungdomspraktik utifrån ovanstående.

Ett förslag till yttrande lämnas som bilaga till tjänsteskrivelsen.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att anta yttrande angående inkommen ansökan om medel från sociala investeringsfonden enligt förslag

Anna Ulf

Nämndansvarig tjänsteman

Beslut till:

Kommunstyrelsen

Ekonomienheten

Kommunstyrelsen

FÖRSLAG

Yttrande avseende ansökan till sociala investeringsfonden – Centrum för ungdomspraktik

Inrättandet av projektet Centrum för ungdomspraktik beslutades av kommunstyrelsen 2013-06-17, dnr K13/278. Inkommen ansökan om medel från sociala investeringsfonden avser en del av det beslutade projektet. Ansökt belopp uppgår till cirka 2,5 Mnkr. Av ansökan framgår att socialnämnden ska återbetala investeringen då den förväntas ge effekter i socialnämndens budgetram i form av kostnadsminskningar för försörjningsstöd.

Kostnaderna för försörjningsstöd bedöms, enligt ansökan, minska under åren 2014-2019 och socialnämnden ska påbörja återbetalning av investeringen år 2015. Av ansökan framgår att återbetalning ska ske fram till år 2019. Med vilka belopp socialnämnden ska återbetala investeringen framgår inte av ansökan.

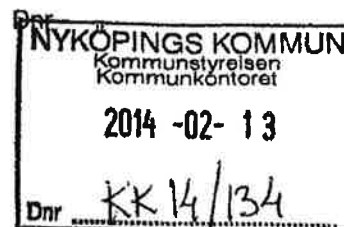
Socialnämnden har redan i sin budget för år 2014 (2015-2016) tagit hänsyn till de positiva effekterna av kommunstyrelsens beslut 2013-06-17 och beräknat en lägre kostnad för försörjningsstöd, motsvarande 1 Mnkr per år, för den del av projektet som ansökan om medel från sociala investeringsfonden avser. Socialnämnden har beskrivit detta både i Budgetunderlag 2014 (flerårsplan 2015-2016) och i Internbudget 2014. Socialnämnden har därmed redan minskat sin budgetram och saknar utrymme för återbetalning av investeringen under kommande år.

Socialnämnden bedömer heller inte att investeringen är ett komplement till den ordinarie verksamheten för utveckling av förändrade metoder och arbetssätt. Investeringen faller därmed inte inom ramen för investeringsfondens övergripande syfte och mål.

Med hänvisning till ovanstående lämnar socialnämnden inte sitt medgivande till investeringen.

Louise Ankarfjäll

Ordförande socialnämnden

Ansökan till Nyköpings kommuns sociala investeringsfond

Namn på investeringen

- Centrum för ungdomspraktik

Kontaktpersoner för det sociala investeringsprojektet som är ett kommunstyrelsebeslut; Dnr K 13/278

- Projektbeställare: Stig Ekström
- Projektledare: Peter Ivarsson
- Centrum för ungdomspraktik: cup@nykoping.se

Beskrivning av investeringens innehåll

- Centrum för ungdomspraktik erbjuder ungdomar under 25 år, utrikesfödda, arbetslösa och som uppbär försörjningsstöd en arbetslivsintroduktionsanställning under 12 månader inom någon av Nyköpings kommuns verksamheter.
- Investeringen syftar till att erbjuda arbetslivsintroduktionsanställningar i kommunen för personer som behöver en arbetslivsintroduktion för att komma in på arbetsmarknaden. Anställningen ska innehålla utbildnings- och introduktionsinsatser och ska förenas med handledning och en introduktionsplan. Vid handledning ska eftersträvas att handledare har handledarutbildning.
- Målsättningen är att matcha en arbetsuppgift med ungdomarnas möjligheter och intresse. Under perioden kommer alla deltagare att erbjudas utbildning till för att klara kommande arbetsuppgifter och för att förbättra sina chanser

på arbetsmarknaden.

Arbetslivsintroduktionsanställning kan ske även om det hos arbetsgivaren finns arbetstagare med företrädesrätt till återanställning.

- Arbetsgivare och arbetstagarorganisation träffar lokalt kollektivavtal om att erbjuda arbetslivsintroduktionsanställningar i alla kommunala verksamheter.

Vad bedöms hända om investeringen inte genomförs

- Att Nyköpings kommun utestänger denna ungdomsgrupp från att få kunskap om hur det är att arbeta i Nyköpings kommun och från att överhuvudtaget arbeta.
- Att Nyköpings kommun kan få ökade försörjningsstödkostnader i framtiden om ungdomar utestängs från arbetsmarknaden.
- Att det inte går att genomföra Centrum för ungdomspraktik fullt ut enligt KS-beslut.
- Kommer att påverka ungdomarnas livssituation

Beskrivning av metod för investeringen och referenser till forskning eller evidensbaserad praktik

- Nyköpings kommun anställer 10 stycken ungdomar under 12 månader. Ungdomarna kommer att få möjlighet till kompetensutveckling på 25 % under anställningsperioden.
- Efter anställningsperioden kan ungdomarna anställas av respektive verksamhet alternativt lyfta arbetslöshetskassa istället för försörjningsstöd.
- Hänvisar även till följande dokument
 - Utredning; Förslag till åtgärder för att bereda ungdomar praktik, studier och arbete i kommunen. Dnr KK 13/278
 - Beslut i kommunstyrelse. Dnr K 13/278
 - Projektbeställning. Dnr KK

Forskningsreferenser

- I en forskningsrapport av nationalekonomen Ingvar Nilsson när han talar om sociala investeringar påvisar hur stor kostnaden är för en kommun. " *Priset på marginalisering och utanförskap är stort, mycket stort. För varje ung människa som i onödan tvingas in i ett utanförskap leder det till samhällskostnader som på årsbasis uppgår till mellan 350 000 kr och 1 600 000 kr i form av ökad välfärdskonsumtion. Till detta kommer värdet av årliga produktionsförluster på ytterligare ca 300 000 kr per person.* "
- Rapporten från Ingvar Nilsson heter; DET ÄR BÄTTRE ATT STÄMMA I BÄCKEN ÄN I ÄN.
http://utanforsketpris.se/wp-content/uploads/2012/03/B%C3%A4ttre-att-st%C3%A4mma-i-b%C3%A4cken_hela.pdf
- Andra erfarenheter från tidigare genomförda korttidsanställningar i Nyköpings kommun visar att personer som erhåller en anställning under en längre period går inte tillbaka till försörjningsstöd.

Vilka verksamheter i kommunen är delaktiga i investeringen?

- Det kommer att finnas olika verksamheter som blir involverade då målgruppen kommer att arbeta på olika verksamheter. Dessa verksamheter är ej ännu definierade. De som är definierade är arbetsmarknadsenheten inom DSO och Campus Nyköping
- Investeringen minskar Sociala Nämndens budgetram.

Målgrupp för investeringen

- Enligt KS-beslut Dnr K 13/278: Utrikesfödda under 25 år som uppbär försörjningsstöd och är arbetslösa.

Hur ska målgruppen identifieras?

- Genom arbetsmarknadsenheten inom division social omsorg (DSO)

Tidsperiod för investeringen

- Från våren 2014 till juni 2015

Kostnad för investeringen fördelat per år under tidsperioden

- Total kostnad är 3 210 000 kr fördelat på
Nyköpings kommun och Arbetsförmedling
- För Nyköpings kommuns sociala investeringsfond
 - 2014, 1 692 000 kr
 - 2015, 846 000 kr
- För arbetsförmedling
 - 672 000 kr som består av nystartsbidrag
- Fördelning enligt nedan

Löner	2 520 000 kr
Handledararvode	180 000 kr
lokal	75 000 kr
Projektleddning	125 000 kr
Utbildningskostnader	310 000 kr
Summa	3 210 000 kr
Bidrag AF	-672 000 kr
Summa Sociala investeringsfonden	2 538 000 kr

Vilka olika effekter kommer investeringen att ge för de personer som ingår i målgruppen?

- Erfarenheter från tidigare anställningar visar att samtliga som fått en tidsbegränsad anställning i kommunen och höjt sin inkomstnivå har gått vidare till självförsörjning. (Källa: Peter Johnsson DSO) Vi bedömer med bakgrund av det att minst 80 % av deltagarna går ut i självförsörjning.
- Målgruppen kommer att få nya erfarenheter som stärker dem att kunna söka nya arbeten alternativt erhålla arbete i kommunen.
- Målgruppen kommer höja sin levnadsstandard genom högre inkomst än försörjningsstöd vilket motiverar mer till att försöka behålla den ekonomiska nivån.
- Målgruppen kommer att stärkas genom utbildning som kan innebära anställning eller fortsatta studier.

När förväntas de olika effekterna att inträffa?

- Efter avslutad anställningsperiod och under densamma.

Lägsta förväntade resultat som projektet ska uppnå. Det vill säga det läge där, om det underskrids, kommunstyrelsen bör överväga att avbryta det sociala investeringsprojektet.

- Om det inte finns någon person i målgruppen finns ingen anledning till att göra investeringen. Finns det en person finns det anledning att göra denna investering.

Risikanalys av projektets möjligheter att nå de effekter som förväntas

- Det finns en risk att den snäva målgruppen, utrikesfödda under 25 år som uppbär försörjningsstöd, inte uppgår till 10 personer vilket gör att det kvantitativa resultatet påverkas.
- Att deltagarna i målgruppen slutar utan att genomföra sin anställningsperiod.
- Att deltagare inte klarar arbetsuppgift. Då kommer omplacering att göras alternativt andra åtgärder som stöd. Vad, beror på orsak.

Hur ska effekterna mätas?

- Direkt efter avslutad anställningsperiod kommer den första mätningen om några fasta anställningar uppnått.
- Målgruppen kommer under en 5-årsperiod att följas upp via enkäter. Detta genomförs via en utbyggd ungdomsuppföljning.
- Det innebär att vi kommer att få ett unikt material på denna målgrupp som vi inte har haft tillgång tidigare.

Tidpunkter då mätningarna kommer att ske?

- Direkt efter avslutad anställningsperiod och en gång per år under 5 år.

Indikatorer som följs under projektiden och indikatorer som följs efter projektiden för att följa det långsiktiga resultatet.

- Har deltagare fått arbete som en följd av projektet?
- Har deltagare gått till vidare studier som en följd av projektet?
- Är deltagare självförsörjande som en följd av projektet?

På vilket sätt bidrar investeringen till att kommunens totala kostnader under en viss period minskar?

- Genom minskat försörjningsstöd
- Genom ökade skatteintäkter

I vilka verksamheter och i vilken nämnd sker kostnadsminskningar på grund av investeringen?

- Socialnämnden
- Arbetsmarknadsenheten

Med hur mycket kan man anta att kommunens totala kostnader minskar?

- Hänvisar till Ingvar Nilsson forskningsrapport; Bättre att stämma i bäcken än i ån. (Se under rubrik forskningsreferenser)

För vilken tidsperiod är det rimligt att räkna på minskade kostnader?

- 2014 - 2019

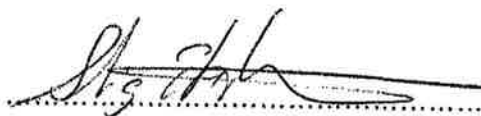
När ska återbetalningen av investeringen påbörjas?

- 2015

Under hur lång tid ska återbetalningen ske?

- Fram till 2019

Kontaktuppgifter och underskrifter

Stig Ekström, Utbildningschef Campus Nyköping,
Tele: 0155 457679, 073 773 7714
stig.ekstrom@nykoping.se

10

SN §

Dnr SN14/20

Revisionsrapport: Granskning av den interna kontrollen inom försörjningsstödet

Revisorerna har gett PwC i uppdrag att genomföra en granskning av den interna kontrollen inom försörjningsstödet med frågeställningen:
Har socialnämnden/produktionsstyrelsen säkerställt att den interna kontrollen vid handläggning och utbetalning av försörjningsstöd är tillräcklig?

Revisorerna ser som en brist att socialnämnden, som enligt reglementet har ett ansvar för internkontrollen av försörjningsstöd, inte har omnämnt området i sin internkontrollplan. Därtill finns en otydlighet i delegationsordningen gällande *när* delegation ska ges vilket revisorerna rekommenderar att det tydliggörs.

Revisorerna ser allvarligt på de brister som uppmärksammats i revisionsrapporten eftersom verksamheten omfattar betydande belopp. I svaret på rapporten efterfrågas vad som kommer att åtgärdas samt en tidplan.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att anta yttrande avseende revisionsrapport Granskning av den interna kontrollen inom försörjningsstödet i enlighet med bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2014-03-18.

Beslut till:

Kommunrevisorerna
Division Social omsorg

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

|

|

|

Socialnämnden

Revisionsrapport: Granskning av den interna kontrollen inom försörjningsstödet

Bakgrund

Revisorerna har gett PwC i uppdrag att genomföra en granskning av den interna kontrollen inom försörjningsstödet med frågeställningen:

Har socialnämnden/produktionsstyrelsen säkerställt att den interna kontrollen vid handläggning och utbetalning av försörjningsstöd är tillräcklig?

Revisorerna har bland annat intervjuat personal inom division Social omsorg samt tagit del av riktlinjer och rutiner för försörjningsstöd, internkontrollplan, verksamhetsstatistik, delegationsordning och andra för uppdraget relevanta dokument.

Revisorerna ser som en brist att socialnämnden, som enligt reglementet har ett ansvar för internkontrollen av försörjningsstöd, inte har omnämnt området i sin internkontrollplan. Därtill finns en otydlighet i delegationsordningen gällande *när* delegation ska ges vilket revisorerna rekommenderar att det tydliggörs.

Revisorerna ser allvarligt på de brister som uppmärksammats i revisionsrapporten eftersom verksamheten omfattar betydande belopp. I svaret på rapporten efterfrågas vad som kommer att åtgärdas samt en tidplan.

Revisorerna önskar att socialnämnden lämnar ett yttrande senast 2014-05-01.

Ett förslag till yttrande lämnas som bilaga till tjänsteskrivelse.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att anta bilagt yttrande avseende revisionsrapport Granskning av den interna kontrollen inom försörjningsstödet

Anna Ulf

Nämndansvarig tjänsteman

Beslut till:

Kommunrevisorerna

Division Social omsorg

FÖRSLAG

Yttrande avseende revisionsrapport: Granskning av den interna kontrollen inom försörjningsstödet

Socialnämnden har uppmärksammat bristerna som belyses i revisionsrapporten samt de föreslagna åtgärderna.

3.2 Verksamhetens riskanalys

Revisorerna belyser att socialnämndens internkontrollplan inte omfattar internkontrollen av försörjningsstödet och ser detta som en brist. I sin internkontrollplan för år 2014 har nämnden både delegationsordning och riktlinjer som kontrollområden. Risker som identifierats är att dokumenten inte är kända eller inte följs i divisionen. Som kontrollmoment ska divisionens rutiner för uppdatering och implementering av dokumenten kontrolleras. Socialnämnden kommer i 2015 års internkontrollplan utöka kontrollmomenten till att även omfatta slumpvisa kontroller av ärenden inom försörjningsstödet.

3.3 Ansvarsfördelning av handläggningsprocessen

Revisorerna belyser att det finns en otydlighet i delegationsordningen gällande när delegation ska ges. Socialnämnden kommer att se över delegationsordningen med anledning av revisionens rekommendation. Socialnämnden har även uppmärksammat andra brister i delegationsordningen och ser skäl till en större genomgång av dokumentet. Ett förslag till reviderad delegationsordning ska presenteras vid socialnämndens sammanträde 2014-12-11.

Louise Ankarfjäll

Ordförande Socialnämnden

2014-02-18

NYKÖPINGS KOMMUN	
Nämnddiarium	
2014 -02- 19	
BUN	SN 14/20
VON	

Kommunstyrelsen/produktionsstyrelsen
Socialnämnden

För kännedom:
Kommunfullmäktige

Granskning av den interna kontrollen inom försörjningsstödet

Revisorerna har gett PwC i uppdrag att genomföra ovanstående granskning.

Revisorerna konstaterar att Kommunstyrelsen/produktionsstyrelsen och Socialnämnden *inte* har säkerställt att den interna kontrollen vid handläggning och utbetalning av försörjningsstöd är tillräcklig.

Delar av internkontrollen är tillfredsställande. Den riskanalys som är gjord omfattar inte hela processen, det saknas väsentliga delar.

Alla kontrollmoment genomförs inte och de som genomförs rapporteras inte alltid vidare i organisationen.

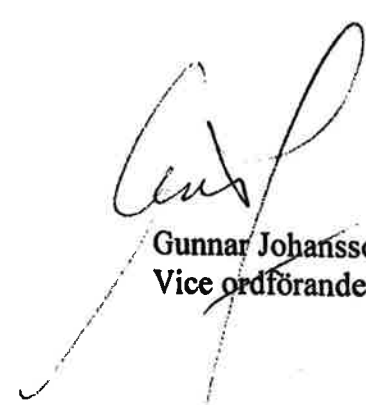
Revisorerna ser allvarligt på dessa brister då verksamheten omfattar betydande belopp.

Revisorerna önskar att Socialnämnden och Produktionsstyrelsen i sina svar tydliggör vad som kommer att åtgärdas och en tidsplan för det.

Skriftligt svar önskas senast 2014-05-01

REVISORERNA

Jan Carle
Ordförande

Gunnar Johansson
Vice ordförande

Revisionsrapport

Inger Kullberg
Cert. kommunal revisor
Stina Björnram
Anna Sandberg
Februari 2014

Den interna kon- trollen inom för- sörjningsstödet Nyköpings kommun

Innehållsförteckning

1.	Bakgrund	1
2.	Revisionsfråga och metod	3
3.	Granskningsresultat.....	4
3.1.	Behörighetsfördelning till verksamhetssystemet.....	4
3.1.1.	Synpunkter och kommentarer	5
3.2.	Verksamhetens riskanalys.....	5
3.2.1.	Synpunkter och kommentarer	5
3.3.	Ansvarsfördelning av handlägningsprocessen	5
3.3.1.	Iakttagelser och bedömning.....	6
3.4.	Kontrollsystem under handlägningsprocessen	6
3.4.1.	Iakttagelser och bedömning.....	7
3.5.	Rutiner för registrering och utbetalning av försörjningsstöd	8
3.5.1.	Iakttagelser och bedömning.....	9
3.6.	Egenkontroll av hur rutinerna tillämpas.....	9
3.6.1.	Iakttagelser och bedömning.....	10
4.	Sammanfattning och revisionell bedömning	11

1. Bakgrund

Kostnaderna för försörjningsstöd har ökat de senaste åren över hela riket. I huvudsak har det berott på lågkonjunkturen och den därmed höga arbetslösheten. I flertalet kommuner har det inneburit ökade kostnader och budgetöverskridanden. Som en följd av det har många försök gjorts för att dämpa kostnadsutvecklingen. Exempel är ökade kontroller, kommunala arbetsmarknadsinsatser och utveckling av arbetsmetoder.

Bidragsbrottslagen infördes 2007. Den ålägger myndigheter att utreda och polis-anmäla ärenden där man misstänker att en utbetalning har skett på grund av att den sökande lämnat felaktiga uppgifter eller underlåtit att informera om rätta förhållanden. Många kommuner har bedrivit projekt, som ofta har permanentats, med FUT-handläggare (FUT=felaktiga utbetalningar) för att förbättra och effektivisera arbetet med kontroller för att förebygga felaktiga utbetalningar samt att åtgärda om så skett.

Under flera år har kostnaderna för försörjningsstöd i Nyköping varit förhållandevis låga. Sedan 2013 har dock kostnaderna ökat, tendensen är att det håller i sig. Budgeten för 2013 är 37.320 tkr och det prognostiserade utfallet är 38.330 tkr, dvs ett överskridande med 1 mkr.

Varje månad får cirka 550 hushåll försörjningsstöd, den vanligaste hushållstypen är män utan barn, den näst vanligaste är kvinnor utan barn.

Socialstyrelsen gör månatliga sammanställningar av utbetalt försörjningsstöd, den senaste som är tillgänglig avser september 2013.

	Utbetalt kr/invånare och månad
Riket	88
Södermanlands län	121
Nyköping	68
Oxelösund	52
Eskilstuna	181
Katrineholm	141
Trosa	25

Vi kan konstatera att det är mycket stora skillnader mellan länets kommuner, vi ser också att Nyköping har jämförelsevis låga kostnader.

I Nyköping är det Socialnämnden som har ansvar för försörjningsstöd. Det är Division Social omsorg som ansvarar för verksamheten.

I samband med att Sociala divisionen upphörde och den nya Division Social omsorg startade gjordes en del organisatoriska förändringar för denna verksamhet.

Divisionen är indelad i områden, som leds av varsin områdeschef som är underställd divisionschefen. Divisionens ekonomer, systemansvariga och HR-resurser är numera centralt placerade. Även områdeschefen är centralt placerad.

Den del av verksamheten som handhar försörjningsstöd kallas Vuxenenheten, där finns ansvar för försörjningsstöd, budget- och skuldrådgivning, myndighetsutövning för missbruk, våld i nära relationer, boendefrågor, flyktmottagande och förmedlingsmedel.

På Vuxenenheten finns två enhetschefer som arbetar enligt principen "delat ledarskap". De har delat upp verksamheten sinsemellan, men är insatta i varandras områden. De har budgetansvar avseende personalkostnader. Budgetansvaret för försörjningsstödet åligger områdeschefen.

Tidigare har verksamheten som avser försörjningsstöd, varit indelad i en mottagningsgrupp och två andra grupper, varav en hade inriktning mot unga vuxna.

Enheten har nu, sedan 2012, fått ett utvidgat ansvar (myndighetsutövning för missbruk).

Ett förändringsarbete med försörjningsstödet har påbörjats och det är tänkt att fungera på följande sätt. De 22 handläggarna delas in i fyra olika grupper och det ska finnas en mentor i varje grupp. Mentorn ska ha ansvar för introduktion av nya medarbetare, vara medhandläggare i komplicerade ärenden samt vara stöd till övriga. En av grupperna ska inriktas mot unga vuxna.

Vid granskningstillfället var den tidigare mottagningsgruppen upplöst och de nya arbetsgrupperna började formera sig.

Det har under en tid varit hög personalomsättning bland socialsekreterarna.

En socialsekreterartjänst har omvandlats till processamordnare som arbetar med enhetens systematiska kvalitetsarbete, bl a med uppdrag att upprätta rutiner och göra dem tillgängliga för medarbetarna på intranätet, samt hålla i kvalitetsträffar.

Socialsekreterarna har delegation på att besluta i ärenden upp till en viss nivå som avser försörjningsstöd.

2. *Revisionsfråga och metod*

Har Socialnämnden/produktionsstyrelsen säkerställt att den interna kontrollen vid handläggning och utbetalning av försörjningsstöd är tillräcklig?

Revisionskriterier

- Det finns en säker behörighetsfördelning till verksamhetssystemet
- Divisionen har genomfört en egen riskanalys över processerna
- Det finns en säker ansvarsfördelning över handlägningsprocessen
- Det finns ett kontrollsystem under handlägningsprocessen
- Rutinerna för registrering och utbetalning av försörjningsstöd är säkra och tillförlitliga
- Det genomförs egna kontroller av hur rutiner tillämpas

Revisionsmetod

Följande intervjuer har genomförts:

- Telefonintervju med områdeschef
- Intervju med enhetschefer
- Intervju med systemförvaltare
- Gruppintervju med socialsekreterare
- Gruppintervju med assistenter
- Telefonintervju med processamordnare

Genom 10 slumpmässigt utvalda ärenden har vi verifierat efterlevnad av riktlinjer och rutiner.

Vi har tagit del av riktlinjer och rutiner för försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd, internkontrollplan, verksamhetsstatistik, delegationsordning och andra för uppdraget relevanta dokument.

Rapporten är sakavstämd med representanter för verksamheten.

3. Granskningsresultat

3.1. Behörighetsfördelning till verksamhets-systemet

Förvaltningen använder verksamhetssystemet ProCapita, som infördes år 2000. Det finns två personer som är systemförvaltare, de är centralt placerade tillsammans med divisionens övriga förvaltare.

De två systemansvariga har erfarenhet från verksamheten. Syftet med den centrala placeringen är att divisionens alla systemförvaltare och assistenter ska bredda sin kompetens och kunna rycka in för varandra och därmed minska sårbarheten.

Då en person anställs meddelar enhetschefen, via en blankett, detta till systemansvarig, som då tilldelar behörighet i systemet. En förutsättning för detta är att personen finns i kommunens lönesystem. Den behörighet som tilldelas överensstämmer med den funktion som personen har. Det finns en "roll" för handläggare och en annan för assistenter.

Socialsekreterare har behörighet att i systemet registrera beslut och att verkställa utbetalningar. En socialsekreterare får denna behörighet direkt, medan delegationen att fatta beslut erhålls först efter tre månaders anställning.

Assistenterna har behörighet att lägga upp nya ärenden och registrera betalningsmottagare, vilket inte socialsekreterarna har. Assistenterna har även behörighet att registrera beslut och verkställa utbetalningar i systemet. Det uppges vara av praktiska skäl.

I samband med att en person anställs får hen information om sekretess och IT-säkerhet, det är en blankett som vederbörande får skriva under. Systemansvarig har alltid ett personligt möte med alla nyanställda för introduktion i verksamhetssystemet.

Då en person avslutar sin anställning ska enhetschef rapportera till systemansvarig. Om en person inte längre finns med i kommunens lönesystem försvinner också behörigheten i verksamhetssystemet. Då en person inte varit inne i systemet på 60 dagar upphör behörigheten automatiskt.

Det finns en spärr som gör att en socialsekreterare inte kan göra en större utbetalning än 13.000 kr till en enskild klient eller överstiga 180.000 kr under en månad. Om det skulle behövas, måste kontakt tas med systemförvaltaren som tillfälligt löser upp spärren.

Allt som sker i systemet samlas i en logg.

Dessa rutiner är inte dokumenterade.

3.1.1. Synpunkter och kommentarer

Vi bedömer de arbetssätt som finns avseende tilldelning av behörighet i huvudsak som ändamålsenliga, men det finns brister som bör åtgärdas:

- Det är inte lämpligt att samma person kan göra både en utbetalning och registrera mottagare. Det kan assistenterna i nuläget.
- Vi anser också att det är lämpligt att delegation att fatta beslut och behörighetsgrad i verksamhetssystemet överensstämmer. D.v.s. om man inte har delegation på att fatta beslut, ska man inte heller ha behörighet att göra en utbetalning i verksamhetssystemet.
- Rutinerna bör dokumenteras.

3.2. Verksamhetens riskanalys

Divisionens internkontrollplan (antagen av KS 2013-02-11) innehåller en bedömning av risk och även en bedömning av konsekvenser/sannolikhet. Internkontrollplanen innehåller fyra moment som avser risker i handläggning av försörjningsstöd.

1. Bristfällig dokumentation i utredningar
2. Att felaktiga utbetalningar sker, här anges att det finns ytterligare kontrollmoment
3. Obehörig åtkomst i IT-system
4. Beslut fattas inte i enlighet med reglemente och delegationsordning

Enligt socialnämndens reglemente har nämnden "ansvar för myndighetsbeslut av ärenden inklusive myndighetsutövning och tillsyn samt övriga huvudmannaskapsfrågor som förekommer inom nämndens ansvarsområde."

Socialnämnden har i sin internkontrollplan inte omnämnt området som berör denna granskning.

3.2.1. Synpunkter och kommentarer

Internkontrollplanen bygger på en riskanalys som omfattar delar av handläggnings- och utbetalningsprocessen. Utredning, beslutsfattande och utbetalning av försörjningsstöd innehåller många olika moment och det är flera personer involverade, vi rekommenderar att verksamheten gör en riskanalys på hela den processen.

Socialnämnden har enligt reglementet också ett ansvar för internkontrollen av försörjningsstöd, men dess internkontrollplan omfattar inte området. Det bedömer vi som en brist.

3.3. Ansvarsfördelning av handläggningsprocessen

Socialnämnden har antagit riktlinjer för ekonomiskt bistånd, de är fastställda av kommunfullmäktige 2012-04-10. I dokumentet finns principer för handläggning. Där framgår bl.a. att väntetiden för nybesök inte bör överstiga två veckor och att "arbetslinjen" gäller. Därför blir verksamhetens främsta uppgift att motivera och skapa förutsättningar för individen att ta ansvar för sin egen försörjning.

I riktlinjerna hänvisas till divisionens rutinhandbok. Denna finns på intranätet och är under revidering av processamordnaren. I intervjun med socialsekreterarna framkom att de inte använde sig av den i någon större utsträckning.

Av genomförda intervjuer och i personaktsgranskningen framgår att grundutredningar i huvudsak sker när ett nytt ärende aktualiseras. Hänvisning sker oftast till de ursprungliga grundutredningarna, enligt uppgift från processamordnare. Dessa utredningar kan vara gjorda flera år tidigare.

Det är assistenterna som registrerar nya ärenden, vilket är en förutsättning för att det ska vara möjligt att göra utbetalningar. "Administrativa rutiner" (senast reviderad 2012-01-24) innehåller tydliga processbeskrivningar av assistenternas arbetsuppgifter.

Delegationsordningen, som avser delegering av beslut, är antagen av nämnden 2013-08-29 och anger de olika delegationsnivåerna. Där framgår att handläggare har delegation upp till en viss nivå och att det görs en individuell bedömning innan delegation ges. Enhetscheferna har en högre delegation och därutöver är det socialutskottet som är delegat. I intervjuerna sägs att delegation till handläggare ges först efter tre månaders erfarenhet i yrket. Det framgår inte om assistenter omfattas av begreppet handläggare.

3.3.1. Iakttagelser och bedömning

Vi bedömer att ansvarsfördelningen av handläggningsprocessen till viss del är osäker. Detta baseras på att assistenterna kan registrera i verksamhetssystemet utan att ha delegation på att fatta beslut samt på att grundutredningar endast görs vid nya ärenden. Därtill finns en otydlighet i delegationsordningen gällande när delegation ska ges, vi rekommenderar att det tydliggörs.

Vår bedömning är att de rutiner som finns för assistenternas arbetsuppgifter är ändamålsenliga och säkerställer att ett ärende initialt handläggs korrekt.

Vid granskningstillfället pågick en intern omorganisation vilken skapar en viss osäkerhet i verksamheten.

3.4. Kontrollsystem under handläggningsprocessen

I samband med nybesök och aktualisering gör de administrativa assistenterna vissa grundläggande kontroller (se kap 3.5). Därefter ska handläggarna göra ytterligare kontroller av de uppgifter som lämnas i ansökan. I ovan nämnda riktlinjer framgår att felaktiga utbetalningar ska förebyggas genom kontroller av:

- Identitet och medborgarskap, boende, folkbokföring, civilstånd
- Vårdnadshavare för barn i hushållet
- Om personen är anmäld som arbetssökande hos arbetsförmedlingen
- Kontroll av inkomster och tillgångar, exempelvis bilinnehav, bankmedel

Klientens identitet ska kontrolleras genom giltig legitimation. Genom kommuninvånarregistret kontrolleras var klienten och eventuell medsökande är folkbokförda. Enligt uppgift från processamordnaren, krävs normalt att alla uppgifter i ansökan ska vara styrkta, t.ex. genom kontoutdrag, lönespecifikation och utbetalningsbesked från A-kassa.

Vår personaktsgransking, som omfattade 10 ärenden, visade att det fanns brister i dokumentationen av dessa kontroller. Flera av ansökningarna var ofullständigt ifyllda, det gällde främst att sökande inte lämnat uppgifter om eventuella tillgångar. Det fanns brister i den löpande journalföringen och i de äldre ärendena fanns grundutredningar som var flera år gamla, detta sammantaget innebär att det saknas spårbarhet på de fakta som besluten bygger på.

Enhetscheferna gör, enligt internkontrollplanen, slumpvisa kontroller av ärenden. Kontrollerna avser att beslut fattas enligt delegationsordningen samt att dokumentationen är tillfredsställande. Enligt uppgift från enhetscheferna granskas 10 ärenden/månad utifrån en checklista. De återkopplar till respektive handläggare om de finner några brister. Enligt enhetscheferna rapporteras resultatet av dessa kontroller inte vidare i organisationen men dokumenteras i dokumenthanteringssystemet Platina.

Verksamheten har inte någon FUT-handläggare med särskilt ansvar för att kontrollera och förebygga felaktiga utbetalningar. Enligt uppgift från enhetscheferna har några fall av felaktiga utbetalningar uppdagats och dessa har lösts genom återbetalning eller medräkning av felaktiga belopp i nästkommande beräkning, och därför inte lett till polisanmälan.

3.4.1. Iakttagelser och bedömning

De arbetssätt och de kontroller som görs i nya ärenden bedömer vi som ändamålsenliga och säkra.

De kontroller som utförs av enhetscheferna är ett moment som ger förutsättningar för att säkerställa handlägningsprocessen. Vi föreslår att resultaten av dessa granskningar diskuteras i arbetsgruppen och inte bara med berörd handläggare. Det ger förutsättningar för ett lärande för alla medarbetare. Resultatet av dessa kontroller bör sammanställas och vara ett underlag för riskbedömningen som ska vara underlag för internkontrollplanen.

Vi anser det som en brist att de kontroller som görs av ansökningar i pågående ärenden, inte dokumenteras i tillräcklig omfattning. De brister som fanns i de personakter vi granskade - ofullständigt ifyllda ansökningar, brister i journalföring samt gamla, och i många fall inaktuella, grundutredningar - tyder på att den interna kontrollen inte är tillräcklig.

Vi rekommenderar att KS/produktionsstyrelsen överväger att arbeta mer strukturerat i enlighet med Bidragsbrottslagen.

3.5. Rutiner för registrering och utbetalning av försörjningsstöd

Det finns en dokumenterad rutin, "Administrativa rutiner", där framgår hur assistenterna ska gå tillväga när en nyansökan inkommer. Bland annat beskrivs hur vissa kontroller ska genomföras initialt. Däremot saknas rutiner för väsentliga områden kring hur en utbetalning ska göras.

Till att börja med ska kontroll göras av att personuppgifterna som den sökande har lämnat överensstämmer med folkbokföringsuppgifter. Assistenterna kontrollerar även om den sökande inom 6 månader förekommit i socialregistret, om så är fallet går ärendet direkt till den handläggare som senast hade den sökande som klient. Övriga ärenden behandlas av respektive handläggare/socialsekreterare.

Sedan sker aktualisering/registrering av ansökan i systemet Procapita av assistenterna, det är även de som lägger in ändringar gällande pågående ärenden så som t.ex. ändrade familjeförhållanden. Efter aktualiseringen öppnas en utredning och assistenten anger vem som är ansvarig handläggare. Därefter kan handläggaren hantera ärendet så att det är möjligt att göra en utbetalning.

Det är handläggarna som beslutar om försörjningsstöd och det är även de som genomför beräkningar om vilket belopp respektive klient har rätt till utifrån en biståndsprövning. I systemet finns en spärr inbyggd, denna medför att respektive handläggare endast kan göra utbetalningar upp till en viss summa.

För ett par år sedan anslöt sig kommunen till Sparbankernas utbetalningssystem (SUS). Det innebär att bidragsmottagaren måste ha ett konto i någon bank, vilket uppges vid ansökningstillfället. Genom att ange den sökandes personnummer söker SUS reda på personens konto. Personaktsgranskningen omfattade också ett moment där vi kontrollerade att insättningar och betalningar av räkningar kom till rätt mottagare, vilket var fallet i samtliga ärenden.

Det kan förekomma att en klient är i brådskande behov av pengar och inte har ett fullständigt personnummer eller inte har något bankkonto. Vid dessa tillfällen använder sig assistenterna av ICA-banken, dessa ansökningar godkänns av en enhetschef och det handlar oftast om mindre belopp på några hundra kronor.

Det förekommer också att utbetalningar görs genom att räkningar för t.ex. el och hyra betalas. Verifikaten förvaras sedan i pärmar och arkiveras enligt Kommunal redovisningslag.

Varje eftermiddag vid ett speciellt klockslag, efter att handläggarna registrerat beslut och verkställighet i systemet, går systemansvarig in och hämtar filen. Systemansvarig gör en rimlighetsbedömning av beloppen innan filen skickas iväg till banken. Om något fel uppstår när filen skickas iväg måste detta rättas till. Därefter skickas betalningsfilen till banken.

En attestlista tas ut och skickas med internpost till områdeschefen för attest. Internposten går iväg påföljande dag och det händer att områdeschefen inte alltid är på

plats. Vid granskningstillfället saknades den senaste veckans attesterade listor, som förvaras hos assistenterna.

3.5.1. *Iakttagelser och bedömning*

Det är tillfredsställande att det i systemet automatiskt finns en spärr så att inte hur stora utbetalningar som helst kan ske utan att det uppmärksammas av systemet. Likaså bedömer vi det som säkert att använda utbetalningssystemet SUS, vilket också verifierades i personaktsgranskningen.

Det saknas dokumenterade rutiner riktlinjer för utbetalning av försörjningsstöd, vilket är en brist.

Det kontrollmoment som avses med attesteringen av dagens betalningar fyller ingen funktion, då de attesteras långt i efterhand och områdeschefen inte har möjlighet att ha insyn i verksamheten i tillräcklig omfattning för att attesten ska säkerställa riktigheten. Denna rutin bör ändras och dokumenteras.

3.6. *Egenkontroll av hur rutinerna tillämpas*

Enligt internkontrollplanen ska följande kontroller göras:

1. *Identifierad risk:* Bristfällig dokumentation i utredningar.
Åtgärd: Kvalitetsutvecklaren ska göra 50 stickprov årligen.
2. *Identifierad risk:* Att felaktiga utbetalningar sker, här anges att det finns ytterligare kontrollmoment som presenteras nedan.
Åtgärd: Kontroll av kostnadsutveckling per handläggare och ändringar i beloppskontroller – ska utföras av enhetschef.
3. *Identifierad risk:* Obehörig åtkomst i IT-system.
Åtgärd: Administrativa chefen ska genomföra stickprov en gång per år.
4. *Identifierad risk:* Beslut fattas inte i enlighet med reglemente och delegationsordning.
Åtgärd: Administrativa chefen ska göra stickprov av vissa beslut en gång per år.

Det finns ytterligare fyra kontrollmoment som avser försörjningsstöd. Det är:

- Att utbetalning sker till fiktiv person eller annan person – detta ska säkerställas genom att nya ärenden registreras av administrativ personal.
- Att delegationsordningen inte följs – 20 ärenden ska kontrolleras av administrativ chef varje månad.
- Att felaktiga belopp utbetalas – kontrolleras genom en kvartalsvis regelbunden uppföljning av kostnadsutvecklingen per handläggare, ansvaret för detta har den administrativa chefen.
- Att fel person får åtkomst till sekretessbelagd information – detta ska kontrolleras genom att systemansvariga och enhetschef månatligen kontrollerar inloggningar.

Internkontrollplanen följs upp årligen av KS/produktionsstyrelsen. I intervjuerna framkommer att enhetscheferna gör vissa kontroller. Enligt uppgift från enhetscheferna kontrolleras 10 ärenden/månad utifrån en checklista. Dessa kontroller rapporteras inte vidare.

De kontrollmoment som ligger på den administrativa chefens ansvar har inte genomförts. Hon är ny i rollen (hösten 2013) och har inte informerats om uppgifterna. Dessa föll troligen bort vid omorganisationen men kommer att aktualiseras på nytt. Kontrollmomentet att administrativ personal ska säkerställa att utbetalning inte sker till fiktiv person, fungerar inte, då även den administrativa personalen (assistenterna) har behörighet att verkställa utbetalningar.

Enligt rutinen "Körschema Procapita IFO" och internkontrollplanen ska det i början av varje månad göras stickprovskontroller av inloggningar i verksamhetssystemet. Detta görs inte, men det händer att enhetschefer/områdeschef efterfrågar inloggningar av någon speciell handläggare.

3.6.1. Iakttagelser och bedömning

Det finns delar av egenkontroll som är ändamålsenliga, men det saknas en plan för hela processen. Ett flertal av de kontrollmoment som finns beskrivna utförs inte, vilket är en brist.

4. **Sammanfattning och revisionell bedömning**

PwC har av de förtroendevalda revisorerna i Nyköpings kommun fått i uppdrag att granska den interna kontrollen i försörjningsstödet.

Kostnaderna för försörjningsstöd är omfattande i alla kommuner. I Nyköping är de förhållandevis låga. Det rör sig dock om drygt 38 mkr/årligen, cirka 3 mkr varje månad, i kommunens hela budget är det en stor post.

Försörjningsstöd beviljas efter en individuell bedömning, rättssäkerheten är där av vikt, så att alla invånare behandlas lika vid likartade förhållanden.

Det bör vara självklart att det i hanteringen av försörjningsstöd finns inbyggt flera kontroller och - med tanke på omfattningen - en hög intern kontroll.

Granskningen visade att det i vissa delar av hanteringen fanns ändamålsenliga kontroller och en fungerande internkontroll, men det visade också på stora brister både avseende bristen på dokumenterade rutiner och efterlevnad av de rutiner som finns.

Den sammanfattande revisionella bedömningen är att Kommunstyrelsen/Produktionsstyrelsen och Socialnämnden inte har säkerställt att den interna kontrollen vid handläggning och utbetalning av försörjningsstöd är tillräcklig.

De påståenden som finns i revisionskriterierna och som skulle säkerställa en tillräcklig intern kontroll av försörjningsstödet kommenteras nedan, ytterligare kommentarer finns i respektive kapitel:

- *Det finns en säker behörighetsfördelning till verksamhetssystemet*

Delar av behörighetsfördelningen är säkra, det gäller tilldelning efter beslut av enhetschef och den introduktion som ges till nyanställda, likaså att behörigheten upphör per automatik då en person inte längre är anställd. Behörigheten för assistenter att både lägga upp nya ärenden och registrera beslut och utbetalningar bör ändras.

- *Divisionen har genomfört en egen riskanalys över processerna*

Internkontrollplanen bygger på en riskanalys, den omfattar delar av handläggnings- och utbetalningsprocessen. Det saknas en riskanalys av hela processen, vi bedömer flera delar av processen som riskfylld.

- *Det finns en säker ansvarsfördelning över handläggningsprocessen*

Vi bedömer att ansvarsfördelningen av handläggningsprocessen till viss del är osäker. Exempel på brister är: otydligheter i delegationsordningen, att assistenterna kan registrera i verksamhetssystemet utan att ha delegation på att fatta be-

slut, arbetssättet med bl a rutinen att endast göra grundutredningar vid nya ärenden.

- *Det finns ett kontrollsystem under handlägningsprocessen*

De arbetssätt och kontroller som görs i nya ärenden är ändamålsenliga och säkra. Det är också utbetalningssättet via SUS.

De kontroller som utförs av enhetscheferna är ändamålsenliga, men vi föreslår att resultatet diskuteras i hela arbetsgruppen samt att resultatet rapporteras till internkontrolluppföljningen.

Personaktsgranskningen visade stora brister, vilken tyder på att den interna kontrollen inte fungerar tillfredsställande.

- *Rutinerna för registrering och utbetalning av försörjningsstöd är säkra och tillförlitliga*

Det är tillfredsställande att det i systemet automatiskt finns en spärr så att inte hur stora utbetalningar som helst kan ske utan att det uppmärksammas av systemet.

Det är en brist att det saknas dokumenterade rutiner för utbetalning av försörjningsstöd.

Det kontrollmoment som avses med attesteringen av dagens betalningar fyller ingen funktion, då de atteras långt i efterhand och områdeschefen inte har möjlighet att ha insyn i verksamheten i tillräcklig omfattning för att attesten ska säkerställa riktigheten. Denna rutin bör ändras och dokumenteras.

- *Det genomförs egna kontroller av hur rutiner tillämpas*

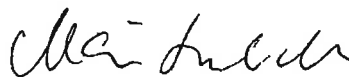
Det finns delar av egenkontroll som är ändamålsenliga, men det saknas en plan för hela processen. Ett flertal av de kontrollmoment som finns beskrivna utförs inte, vilket är en brist.

Nyköping 2014-02-18

Inger Kullberg

Projektledare

Marie Lindblad

Uppdragsledare

SN §

Dnr SN 14/4

Delegationsärenden

Förteckning över beslut fattade på delegation av:

1	Div. Social omsorg, delegationsbeslut februari 2014 avseende: försörjningsstöd, kommunkontrakt, dödsboanmälan, familjehemsplacering, institutionsplacering mm	SN14/4:6
Skr.
2	Socialutskottet, protokoll 2014-03-11, 2014-03-17, 2014-03-25, 2014-04-08	SN14/4:8 -10, 12
Skr.
3	Div. Social omsorg, Delegationsbeslut mars 2014 avseende: ansvarsförbindelse, dödsboanmälan, subutexutredning, teckna kommunkontrakt, ungdomstjänst, familjehemsplacering mm	SN14/4:11
Skr.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att lägga rubricerade delegationsärenden till handlingarna.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

SN §

Dnr SN 14/1

Anmälningssärenden

Nr	Från	Innehåll	Dnr
1	Div. Social omsorg	Rapportering av uppdrag till Div. Social omsorg för helår 2013 - som getts i Internöverenskommelsen 2013	SN12/45:15
2	Kommunala Anhörigrådet	Protokoll 2014-02-14 från Kommunala Anhörigrådet	SN14/1:4
3	Kommunala Anhörigrådet	Verksamhetsberättelse 2013	SN14/1:5
4	Inspektionen för vård och omsorg	Beslut avseende oanmäld tillsyn av HVB barn och unga vid Asylboendet Hemgården HVB i Nyköping 2014-02-17 (dnr 8.4.2-6301/2014)	SN11/56:16
5	Länsstyrelsen, Södermanlands län	Information om tillsynsbesök 26 mars 2014 - inom alkohol- och tobaksområdet	SN14/1:6
6	Nationellt kompetenscentrum anhöriga	Pressmeddelande: Ny studie visar att skolsvårigheter är vanliga hos barn till föräldrar som missbrukare eller har psykisk sjukdom	SN14/1:7
7	Inspektionen för vård och omsorg	Tillsynsrapport - Tillsynens viktigaste iakttagelser verksamhetsåret 2013	SN14/1:9
8	Inspektionen för vård och omsorg	Rapport: Hur hanteras synpunkter och klagomål - resultat från inspektioner av HVB och LSS-verksamheter	SN14/1:10
9	Inspektionen för vård och omsorg	Beslut avseende egeninitierad verksamhetstillsyn enligt 13 kap 2 § socialtjänstlagen (SoL) gällande handläggning av inkomna anmälningar i Nyköpings kommun, samt begäran om skriftlig redovisning hur brister åtgärdats (dnr 8.5-3485/2014)	SN14/24:1

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

SN §

Dnr SN 14/1

10	Kommunstyrelsen	Remiss: Yttrande över revisionsrapport ang granskning av nämndernas ansvarsutövande 2013	SN14/23:1
----	-----------------	---	-----------

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att lägga rubricerade anmälningsärenden till handlingarna.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

SN §

Dnr SN 14/3

Informationsärenden

1	Delrapport från referensgruppen för ekonomiskt utsatta barn	Anders Stengård
2	Familjerådgivningen	Solweig Ericsson Kurg
3	Hemlöshetsundersökningen
- Undersökning	Elin Lindelöw
4	Ekonomisk rapport och statistik från division social omsorg	Glenn Andersson och Peter Johnsson
5	Återrapportering från Division Social omsorg av uppdrag enligt internöverenskommelsen 2013, SN 12/45
- Återrapport	Glenn Andersson och Peter Johnsson
6	Seminarium med revisorerna om beställar- utförar-modellen	Louise Ankarfjäll

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kartläggning av hemlöshet 2014

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Bakgrund	3
Syfte	4
Metod	4
Avgränsningar.....	4
Hemlöshet.....	4
Vad avses med hemlöshet i denna kartläggning?	5
Socialstyrelsens nationella kriterier för hemlöshet.....	6
Akut hemlöshet – situation 1	6
Institutionsvistelse och kategoriboende – situation 2	6
Långsiktiga boendelösningar – situation 3.....	6
Eget ordnat kortsiktigt boende – situation 4.....	7
Social omsorgs förebyggande arbete	7
Resultat.....	8
Hela gruppen hemlösa (boendesituation 1-4).....	8
Män och kvinnor	9
Barn.....	10
Boendesituation 1 – akut hemlöshet	10
Träffpunkten.....	11
Boendesituation 2 – institutionsvistelse och kategoriboende	11
Boendesituation 3 – långsiktiga boendelösningar	12
Boendesituation 4 – eget ordnat kortsiktigt boende.....	13
Nationellt perspektiv och jämförelse	15
Referenser	16

Sammanfattning

Hemlösheten i Nyköpings kommun har kartlagts vid tre tidigare tillfällen under åren 2009, 2010 och 2011. Utgångspunkten för kartläggningen 2014 är att mäta hur många personer över 18 år och hemmahörande i Nyköping, som är hemlösa enligt Socialstyrelsens kriterier. Denna kartläggning ger en ögonblicksbild som enskilt inte ger en heltäckande bild av situationen i Nyköping, men den kan utgöra en del av underlaget för att visa på hemlöshetens omfattning och karaktär under en ordinär vecka i februari.

Kartläggningen visar på en ökning av hemlösheten sedan den senaste mätningen gjordes 2011, från 159 till 178 personer. Ökningen har skett vad gäller akut hemlöshet, vistelse på institution och kategoriboende samt långsiktiga boendelösningar. En minskning har däremot skett för antal personer med egna kortsiktiga boendelösningar.

64% av de personer som inrapporterats som hemlösa är män, och de är starkt överrepresenterade i situationerna akut hemlöshet, institutionsvistelse och kategoriboende samt egna kortsiktiga boendelösningar. Vad gäller långsiktiga boendelösningar, där boende med kommunkontrakt ingår, är fördelningen mellan män och kvinnor mer jämnt fördelad.

Av det samlade antalet hemlösa är nästan 1/3 föräldrar till ett eller flera barn. Merparten av dessa befinner sig i kategori 3 och innehar kommunkontrakt. Kartläggningen visar att sammanlagt 50 stycken barn bor i hushåll med kommunkontrakt.

Bakgrund

Inom Social omsorg har en kartläggning av hemlöshetssituationen i Nyköping genomförts för tredje gången. Kartläggning har tidigare skett under 2009 och 2010. Därtill deltog Nyköpings kommun i Socialstyrelsens kartläggning 2011.

Utgångspunkten för denna kartläggning är situationen i Nyköping under vecka 6 i februari 2014 och uppmätt antal hemlösa personer över 18 år och hemmahörande i Nyköping, enligt Socialstyrelsens nationella kriterier för hemlöshet fördelat på fyra olika boendesituationer.

Vuxenenheten och Omsorgsenheten inom Nyköpings kommun, samt Frivården och Träffpunkten har varit uppgiftslämnare i denna kartläggning. Sammanställningen i denna rapport bygger således på de förhållanden som är kända för dessa organisationer under den aktuella mätveckan.

Efter genomförd kartläggning har framkommit att vissa enskilda uppgiftslämnare från dessa verksamheter (handläggare/socialsekreterare) inte var på plats under

mätperioden vilket kan ha påverkat det samlade antalet inrapporterade hemlösa personer.

Syfte

Kartläggningen syftar till att visa en bild av hemlöshetens omfattning och karaktär i Nyköpings kommun under en ordinär vecka. Den kan även utgöra ett bidragande underlag för beslut om insatser som på kort och lång sikt är relevanta för att bekämpa hemlöshet och utestängning på bostadsmarknaden.

Metod

Kartläggningen har genomförts i form av en enkätinsamling och sammanställning av denna. Uppgiftslämnare har varit tjänstemän på Nyköpings kommuns Vuxenenheter och Omsorgsenheter samt på Frivården och därtill föreståndaren på Träffpunkten. En enkät har fyllts i för varje person som av någon av ovanstående organisationer var känd som hemlös enligt Socialstyrelsens nationella kriterier under mätveckan.

Inrapporterade svar som utgjorde dubletter har behandlats enligt en prioriteringsordning där svar från Vuxenenheter har prioriterats högst med anledning av att det främst är där som personer söker stöd för sin bostadssituation. Därefter har inkomna svar från Omsorgsenheten prioriterats och därmed kan en bild av hur många hemlösa personer som är kända av kommunen tas fram. Sist i prioriteringsordningen står Frivården och Träffpunkten.

Avgränsningar

Kartläggningen är avgränsad till att omfatta personer över 18 år och hemmahörande i Nyköpings kommun. Därtill avgränsas kartläggningen till de personer som är kända av någon av de uppgiftslämnande enheterna Vuxenheten och Omsorgsenheten i Nyköpings kommun samt Frivården och Träffpunkten. Personer som är hemmahörande i Nyköping och faller under Socialstyrelsens kriterier för hemlöshet men som inte är kända av ovanstående organisationer ingår inte i kartläggningen. Personer i anläggningsboende för asylsökande samt personer som kommer från övriga Europa och uppehåller sig i Nyköping men saknar förankring här, ingår heller inte i denna kartläggning.

Hemlöshet

Av 3 kap 1 § Socialtjänstlagen (SoL) framgår att till socialtjänstens uppgifter hör bland annat att ha kunskap om levnadsförhållandena i kommunen och att medverka i samhällsplanering för att främja goda levnadsförhållanden.

Utgångspunkten i socialtjänstens arbete är främst att synliggöra de målgrupper som har svårt att hävda sig på bostadsmarknaden. Hemlöshet och utestängning på bostadsmarknaden är dock en mångfacetterad fråga som spänner över såväl det sociala, som det bostadspolitiska området.

Hemlöshet har länge förknippats med personer som är "uteliggare" eller bor på härbärge, men under de senaste tio åren har begreppet fått en vidare innebörd. En snäv definition fångar inte den komplexitet som området rymmer och visar bara den synliga delen av problemet. Under de senaste åren har kunskapen och intresset för hemlöshetsfrågorna ökat och frågan har både breddats och fördjupats.

Socialstyrelsen skriver i rapporten *Hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden 2011* att hemlöshet som begrepp inte beskriver en person utan snarare en situation som den enskilde kan befinna sig i för en kortare eller längre tid. Nyköping kommuns kartläggningar visar att gruppen hemlösa är bred och därmed innefattar individer med varierande behov. Gruppen omfattar unga som ännu inte lyckats få en första egen bostad, liksom personer med missbruksproblem samt i vissa fall personer med psykisk funktionsnedsättning som stått utanför bostadsmarknaden under flera år och som är i behov av ytterligare stöd från socialtjänstens sida. Hemlösheten drabbar även barn och såväl 2014 som 2011 års kartläggningar visar på att det bl.a. finns föräldrar som efter vistelse för vård och behandling eller kriminalvård saknar ett ordnat boende i Nyköping.

I Socialstyrelsens rapport *En fast punkt – vägledning och boendelösningar för hemlösa* påtalas att ett effektivt arbete med att motverka hemlöshet måste genomsyras av framtagna handlingsplaner med tydliga mål och strategier. En viktig förutsättning är att samtliga aktörer inom det sociala och det bostadspolitiska området sluter upp kring ett gemensamt mål och drar åt samma håll.

Vad avses med hemlöshet i denna kartläggning?

Denna kartläggning har genomförts med utgångspunkt i Socialstyrelsens kriterier avseende hemlöshet från 2011. Socialstyrelsen använder sig av en bred definition som även innefattar personer som för tillfället har någonstans att bo, men likväl har en tillfällig och/eller osäker boendesituation.

Exempel på detta är bl.a. personer som tillfälligt bor hos släkt och vänner eller har ett kortare andrahandskontrakt samt därtill sökt hjälp för att lösa sin boendesituation. Andra grupper är bland annat personer som finns intagna inom kriminalvården samt personer som genomgår vård och behandling vid familjehem/hem för vård och boende och där boendesituationen inte är ordnad inför förestående frigivning eller utskrivning. Boendesituation 1 är den mest akuta hemlöshetssituationen där

personer är uteliggare eller har sitt boende tillfälligt löst genom boende på bl.a. akutboende, jourboende eller kvinnojour.

Socialstyrelsens nationella kriterier för hemlöshet

Akut hemlöshet – situation 1

Detta avser personer som är hänvisade till akutboende, härbärge, jourboende, skyddat boende (exempelvis kvinnojourer) eller sover utomhus eller i offentliga utrymmen. Detta motsvarar också situation 1 i Socialstyrelsens tidigare definition från 2005.

Institutionsvistelse och kategoriboende – situation 2

Denna kategori avser personer intagna eller inskrivna på antingen kriminalvårdsanstalt, behandlingsenhet eller stödboende inom socialtjänsten, landstinget eller hos en privat vårdgivare, alternativt på HVB-hem (hem för vård eller boende) eller SiS-institution. För att person ska innefattas i denna kategori krävs också att denne ska skrivas ut från institutionen inom tre månader efter mätperioden, samt att personen i fråga inte har någon egen bostad ordnad inför utskrivningen eller utflyttningen. Hit räknas även de personer som skulle ha skrivits ut eller flyttat ut, men som är kvar på grund av att de inte har någon egen bostad ordnad. Kategorin är i huvuddrag samma som i Socialstyrelsens tidigare definition.

Långsiktiga boendelösningar – situation 3

Denna kategori åsyftar personer med boendelösning som kommunen har ordnat (såsom försökslägenhet, träningslägenhet, socialt kontrakt eller kommunalt kontrakt) på grund av att personen inte får tillgång till den ordinarie bostadsmarknaden. Detta innefattar boendelösningar med någon form av hyresavtal där boendet är förenat med tillsyn eller särskilda villkor/regler.

I Socialstyrelsens tidigare kategorisering avsåg situation 3 både personer som befann sig på institution och i stödboende, HVB-hem et cetera som inte omfattades av utskrivning inom tre månader, samt personer i sociala boendelösningar såsom kommunkontrakt. Formuleringen av situation 3 ändrades 2011 och därutöver har definitionen av institutionsboende snävats in och nu innefattas endast de som har utskrivningstid inom tre månader eller finns kvar på institutionen på grund av att de inte har tillgång till en egen bostad.

Eget ordnat kortsiktigt boende – situation 4

Här avses personer som bor tillfälligt och kontraktslöst hos kompisar, bekanta, familj eller släktingar eller har ett tillfälligt (kortare än tre månader efter mätperioden) inneboende- eller andrahandskontrakt hos släkt, vänner eller andra privatpersoner. Vidare krävs att den uppgiftslämnande verksamheten har haft kontakt med personen av detta skäl och känner till att denna hemlöshetssituation gäller under mätperioden. Detta motsvarar i stora drag situation 4 i tidigare kategorisering. Nuvarande formulering har förtydligats på så vis att de inneboende- och andrahandskontrakt som avses, gäller hos privatperson.

Social omsorgs förebyggande arbete

Som nämns kan det faktum att personer nekas inträde på bostadsmarknaden ha sin grund i olika faktorer. Frånsett bristen på bostäder så är det även hyresvärdarnas krav på hyresgäster som medför att vissa nekas bostad. Detta innefattar exempelvis personer med betalningsanmärkningar. I syfte att avhjälpa situationen har flera kommuner, och däribland Nyköping, infört boendelösningar i form av kommunkontrakt. Utgångspunkten för kommunkontrakt, där kommunen är hyresgäst, är att det ska vara en tillfällig boendelösning som i förlängningen underlättar inträdet på bostadsmarknaden genom att den enskilde efterhand får överta förstahandskontraktet. Under de senaste åren har fler målgrupper fått boende genom kommunkontrakt, däribland barnfamiljer med hyresskulder. Tidigare var dessa enbart avsedda för personer med viss social problematik.

I Socialstyrelsens rapport från 2011 betonas att gruppen "hemlösa personer" är heterogen och behöver därför olika former av insatser och riktat stöd från socialtjänsten. I det långa perspektivet krävs därutöver strukturella förändringar inom bostadsmarknaden för att kunna möta individernas skiftande behov. Arbetet mot hemlöshet befinner sig således i skärningspunkten mellan bostadspolitik och socialt arbete, och berör även andra politikområden, såsom arbetsmarknads-, integrations- samt hälso- och sjukvårdspolitik. Socialstyrelsen slog i en rapport från 2005 fast att hemlöshet är ett problem i sig, oberoende av vilka andra svårigheter personen kan ha. Hemlöshet riskerar dessutom att förstärka annan problematik.

Social- och arbetsmarknadsnämnden utfärdade 2009 riktlinjer för kommunkontrakt vari det bland annat framgår att individuell handlingsplan ska upprättas och att kontrakten bör skrivas för 1 år. Utgångspunkten är att den enskilde därefter bör få överta förstahandskontraktet om boendet utfallit väl.

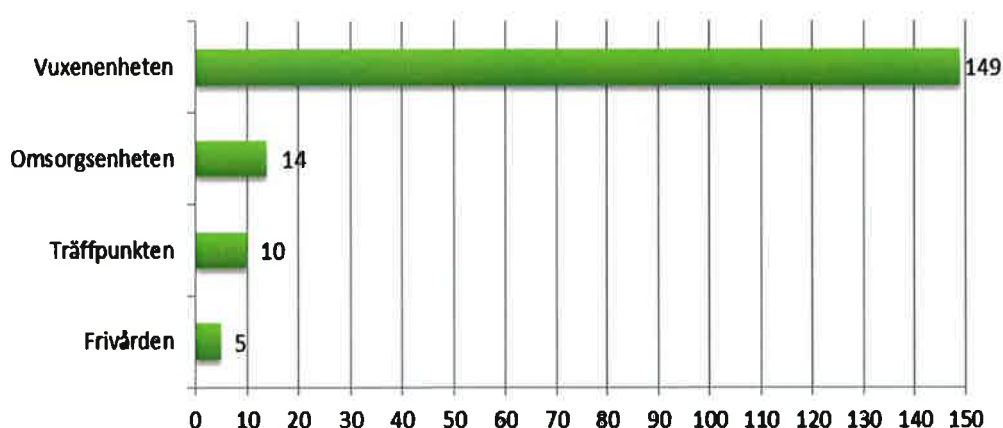
Under 2013 har en kartläggning inletts av kommunens boendeplatser samt kommunkontrakt och denna ska slutföras under 2014.

För att undvika att personer slussas runt och ges tillfälliga boendelösningar har divisionen under det gångna året inlett ett samarbete med Verdandi som utgår från metoden "bostad först" i syfte att erbjuda hemlösa personer en permanent boendelösning med eget förstahandskontrakt alternativt kommunkontrakt.

Resultat

Personer som har inrapporterats från uppgiftslämnarna Vuxenenheten, Omsorgsenheten, Frivården och Träffpunkten fördelar sig enligt figur 1.

Inrapporterade personer från respektive instans

Figur 1 Antal inrapporterade hemlösa personer

Den övervägande delen inrapporterade personer, 149 stycken, var således kända, och berörs av, insatser från kommunens Vuxenenhet vid tidpunkten för mätningen. 14 personer var kända av Omsorgsenheten, 10 av Träffpunkten och 5 stycken av Frivården.

Hela gruppen hemlösa (boendesituation 1-4)

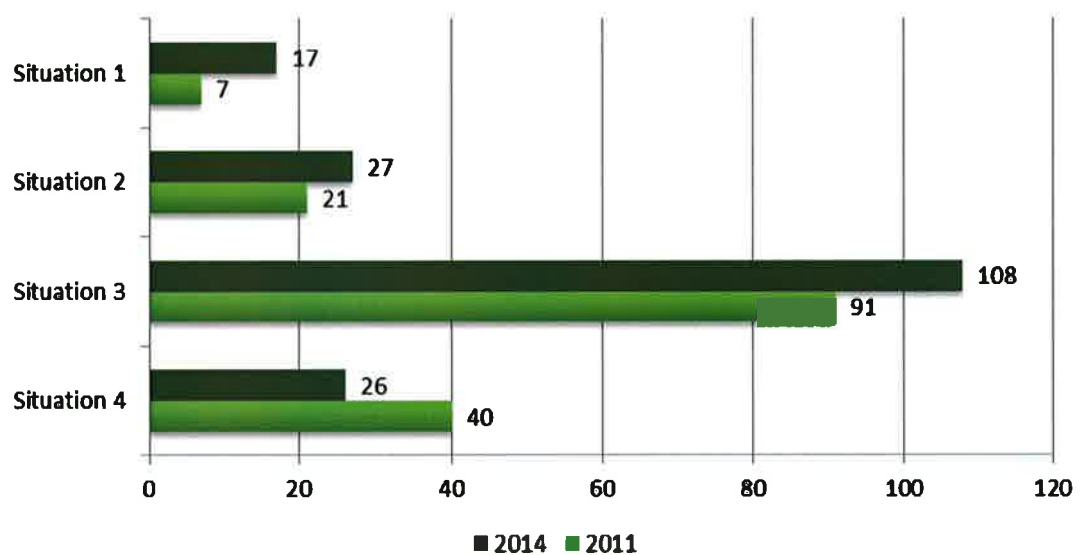
Det samlade antalet inrapporterade personer i kategori 1-4 uppgår i mätningen till 178 personer. Merparten av dessa finns i situation 3 och innehar kommunkontrakt.

Figur 2 visar inrapporterade personer fördelat på respektive kategori och det är även möjligt att göra en jämförelse med år 2011 när Nyköping deltog i Socialstyrelsens nationella mätning. Situation 1 visar på en ökning från 7 personer 2011 till 17 personer 2014 och betyder att fler personer nu är akut hemlösa. Även i situation 2, institutionsvistelse och kategoriboende, har en ökning skett från 21 personer till 27 personer. En större ökning kan ses vad gäller personer med långsiktiga

boendelösningar i situation 3 och en minskning kan utläsas avseende eget ordnat kortsiktigt boende i situation 4.

Det totala siffran för antal inrapporterade hemlösa personer i Nyköping var i 2011 års mätning 159 stycken och en ökning har därmed skett till 2014 års uppgift om 178 personer.

Hemlösa personer i situation 1-4

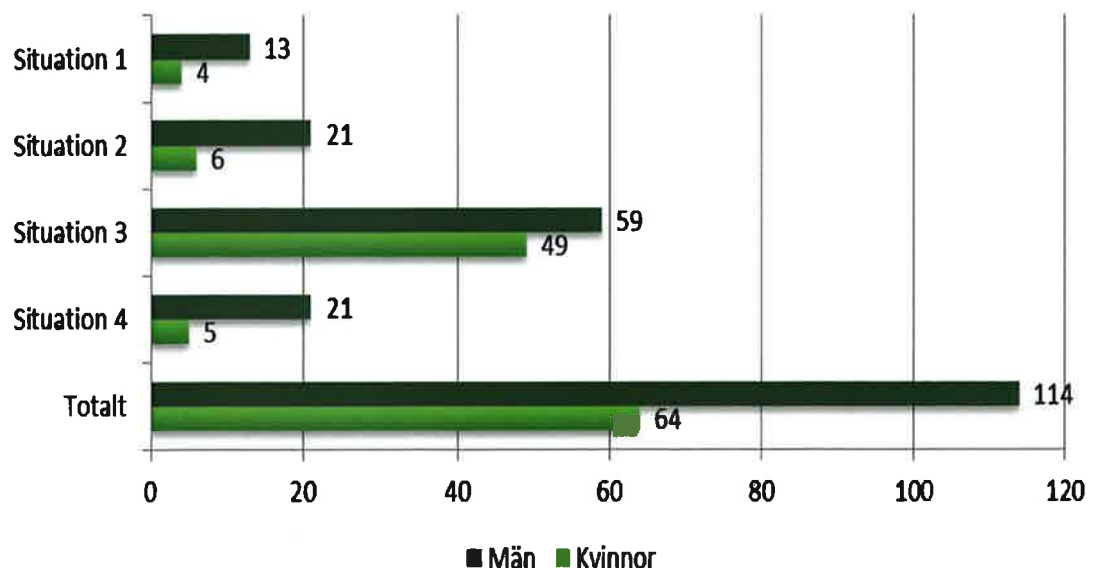

Figur 2 Hemlösa personer i situation 1-4

Män och kvinnor

Nedan visas hur fördelningen mellan män och kvinnor ser ut för situation 1-4.

Fördelning av män och kvinnor i situation 1-4

Figur 3 Fördelning av män och kvinnor i situation 1-4

Merparten av inrapporterade hemlösa personer är män – totalt 114 stycken av 178 – vilket utgör 64% av det totala antalet personer. Männen är överrepresenterade i alla situationer, vilket främst ses i situation 1,2 och 4. Av de kvinnor som inrapporterats befinner sig de flesta i situation 3 och innehar kommunkontrakt. Denna situation är också den övervägande största kategorin i denna kartläggning för både män och kvinnor.

Barn

Av kartläggningen framgår att hela gruppen hemlösa omfattar totalt 67 föräldrar till en eller flera barn. I situation 1, vilket innefattar s.k. "uteliggare", personer på kvinnojour, akut- eller jourboende, fanns 6 föräldrar, varav en inrapporterades som vårdnadshavare och befann sig på jour- eller akutboende under perioden.

Det största antalet föräldrar finns i situation 3 och innehar kommunkontrakt. Kartläggningen visar att sammanlagt 50 stycken barn bor i hushåll med kommunkontrakt.

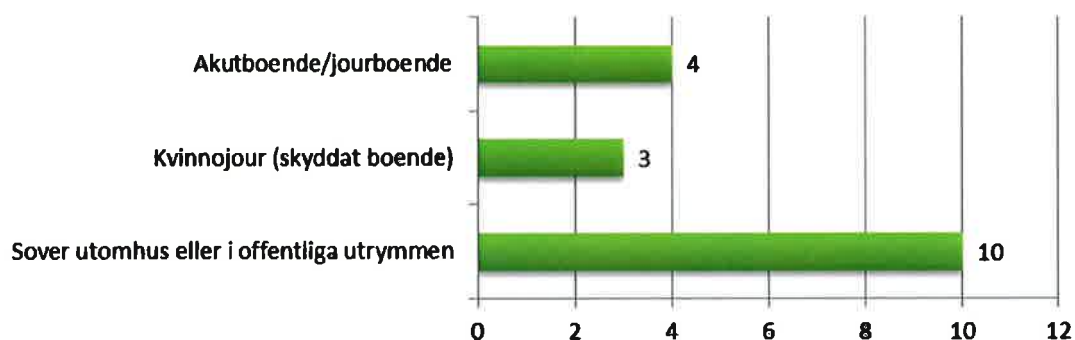
Den nästa största delen föräldrar i hemlöshetssituation befann sig under perioden i situation 4. Siffran uppgick till 16 stycken varav 3 inrapporterades som vårdnadshavare. Samtliga tre sov under mätveckan hos bekanta, släkt eller vänner. Därutöver befann sig 11 stycken föräldrar i situation 2.

Boendesituation 1 – akut hemlöshet

Kartläggningen visar att 17 personer vid tidpunkten för mätningen hade en akut boendesituation. Detta är ett ökat antal i jämförelse med 2011-års kartläggning då motsvarande siffra var 7 personer. Merparten av dessa sover utomhus eller i offentliga utrymmen.

Viktigt att betona är att 5 personer av de som inrapporterats i kategorin "sover utomhus eller i offentliga utrymmen" under mätveckan, också befann sig i boendesituation 4, det vill säga boende hos "kompisar, bekanta, familj, släktingar". Av de 17 personer som hade en akut boendesituation fanns 3 kvinnor placerade vid kvinnojour och saknade möjlighet att återvända till sina hem. Därutöver befann sig 4 stycken personer, varav en kvinna, inom akut- eller jourboende.

Antal personer i boendesituation 1

Figur 4 Antal personer i boendesituation 1

Träffpunkten

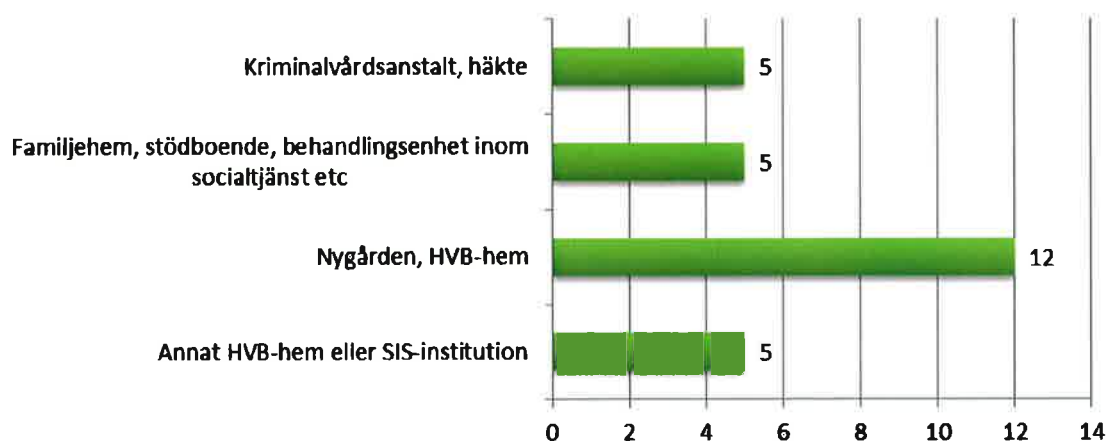
Träffpunkten är en ideell förening med dagverksamhet som riktar sig till socialt utsatta personer. Uppskattningsvis kommer ca 35 personer dagligen till Träffpunktens lokal. Dessa är till största delen män i åldern 30-50 år varav några av dem är bosatta i intilliggande kommuner. Flera av besökarna har ett ordnat boende. Träffpunkten bedömer att det är ca ett 20-tal personer hemmahörande i Nyköping som har en hemlöshetssituation enligt boendesituation 1 och 4 och övervägande del av dem är kända inom socialtjänsten. Emellanåt är några av dem inskrivna för vård och behandling.

Boendesituation 2 – institutionsvistelse och kategoriboende

Vid tidpunkten för kartläggningen befann sig sammanlagt 27 personer inom s.k. institutionsvistelse eller kategoriboende. Detta är en ökning från mätningen som genomfördes 2011 då 21 stycken inrapporterades i denna kategori. Merparten av dessa (12 stycken) befann sig Nygårdens HVB-hem. Här finner vi också 3 stycken kvinnor vilka är de enda inrapporterade inom boendesituation 2. Därutöver var 5 personer placerade inom frivårdens försorg (Kriminalvården).

Samt 5 personer inom familjehem, stödboende, behandlingsenhet et cetera, och därtill fanns 5 personer inom annat HVB-hem eller SIS.-institution.

Antal personer i boendesituation 2

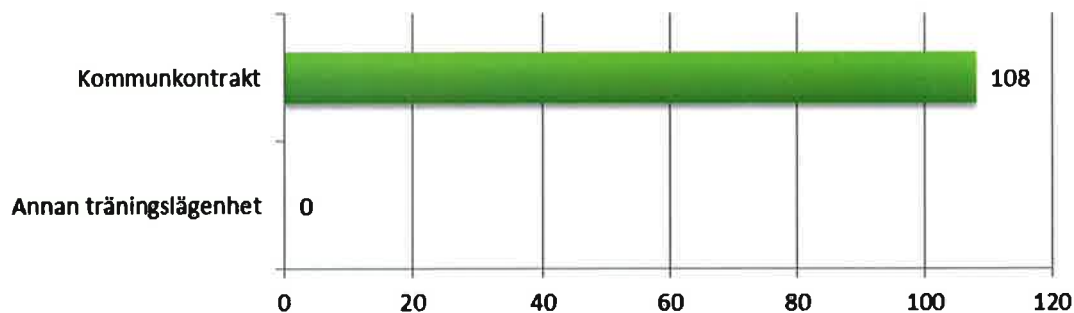

Figur 5 Antal personer i boendesituation 2

Boendesituation 3 – långsiktiga boendelösningar

Under den aktuella mätveckan befann sig 108 personer i situation 3, vilket är en ökning med 17 personer sedan mätningen 2011. Ingen person bodde vid mättilfället i någon form av annan träningslägenhet.

Antal personer i boendesituation 3

Figur 6 Antal personer i boendesituation 3

Situation 3 är den största av de fyra boendesituationerna i denna kartläggning. Personerna i denna situation har en boendelösning som kommunen ordnat, så som träningslägenhet eller lägenhet med kommunkontrakt, på grund av att de av olika anledningar inte får tillgång till den ordinarie bostadsmarknaden. I kartläggningen har alla personer i denna situation kommunkontrakt.

I denna kartläggning, liksom i Socialstyrelsens kartläggning från 2011 finns här, i jämförelse med de andra situationerna, den största andelen kvinnor, och flera av dessa är föräldrar. Därtill har en lägre andel missbruks- och beroendeproblematik i förhållande till personer i de övriga situationerna. Socialstyrelsens mätning från 2011 visar att ekonomiska problem var vanliga och ekonomiskt bistånd var den främsta inkomstkällan för cirka hälften av personerna i kartläggningen.

Inom denna kategori hade 94 personer svenskt medborgarskap, 6 personer nordiskt och resterande 8 utomnordiskt.

Därutöver var 16 stycken ensamstående kvinnor med barn under 18 år och bland männen fanns två ensamstående personer med barn under aktuell mätvecka. Det framgår att 8 registrerade hushåll med kommunkontrakt var gifta personer eller personer i samboförhållande med barn. Den största delen av det samlade antalet personer med kommunkontrakt är dock ensamstående män utan barn.

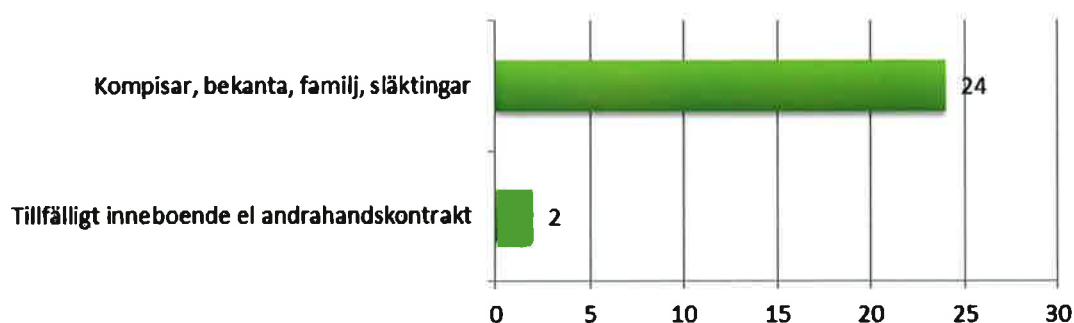
Av det totala antal personer med kommunkontrakt hade 8 personer innehaft kontraktet mer än 10 år. Snitttiden för kommunkontrakt var vid tidpunkten 4,3 år.

Boendesituation 4 – eget ordnat kortsiktigt boende

Inom situation 4 ryms personer som på egen hand, tillfälligt och utan hyreskontrakt, ordnat sitt boende hos kompisar, bekanta, familj eller släktingar. Man kan också ha ett tillfälligt inneboende- eller andrahandskontrakt, där det återstår kortare tid än tre månader efter mätperioden, och *på grund av denna boendesituation sökt hjälp/varit i kontakt med den uppgiftslämnade myndigheten under mätperioden för att lösa sin boendesituation.*

Kartläggningen visar att 24 personer bor tillfälligt hos kompisar, bekanta, familj eller släktingar. 2 personer bor tillfälligt inneboende eller har andrahandskontrakt som löper ut inom tre månader efter mätperioden. Den totala gruppen hemlösa i situation 4 har minskat från 40 personer 2011 till 26 personer 2014.

Antal personer i boendesituation 4

Figur 7 Antal personer i boendesituation 4

Det bör uppmärksammas att det kan finnas ett mörkertal i främst situation 4. Den s.k. Etableringsreformen som genomfördes 2010 innebär att personer som tidigare var kända främst av kommunens vuxenenhets och tillhörde boendesituation 4 nu inte berörs av kommunens insatser i samma utsträckning och i stället har kontakter med statliga myndigheter som Arbetsförmedlingen. Man kan också tänka sig att ytterligare personer som skulle tillhöra situation 4 erhåller sjukersättning eller aktivitetsersättning och därmed har kontakt med Försäkringskassan.

I definitionen av situation 4 finns också ett tolkningsutrymme som kan ha betydelse för vilka personer en uppgiftslämnare tar med i kartläggningen: "...*på grund av denna boendesituation sökt hjälp/varit i kontakt med den uppgiftslämnade myndigheten under mätperioden för att lösa sin boendesituation*". Här skulle det kunna vara så att personer som inte själva uttrycker till inrapporterande organisation att de söker hjälp för att lösa sin boendesituation inte tas med i kartläggningen fastän organisationen känner till hur personen bor. Det bör tas i beaktande då man studerar resultatet.

Här fanns i Socialstyrelsens kartläggning från 2011 de yngsta personerna och en hög andel av dessa hade då ekonomiskt bistånd. Vanliga orsaker till hemlösheten i denna grupp var missbruk och beroende, att inte ha blivit godkänd på den ordinarie bostadsmarknaden samt konflikt eller skilsmässa i familjen.

Nationellt perspektiv och jämförelse

Efter genomförd kartläggning står klart att hemlösheten i stort har ökat i Nyköping från 2011. Så är också fallet i tre av fyra boendesituationer. Endast i situation 4 kan utläsas en minskning i jämförelse med tidigare kartläggning. Därutöver framgår att situation 3 rymmer det största antalet personer i hemlöshetssituation, både vad gäller både kvinnor och män. Denna kategori inbegriper också största antalet personer med barn.

Missbruk och psykisk ohälsa utgör en betydande problematik i gruppen hemlösa som helhet. Personerna står i stor utsträckning utanför arbetsmarknaden och ekonomiskt bistånd är en vanlig inkomstkälla. Men gruppen innefattar också unga som av olika anledningar ännu inte lyckats ta sig in på bostadsmarknaden.

En jämförelse mellan Socialstyrelsens nationella kartläggning från 2011 och den nu genomförda kartläggningen i Nyköping ger följande bild:

- Socialstyrelsens mätning visar att de flesta inom akut hemlöshet (situation 1) är män. Missbruks- och beroendeproblem är vanligt, men en stor grupp har inga sådana problem. En stor andel är föräldrar till barn som är 18 år eller yngre.

I Nyköping ser vi att en mindre andel av samlade antalet personer i denna situation är föräldrar till barn under 18 år. Förekomsten av missbruks- och beroendeproblematik går inte att utläsa.

- På det nationella planet kan vi utläsa att inom institutioner och i kategoriboenden (situation 2) är andelen män hög i jämförelse med de andra situationerna. Många har missbruks- och beroendeproblematik och psykisk ohälsa. En lägre andel än i de övriga hemlöshetssituationerna är föräldrar till barn som är 18 år och yngre.

Även i Nyköping består denna grupp till största delen av män och ett fåtal i gruppen är föräldrar.

- I de mest långsiktiga boendelösningarna (situation 3) finns många familjer nationellt sett. Missbruks- och beroendeproblematik är minst förekommande här jämfört med hela gruppen hemlösa personer. Andel kvinnor är som högst i denna kategori.

Förekomsten av missbruks- och beroendeproblematik går emellertid inte att utläsa från genomförd kartläggning på lokal nivå. Även i Nyköping är andelen kvinnor hög.

- Personerna i eget ordnat kortsiktigt boende (situation 4) är yngre än i de övriga situationerna i Socialstyrelsens mätning.

Även i Nyköping är andelen unga i denna kategori relativt hög.

Socialstyrelsens kartläggning 2011 och Boverkets statistik visar båda att långsiktiga boendelösningar, så som träningslägenheter och bostäder med kommunkontrakt, har ökat de senaste åren.

Liksom nämns ovan har man också inom Nyköpings kommun arbetat aktivt med att möjliggöra så att fler personer kan få kommunkontrakt.

Referenser

Socialstyrelsen, 2011, " Hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden 2011– omfattning och karaktär".

Maria Magnusson, Sociala divisionen, Nyköpings kommun, 2010 "Kartläggning av hemlöshet 2010".

Socialstyrelsen 2010, "En fast punkt – vägledning och boendelösningar för hemlösa".

Rapportering helår till Socialnämnden: Internöverenskommelse 2013 – Uppdrag

Verksamhet	Uppdrag, specifikt för avtalsåret	Resultat
Delaktighet	▪ Erbjudna barn och unga företräde vid SU/del av beslut som berör dem	Utfört. Rutin utarbetad. I de situationer där det inte är lämpligt/möjligt att barn deltar under SU möte presenteras i möjligaste mån material med barns utsagor och teckningar m.m. I samband med att ett ärende tas upp på SU erbjuds ungdomar möjlighet till företräde vid SU. I samtliga ungdomsärenden delges den unge utredning och beslut oftast av handläggaren.

Barnperspektiv	Utveckla användningen av Barnombudsmannens verktyg max 18 i beslut som rör unga	Utfört Har vid upprepade tillfällen använt verktyget för att följa de indikatorer som är möjliga för att beskriva utveckling inom div områden.
Utvärdera	Utvärdera eftervård och utslussning av barn och unga sedan vården utanför det egna hemmet upphört. Utvärderingen ska inkludera utbildningsnivå samt vara uppdelad barn respektive ungdom.	Ej utfört- uppdraget överlämnat till staben för genomförande.

Verksamhet	Uppdrag, löpande	Resultat
Familjecentraler	Ansvar att se till att föräldrar och unga får kunskap om barnets rättigheter och vad dessa rättigheter innebär	Utfört. Barns rättigheter och Barnkonventionens principer har bl.a. uppmärksammats och diskuterats i föräldragrupper och i öppna förskolans verksamhet. På familjecentralema finns särskilda kort med Barnkonventionens alla artiklar samt tavlor på väggen med tema Barnkonventionen som underlag för att diskussionen om barnets rättigheter och vad dessa rättigheter innebär ska hållas levande. Särskilda informationsträffar för nyanlända har genomförts tillsammans med personal från "mini medborgarkontoret".
Information	All information som är nödvändig för allmänheten ska vara lättillgänglig och begriplig	Uppdrag utförs löpande. Divisionens webbsida är tillgänglighetsanpassad genom möjlighet till uppläst tal

Verksamhet	Uppdrag, löpande	Resultat
	för den enskilde.	och översättningsfunktion. Under hösten 2013 genomfördes klarspråkskurser för divisionens handläggare. I Sveriges kommuner och Landstings (SKL) webbgranskning "Information till alla" 2013 placerar sig Nyköpings kommun på en delad 19:e plats med 89 procent rätta svar vilket är en ökning med 6 procent från föregående år.
Myndighetsutövning	Myndighetsutövningen ska ske i enlighet med nämndens delegationsordning och riktlinjer. Beslut anmäls till nämnden enligt överenskommen rutin. Myndighetsutövningen ska kvalitetssäkras så att rättssäkerheten är garanterad. För att säkerställa rättssäkerheten vid utredning och handläggning av enskilda ärenden ska även förvaltningslagens bestämmelser tillämpas med särskilt fokus på 7 §, att sträva efter att uttrycka sig lättbegripligt. Utredningar och bedömningar ska, i huvudsak, bygga på systematiskt användande av standardiserade vedertagna bedömningsinstrument.	Utfört Handläggningen i ärenden har skett i enlighet med nämndens delegationsordning och riktlinjer. Myndighetsutövningen har kvalitetssäkrats genom att samtliga handläggare har socionomutbildning och genom vidareutbildning av personal för att säkerställa en rättssäker handläggning. garanterad. Myndighetshandläggarna ska uttrycka sig lättbegripligt i utredningar och beslut. Vid handläggning av samtliga barnärenden används Socialstyrelsens utredningsmetod BBiC, I ungdomsärenden används även ADAD-utredningsmetod. I ett omfattande rättssäkerhetsarbete på Vuxenheten (missbruk/beroende) som inleddes under våren har det ingått inte bara en inventering av samtliga rutiner utan även en kartläggning av ärendeprocessen vid placeringar på hemmaplan.
Avtal mm	Avtal avseende ren verkställighet på uppdrag av SN. Redovisning ska ske som anmälningsärende till SN efter undertecknande. Se särskild bilaga.	Inga avtal upprättade inom område 5. Inga avtal upprättade inom område 6.
Kvalitet	Ansvar för att verksamheten har en god kvalitet och säkerställer att kvalitetsledningssystem	Utfört. Kvalitetsledningssystem finns, arbete pågår med att förbättra det ytterligare i

Verksamhet	Uppdrag, löpande	Resultat
	implementeras och används. Personalens kompetens och erfarenhet skall vara god i förhållande till de specifika arbetsuppgifter som utförs.	syfte att det ska bli ännu mer lättanvänt för hela divisionen. Kompetensutvecklingsinsatser har genomförts för att säkerställa en god lägstannivå. Brukarundersökningar som är genomförda visar att brukare är nöjda med insatser och bemötande.
Diarie etc	Ansvar för registrering, diarieföring, gallring, arkivering och övriga administrativa rutiner i delegerade ärende, samt i ärenden som behandlas i Socialutskottet.	Utfört.
Samverkan	- SO samverkar aktivt inom divisionen och med andra divisioner, andra kommuner i närområdet och andra instanser i samhället. Samverkan ska syfta till ett bättre resursutnyttjande och god ekonomisk hushållning och framför allt för klientens/brukarens bästa. - SD samverkar med brukarorganisationer och andra ideella organisationer med inriktning mot det sociala området. Samverkan ska syfta till ett bättre resursutnyttjande och god och ekonomisk hushållning och framför allt för klientens/brukarens bästa.	Utfört Samverkan och samarbete sker både i individ ärende och på strukturell nivå mellan områdena 5 och 6 inom divisionen. Samverkansavtal och handlingsplan mellan BUK och DSO har kommit till under året. Samverkan sker med andra kommuner och Landstinget via den läns gemensamma strukturen med styrgrupp och områdesvisa arbetsgrupper. Samverkan sker också inom ramen för Barnahus. Samverkan sker också te.x. med kvinnojouren MIRA, Bloom, Mariagården och Verdandi. Ett samarbete har som tidigare skett under året mellan de verksamheter som hanterar frågor gällande ViNR. Handlingsplanen mellan Polisen och kommunen reglerar samverkan inom det brottsförebyggande området.

Verksamhet	Uppdrag, löpande	Resultat
		Samverkan Polis – Social omsorg sker. Möten 4 gånger/år där även presidiet för SN ingår. Tillsammans med chefer och processamordnare har utrednings-gruppen och öppenvården träffats på gemensamma planeringsdagar och i små arbetsgrupper och bl. a tagit fram en modell för hur vårdplaner och genomförandeplaner för vård på hemmaplan ska se ut och diskuterat samsyn i olika frågor. Vid slutet av året kunde konstateras att utnyttjandet av behandlingsplatser på Nygårdens HVB och Öppenvårdens behandlingsgrupper var hundraprocentigt med en kö till samtliga. Vi har även inlett samarbete med IOGT-NTO samt Verdandi. Regelbundna träffar sker med Träffpunkten. Vi har också påbörjat en dialog med Socialpsykiatri för att utveckla vårt samarbete kring klienter med samsjuklighet.
Personuppgifter	▪ Hantera personuppgifter i verksamheten i enlighet med Personuppgiftslagen (PuL; 998:204) och övriga för personuppgiftshantering tillämpliga lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter.	Utfört. Utförs kontinuerligt under året.
Underlag	▪ Tillhandahålla erforderliga underlag för upprättande av beslutsunderlag, verksamhetsplaner och policydokument.	Utfört
Social beredskap	▪ Social beredskap kvällar, nätter och helger.	Utfört

Verksamhet	Uppdrag, löpande	Resultat
		Vi har beredskap 24-7-365.
Boende	▪ Handlägga boendefrågor inom nämndens ansvarsområden. Kartläggning av hemlöshet.	Utfört Arbetsgruppen inriktad på unga försörjningsstödstagare har bl a kartlagt boendesituationen och funnit att en instabil boendesituation för många unga utgör ett hinder för att utreda deras behov och för ett planmässigt arbete mot självförsörjning. Utgångspunkten var att utföra kartläggning av hemlöshet i slutet av 2013 och inom ramen för öppna jämförelser. Divisionen uppfattade att denna del av kartläggningen (med underlag från bl.a. enheterna) även ingick som en del i den öppna jämförelsen, eftersom Socialstyrelsen redovisade flera kommuners antal hemlösa utifrån "mätinstrumentet" med nationella hemlöshetssituationer inom ramen för presentationen av öppna jämförelser. Det visade sig inte vara möjligt och divisionen fick därav skjuta kartläggningen till februari 2014. Således har ingen kartläggning ägt rum 2013.
Insatser till barn och ungdomar	▪ Erbjuder särskilda insatser till barn och ungdomar i form av råd och stöd. Stöd och behandlingsinsatser ska erbjudas i hemmiljö. Det ska bedrivas ett uppsökande arbete riktat mot ungdomar. ▪ Rekrytera och följa upp familjehem, kontaktpersoner och kontaktfamiljer inom sin verksamhet. ▪ Särskilda insatser för unga med beroendeproblematik (alkohol mm) ska	Utfört En samverkan finns mellan skola, socialtjänst och polis. Det uppsökande arbetet mot unga sker bl.a. genom att Ungdomsstödjarna har ökat sin närvaro skolmiljö och medverkar vid vissa föräldramöten samt vid skolhälsovårdsmöten m.m. Ungdomsstödjarna erbjuder dessutom värderingsövningar för klasser och deras lärare. I övrigt sker ett uppsökande arbete i övriga ungdomsmiljöer som bl.a. vid fritidsgårdar och vid särskilda ungdomsarrangemang. Särskilda behandlingsprogram i öppenvård för ungdomar erbjuds också. Ungdomar erbjuds också råd och stöd i form av samtal på Cumulus och I på NUM. De kan också ha insats i form av familjestöd. Det är väldigt få ungdomar som har uttalade alkoholproblem idag. Det handlar mestadels om drogproblem

Verksamhet	Uppdrag, löpande	Resultat
	erbjudas. ▪ Det ska finnas tidigt förebyggande insatser. Följande verksamhet ska finnas: två familjecentraler ▪ Fältverksamhet ▪ En redovisning av ovannämnda verksamheter ska lämnas till SN varje kvartal.	(cannabis och nätdroger) Särskilda insatser till ungdomar ges i form av kontakt med ungdomsstödjare HAP (haschprogram) i kombination med urinprovstagning (droger). Samverkan med polis sker på såväl individ som organisationsnivå. Arbetet med att rekrytera familjehem och kontaktpersoner/familjer pågår året runt. Konkurrensen mellan kommunerna och även privata aktörer hårdnar. Arbetet med att knyta särskilt kvalificerade familjehem har fortsatt och bedöms ha varit framgångsrikt. Utbildningsinsatser har genomförts i syfte att stärka dem i deras roll och uppdrag. Vid särskilt svåra uppdrag erbjuder vi stöd i form av familjehemsstödjare. Ett nätverks- och familjeinriktat arbete har intensifierats vid Barn och familjeenheten. Familjestödsinsatser sker i hemmiljö och även i våra egna lokaler, t.ex. Familjeförskola och Umgängesstöd. Arbetet fortsätter att utvecklas och Under året har inget särskilt riktat arbete inletts mot målgruppen flickor. Två familjecentraler finns, Arnö och Brandkärr.
Insatser till vuxna med missbruks- och beroendeproblematik	▪ Erbjudas insatser till personer med missbruksproblem i form av råd och stöd samt behandling. Stöd och hjälp att erhålla boende samt stöd och hjälp ska även ges i den egna hemmiljön.	Utfört Insatser i form av råd, stöd och behandling ges. Stöd och hjälp att erhålla boende ges i form av kommunkontrakt och paviljongen.
Insatser till vuxna med missbruks- och beroendeproblematik	▪ Stöd och rådgivning under öppna former vid riskfylld användning av beroendeframkallande medel.	Utfört. Råd och stöd bedrivs på Öppenvårdsenheten. Vi erbjuder 3-4 samtal i enlighet med socialstyrelsens riktlinjer vad gäller råd och stöd. Etablerat samverkan med

Verksamhet	Uppdrag, löpande	Resultat
		vårdcentral för att nå personer med riskbruk.
Insatser till vuxna med missbruks- och beroendeproblematik	Möjlighet att erbjuda gruppbehandlingar enligt 12-stegs-metoden under öppna former ska finnas.	Utfört. 12-stegsbehandling i egen regi har pågått under hela året.
Insatser till vuxna med missbruks- och beroendeproblematik	Där så är lämpligt ska insatserna ske i samverkan med landstinget i enlighet med policydokument. Arbetet ska övergripande bedrivas i enlighet med Nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård.	Utfört. Utifrån den länsövergripande överenskommelsen mellan landstinget och länets kommuner har ett lokalt samverkansavtal upprättats mellan Nyköpings kommun och landstinget. Den utredningsmetod och de behandlingsprogram som verksamheten använder är i enlighet med de Nationella riktlinjerna
Insatser till vuxna med försörjningsproblem	Handlägger ekonomiskt bistånd och andra ekonomiska stödinsatser som förmedlingsmedel och bostadssociala insatser. Arbetet med försörjningsstöd ska vara metodiskt och utformat så att det leder till egen försörjning. SO ska samverka med Arbetsförmedlingen runt personer som uppbär försörjningsstöd p g a arbetslöshet.	Utfört. När det gäller målet att minska andelen sökande "arbetslösa, ingen ersättning" har verksamheten som tidigare haft samarbetet med Arbetsförmedlingen runt enskilda i fokus. Initiativ till samplanering har tagits i så stor utsträckning som varit möjligt. Insatser genom Arbetsmarknadsenheten har använts som del av en planering för enskilda att närma sig arbetsmarknaden.
Insatser till vuxna med försörjningsproblem	Bedriva vissa socialpedagogiska verksamheter	Utfört.

Verksamhet	Uppdrag, löpande	Resultat
		Socialpedagogiska verksamheten Tora har under året haft sjutton deltagare inskrivna i verksamheten. Tolv deltagare har avslutat sin placering. Socialpedagogiska verksamheten Gabriel har under året haft fjorton deltagare varav åtta har avslutats.
Insatser till vuxna med försörjningsproblem	▪ Samverka med Landstinget och Försäkringskassan avseende personer som uppbär försörjningsstöd p g a ohälsa.	Utfört. I TRIS (Tidig Rehabilitering i Samverkan) förekommer en regelrätt samverkan med landstinget och försäkringskassan i enskilda ärenden. Inom arbetet med TRIS har också gjorts ett arbete med att fånga upp och få klarhet i behoven hos personer med en sammansatt och inte utredd problematik.
Stöd vid hot och våld i nära relation	▪ Samordna insatser som riktas till familjer med våldsproblematik med särskilt fokus på barnen.	Utfört Inom område 5 och 6 sker en samverkan och samordning av utredning, bedömning och insatser avseende våld i nära relation. Stöd till alla ges på Mejram, Fredman eller Cumulus.
Flyktingmottagande integration	▪ Anordnar boende för vissa nyanlända samt för ensamkommande flyktingbarn ▪ Utlussning av ensamkommande flyktingungdomar ▪ Informera om aktiviteter och insatser som syftar	Utfört Under året har ett utökat avtal angående mottagande av ensamkommande flyktingbarn beslutats av KF. Avtalet innebär en utökning från 10 till 24 platser. En vårdkedja bestående av 3 olika steg har presenterats för nämnden. Arbetet med att färdigställa lokalerna och att rekrytera in nya medarbetare pågår.

Verksamhet	Uppdrag, löpande	Resultat
	till integration Kostnader för flyktingmottagandet ska täckas av statsbidraget. Avstämning ska ske per halvår i enlighet med upprättad rutin.	Information till aktuella målgrupper, framförallt angående barns rättigheter och föräldraskap har genomförts på familjecentralerna. Divisionens ansvar för nyanlända har efter den nya lagstiftningen begränsats till att handla om bostadsfrågor och i vissa fall ekonomiskt bistånd. För att påskynda nyanländas etablering i arbets- och samhällslivet har Arbetsförmedlingen övertagit samordningsansvaret enligt den reform som trädde i kraft 1 december 2010 och där etableringsersättning utgår. Arbetet fortgår dock med att integrera de personer som redan har anlänt till kommunen innan reformens ikraftträdande. Bostads-anskaffningen är ett betydande problem för målgruppen och flertalet är trångbodda. Minimedborgarkontoret har under 2013 haft en fortsatt inriktning inom kommunens integrationsarbete genom att möta nyanlända och andra kommuninvånare för att bl.a. lyssna in, vägleda och ge samhällsinformation m.m.
Övrig verksamhetsuppföljning	Redogöra för statistik rörande bl.a. försörjningsstöd, flyktingmottagande, insatser barn och unga	Utfört